

ING Bank Hipoteczny S.A.

Sprawozdanie Finansowe

za okres

od 1 stycznia 2019 roku

do 31 grudnia 2019 roku

Spis treści

Sprawozdanie Finansowe ING Banku Hipotecznego S.A.		
Rachunek zysków i strat	3	
Sprawozdanie z całkowitych dochodów	4	
Sprawozdanie z sytuacji finansowej	5	
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	6	
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	7	
Polityka rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające	8	
1. Informacje o Banku	8	
2. Istotne zdarzenia w 2019 roku	10	
3. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego	11	
4. Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej	12	
5. Istotne zasady rachunkowości	17	
6. Porównywalność danych finansowych	41	
7. Noty do sprawozdania finansowego	42	
NOTY DO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	42	
7.1. Wynik z tytułu odsetek	42	
7.2. Wynik z tytułu prowizji	42	
7.3. Wynik z pozycji wymiany	43	
7.4. Koszty działania	43	
7.5. Odpis z tytułu strat oczekiwanych / odpisy na utratę wartości aktywów finansowych	43	
7.6. Podatek dochodowy	44	
7.7. Zysk przypadający na jedną akcję	46	
NOTY DO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	47	
7.8. Należności od banków	47	
7.9. Dłużne papiery wartościowe	47	
7.10. Kredyty i inne należności udzielone klientom	48	
7.11. Rzeczowe aktywa trwałe	49	
7.12. Wartości niematerialne	50	
7.13. Inne aktywa	52	
7.14. Zobowiązania wobec banków	52	
7.15. Zobowiązania z tytułu emisji listów zastawnych	52	
7.16. Rezerwy	53	
7.17. Inne zobowiązania	54	
7.18. Kapitał akcyjny	54	
7.19. Skumulowane inne całkowite dochody	54	
7.20. Zyski zatrzymane	55	
POZOSTAŁE NOTY	55	
7.21. Informacje dodatkowe do rachunku przepływów pieniężnych	55	
7.22. Wartość godziwa	56	
7.23. Wskazanie czynników, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w kolejnych kwartałach	58	
7.24. Pozycje pozabilansowe	58	
7.25. Transakcje z jednostkami powiązаныmi	58	
7.26. Transakcje z personelem zarządzającym i pracownikami	60	
7.27. Zobowiązanie z tytułu leasingu	62	
7.28. Zatrudnienie	62	
7.29. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności	62	
ZARZĄDZANIE RYZYKIEM I KAPITAŁEM	63	
7.30. Cele i zasady zarządzania ryzykiem	63	
7.31. Organizacja zarządzania ryzykiem	64	
7.32. Ryzyko kredytowe	67	
7.33. Ryzyko płynności i finansowania	78	
7.34. Ryzyko rynkowe	80	
7.35. Zarządzanie Ryzykiem Modeli	81	
7.36. Ryzyko Operacyjne	81	
7.37. Ryzyko braku zgodności	82	
7.38. Ryzyko biznesowe	83	
7.39. Zarządzanie kapitałem	83	
7.40. Łączny współczynnik kapitałowy	84	
7.41. Bufory kapitałowe	87	
7.42. Dźwignia finansowa	87	

Rachunek zysków i strat

	Numer noty	okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	okres od 26.02.2018 do 31.12.2018
Przychody odsetkowe, w tym:	7.1.	54 184,8	947,4
obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej	7.1.	54 184,8	947,4
Koszty odsetkowe	7.1.	-29 125,6	0,0
Wynik z tytułu odsetek	7.1.	25 059,2	947,4
Przychody z tytułu opłat i prowizji	7.2.	211,3	0,0
Koszty prowizji	7.2.	-326,9	-3,1
Wynik z tytułu prowizji	7.2.	-115,6	-3,1
Wynik z pozycji wymiany	7.3.	-36,3	-4,6
Wynik na pozostałej działalności podstawowej		-133,7	0,0
Wynik na działalności podstawowej		24 773,6	939,7
Koszty działania	7.4.	-23 835,4	-9 888,2
Odpis z tytułu strat oczekiwanych	7.5.	-924,4	0,0
Zysk brutto		13,8	-8 948,5
Podatek dochodowy	7.6.	-202,8	1 569,1
Zysk netto		-188,9	-7 379,4
Liczba akcji		210 000	120 000
Zysk na jedną akcję zwykłą - podstawowy (w zł)	7.7.	-0,91	-61,50
Zysk na jedną akcję zwykłą - rozwodniony (w zł)	7.7.	-0,91	-61,50

W 2019 roku ani w odpowiadającym okresie od 26.02.2018 do 31.12.2018 nie wystąpiła w ING Banku Hipotecznym SA działalność zaniechana.

Rachunek zysków i strat należy analizować łącznie z notami do sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Numer noty	okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	okres od 26.02.2018 do 31.12.2018
Zysk netto za okres sprawozdawczy		-188,9	-7 379,4
Pozostałe całkowite dochody netto, w tym:		-140,0	-310,1
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat		47,8	0,0
Niezrealizowany wynik z wyceny papierów wartościowych HTC&S	7.19.	47,8	0,0
<i>w tym podatek odroczoney</i>		-11,2	0,0
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat, w tym:		-187,8	-310,1
Zyski / straty aktuarialne	7.19.	-187,8	-310,1
<i>w tym podatek odroczoney</i>		44,1	72,7
Całkowity dochód netto za okres sprawozdawczy		-328,9	-7 689,5

Sprawozdanie z całkowitych dochodów należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Numer noty	stan na 31.12.2019	stan na 31.12.2018
Aktywa			
Należności od banków	7.8.	7 249,2	111 534,9
Dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	7.9.	34 823,5	0,0
Dłużne papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	7.9.	229 980,4	0,0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	7.10.	3 060 898,9	0,0
Rzeczowe aktywa trwałe	7.11.	988,3	104,1
Wartości niematerialne	7.12.	1 816,7	2 808,5
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		0,0	11,9
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		1 585,1	1 641,8
Inne aktywa	7.13.	1 784,8	86,4
Aktywa razem		3 339 126,8	116 187,7
Zobowiązania			
Zobowiązania wobec innych banków	7.14.	2 488 153,6	0,0
Zobowiązania z tytułu emisji listów zastawnych	7.15.	400 359,9	0,0
Rezerwy	7.16.	585,7	382,9
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		113,1	0,0
Zobowiązania z tytułu wpłat na podwyższenie kapitału		170 000,0	0,0
Inne zobowiązania	7.17.	8 362,3	3 494,3
Zobowiązania razem		3 067 574,7	3 877,2
Kapitał własny			
Kapitał akcyjny	7.18.	210 000,0	120 000,0
Kapitał zapasowy - agio		62 191,1	0,0
Skumulowane inne całkowite dochody	7.19.	-450,1	-310,1
Zyski zatrzymane	7.20.	-188,9	-7 379,4
Kapitał własny razem		271 552,1	112 310,5
Zobowiązania i kapitał własny razem		3 339 126,8	116 187,7
Wartość księgowa		271 552,1	112 310,5
Liczba akcji		210 000	120 000
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)		1 293,10	935,92

Sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z notami do sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019

	Numer noty	Kapitał akcyjny	Skumulowane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	7.18.	120 000,0	-310,1	-7 379,4	112 310,5
Emisja akcji serii B	7.18.	90 000,0	-	69 570,5	159 570,5
Wynik netto bieżącego okresu	7.20.	-	-	-188,9	-188,9
Inne całkowite dochody netto, w tym:	7.19.	-	-140,0	-	-140,0
Niezrealizowany wynik z wyceny papierów wartościowych HTC&S		-	47,8	-	47,8
Zyski / straty aktuarialne		-	-187,8	-	-187,8
Kapitał własny na koniec okresu		210 000,0	-450,1	62 002,2	271 552,1

za okres od 26.02.2018 do 31.12.2018

	Numer noty	Kapitał akcyjny	Skumulowane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	7.18.	-	-	-	-
Emisja akcji serii A	7.18.	120 000,0	-	-	120 000,0
Wynik netto bieżącego okresu	7.20.	-	-	-7 379,4	-7 379,4
Inne całkowite dochody netto, w tym:	7.19.	-	-310,1	-	-310,1
Zyski / straty aktuarialne		-	-310,1	-	-310,1
Kapitał własny na koniec okresu		120 000,0	-310,1	-7 379,4	112 310,5

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z notami do sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Numer noty	okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	okres od 26.02.2018 do 31.12.2018
Zysk netto		-188,9	-7 379,4
Korekty, w tym:		-3 031 675,7	2 015,4
Amortyzacja	7.4., 7.11., 7.12.	1 376,8	188,5
Odsetki naliczone (z rachunku zysków i strat)	7.1.	-25 059,2	-947,4
Odsetki zapłacone		-78,9	0,0
Odsetki otrzymane		47 168,4	827,9
Podatek dochodowy (z rachunku zysków i strat)	7.6.	202,8	-1 569,1
Podatek dochodowy zapłacony		0,0	-11,9
Zmiana stanu rezerw	7.16., 7.21.	202,8	382,9
Zmiana stanu należności od banków	7.21.	-1 433,5	0,0
Zmiana stanu należności od klientów	7.10., 7.21.	-3 060 898,9	0,0
Zmiana stanu pozostałych aktywów	7.21.	-294,1	-39,7
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków	7.21.	1 598,1	0,0
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu listów zastawnych	7.21.	359,9	0,0
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	7.21.	5 180,1	3 184,2
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		-3 031 864,6	-5 364,0
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	7.11.	-94,3	-125,3
Nabycie wartości niematerialnych	7.12.	0,0	-2 975,8
Nabycie papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	7.9.	-34 823,5	0,0
Nabycie papierów wartościowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	7.9.	-229 980,4	0,0
Odsetki otrzymane od dłużnych papierów wartościowych		236,9	0,0
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		-264 661,3	-3 101,1
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu wpłat na podwyższenie kapitału		170 000,0	0,0
Wpływy z emisji akcji	7.18.	159 570,5	120 000,0
Wpływy z emisji listów zastawnych	7.15.	400 000,0	0,0
Zaciągnięcie kredytów długoterminowych		2 958 819,1	0,0
Splata kredytów długoterminowych		-472 263,5	0,0
Splata odsetek od kredytów długoterminowych		-24 980,4	0,0
Splata zobowiązań z tytułu leasingu		-339,0	nd
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		3 190 806,7	120 000,0
Zwiększenie/zmniejszenie środków pieniężnych netto		-105 719,2	111 534,9
Środki pieniężne na początek okresu sprawozdawczego		111 534,9	0,0
Środki pieniężne na koniec okresu sprawozdawczego	7.8., 7.21.	5 815,7	111 534,9

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy analizować łącznie z notami do sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

1. Informacje o Banku

1.1. Podstawowe informacje o Banku

ING Bank Hipoteczny Spółka Akcyjna („Bank”, „Spółka”) z siedzibą Centrali w Katowicach, przy ul. Chorzowskiej 50, został wpisany w dniu 20 marca 2018 roku do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000723965. Bankowi nadano numer statystyczny REGON 369582281 oraz numer identyfikacji podatkowej NIP 205-000-51-99.

1.2. Zakres działania, czas trwania

ING Bank Hipoteczny S.A. na dzień 31.12.2019 r. jest Spółką Akcyjną posiadającą zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego na prowadzenie działalności na podstawie ustawy z 29 sierpnia 1997 r. o listach zastawnych i bankach hipotecznych, ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, Kodeksu spółek handlowych oraz innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa, zasad dobrej praktyki bankowej oraz Statutu Banku.

Celem strategicznym ING Banku Hipotecznego jest pozyskanie, a następnie zwiększenie udziału długoterminowego finansowania w bilansie Banku poprzez emisję listów zastawnych oraz zostanie jednym z głównych emitentów tych instrumentów dłużnych na polskim rynku.

1.3. Kapitał akcyjny

Kapitał akcyjny ING Banku Hipotecznego S.A. wynosi 210.000.000,00 złotych i dzieli się na 210.000,00 sztuk akcji zwykłych imiennych o wartości nominalnej 1.000,00 złotych każda akcja.

Struktura kapitału akcyjnego

Seria	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość nominalna 1 akcji (w PLN)	Wartość serii według wartości nominalnej (w PLN)	Data podjęcia uchwały przez WZA	Data emisji	Data rejestracji w KRS
A	zwykłe	120 000	1 000,00	120 000 000	nie dotyczy*	26.02.2018	20.03.2018
B	zwykłe	90 000	1 000,00	90 000 000	03.01.2019	03.01.2019	06.02.2019

* Emisja akcji serii A wynika z aktu założycielskiego z dnia 26.02.2018.

Kapitał akcyjny został w całości pokryty wkładami pieniężnymi. Każda akcja zwykła daje swojemu posiadaczowi prawo do dywidendy i jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu.

1.4. Akcjonariat ING Banku Hipotecznego S.A.

ING Bank Hipoteczny S.A. jest spółką zależną ING Banku Śląskiego S.A., który według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku posiadał 100% udziału w kapitale akcyjnym ING Banku Hipotecznego S.A. Bank wchodzi w skład Grupy Kapitałowej, określanej na potrzeby niniejszego sprawozdania finansowego jako Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.

1.5. Skład Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku

W dniu 16 stycznia 2018 roku Komisja Nadzoru Finansowego zaakceptowała pierwszy skład Zarządu Banku.

W dniu 26 lutego 2018 roku Aktem zawiązania Spółki ING Bank Hipoteczny S.A. zatwierdzony został skład Zarządu, zgodnie z decyzją KNF oraz skład Rady Nadzorczej ING Banku Hipotecznego S.A.

Na koniec 2019 roku skład Zarządu ING Banku Hipotecznego S.A. przedstawiał się następująco:

- p. Mirosław Boda - Prezes Zarządu Banku,
- p. Jacek Frejlich - Wiceprezes Zarządu Banku,
- p. Roman Telepko - Wiceprezes Zarządu Banku.

Na koniec 2019 roku Rada Nadzorcza ING Banku Hipotecznego S.A. działała w następującym składzie:

- p. Brunon Bartkiewicz – Przewodniczący,
- p. Marcin Giżycki – Wiceprzewodniczący,
- p. Jacek Michalski – Sekretarz Rady,
- p. Bożena Graczyk – Członek,
- p. Patrick Roesink – Członek,
- p. Joanna Erdman – Członek,
- p. Krzysztof Gmur – Członek.

W 2019 roku nie wystąpiły zmiany w składzie Zarządu ani Rady Nadzorczej ING Banku Hipotecznego S.A.

1.6. Firma audytorska uprawniona do badania sprawozdania finansowego

Firmą audytorską uprawnioną do badania ustawowego sprawozdania finansowego ING Banku Hipotecznego S.A. jest BDO Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. z siedzibą w Warszawie.

1.7. Zatwierdzenie sprawozdania

Niniejsze roczne sprawozdanie finansowe ING Banku Hipotecznego S.A. za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku zostało podpisane przez Zarząd Banku w dniu 23.03.2020 roku.

Sprawozdanie finansowe ING Banku Hipotecznego S.A. za okres od 26 lutego 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku zostało zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie ING Banku Hipotecznego S.A. w dniu 3 kwietnia 2019 roku.

2. Istotne zdarzenia w 2019 roku

Uzyskanie zezwolenia KNF na podjęcie działalności operacyjnej

W dniu 2 stycznia 2019 roku Bank uzyskał od Komisji Nadzoru Finansowego zezwolenie na podjęcie działalności operacyjnej. ING Bank Hipoteczny S.A. rozpoczął przedmiotową działalność operacyjną 7 stycznia 2019 roku.

Zawarcie Ramowej Umowy Przeniesienia Wierzytelności

17 stycznia 2019 roku ING Bank Hipoteczny S.A. podpisał z ING Bankiem Śląskim S.A. Ramową Umowę Przeniesienia Wierzytelności stanowiącą podstawę nabywania portfeli wierzytelności z tytułu kredytów mieszkaniowych zabezpieczonych hipotecznie w celu emisji listów zastawnych na zasadach i warunkach określonych w szczególności w Ustawie o Listach Zastawnych i Bankach Hipotecznych.

Podniesienie kapitału zakładowego

- W dniu 3 stycznia 2019 Uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy podjęto decyzję o podniesieniu kapitału zakładowego ING Banku Hipotecznego S.A. o kwotę 90.000.000,00 zł w drodze emisji 90.000 akcji zwykłych imiennych serii B o wartości nominalnej 1.000 zł każda. Cena emisyjna akcji wynosiła 1.778 zł każda. Akcje zostały w całości pokryte wkładem pieniężnym.
- W dniu 11 grudnia 2019 Uchwałą Zgromadzenia Akcjonariuszy podjęto decyzję o podniesieniu kapitału zakładowego ING Banku Hipotecznego S.A. o kwotę 170.000.000,00 zł w drodze emisji 170.000 akcji zwykłych imiennych serii C o wartości nominalnej 1.000 zł każda. Cena emisyjna akcji równa jest ich wartości nominalnej. Akcje zostały w całości pokryte wkładem pieniężnym. Wpis do Rejestru Przedsiębiorców KRS nastąpił 9 stycznia 2020 r.

Walne Zgromadzenie ING Banku Hipotecznego S.A.

W dniu 3 kwietnia 2019 roku odbyło się Walne Zgromadzenie ING Banku Hipotecznego S.A., na którym podjęto uchwały w sprawie:

- zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego za 2018 rok,
- zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności ING Banku Hipotecznego S.A. w 2018 roku, w tym oświadczenia o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego,
- przyjęcia sprawozdań Rady Nadzorczej za 2018 rok,
- udzielenia absolutorium z wykonania obowiązków w 2018 roku Członkom Zarządu i Członkom Rady Nadzorczej,
- pokrycia straty z lat ubiegłych.

Emisja zielonych hipotecznych listów zastawnych denominowanych w PLN serii 1

W dniu 10 października 2019 r. ING Bank Hipoteczny S.A. przeprowadził inauguracyjną emisję zielonych hipotecznych listów zastawnych denominowanych w PLN serii 1.

Prowadzącymi księżkę popytu (Joint Lead Managers) byli ING Bank N.V. i ING Bank Śląski S.A. Zgłoszony popyt ze strony lokalnych instytucji finansowych pozwolił na uplasowanie 400 mln zł, a oprocentowanie ustalono

na poziomie 0,53% ponad stawkę WIBOR 6M. Termin wymagalności wyemitowanych papierów to 10 października 2024 r. Pozyskane z tytułu emisji środki, zostaną przeznaczone na refinansowanie złotych kredytów hipotecznych osób fizycznych, zabezpieczonych na nieruchomościach należących do 15% najbardziej efektywnych energetycznie budynków w Polsce.

Emisja została przeprowadzona w ramach programu emisji listów zastawnych ING Banku Hipotecznego S.A. zaakceptowanego 5 września 2019 r. przez Commission de Surveillance du Secteur Financier, z siedzibą w Luksemburgu.

Wyemitowane papiery są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Luksemburgu (Bourse de Luxembourg) oraz zostały wprowadzone do obrotu na rynku równoległym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie. Ponadto mogą stanowić zabezpieczenie dla kredytu lombardowego, technicznego i operacji repo prowadzonych przez Narodowy Bank Polski.

Agencja ratingowa Moody's Investors Service potwierdziła wysoką jakość portfela kredytów hipotecznych stanowiących zabezpieczenie dla emitowanych papierów wartościowych i nadała listom rating Aa3 (najwyższy możliwy do osiągnięcia przez emitenta z Polski).

W IV kwartale 2019 roku Bank powołał Komitet Zielonych Listów Zastawnych (GCBC), który jest odpowiedzialny za wszelkie aspekty związane z prośrodowiskowym charakterem emisji listów zastawnych.

3. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

W okresie od 1 stycznia 2020 roku do dnia podpisania niniejszego sprawozdania finansowego ING Bank Hipoteczny S.A. nabył w ramach podpisanej w dniu 31 stycznia 2020 roku z ING Bankiem Śląskim S.A. Umowy Przeniesienia Wierzytelności w celu emisji Listów Zastawnych nr 10 kolejny portfel wierzytelności z tytułu kredytów mieszkaniowych zabezpieczonych hipotecznie za łączną kwotę 562 709,0 tys. PLN. Ponadto, w ramach podpisanej w dniu 28 lutego 2020 roku z ING Bankiem Śląskim S.A. Umowy Przeniesienia Wierzytelności w celu emisji Listów Zastawnych nr 11 ING Bank Hipoteczny S.A. nabył kolejny portfel wierzytelności z tytułu kredytów mieszkaniowych zabezpieczonych hipotecznie za łączną kwotę 457 957,2 tys. PLN.

Ponadto, Bank, mając na względzie przyszłe emisje hipotecznych listów zastawnych, kontynuował wpisywanie wierzytelności kredytowych zabezpieczonych hipotecznie do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych. Na koniec lutego 2020 roku liczba wierzytelności wpisanych do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych wynosiła 6 764.

W dniu 9 stycznia 2020 r. nastąpił wpis do Rejestru Przedsiębiorców KRS dotyczący podniesienia kapitału zakładowego ING Banku Hipotecznego S.A. o kwotę 170.000.000,00 zł w drodze emisji 170.000 akcji zwykłych imiennych serii C, o wartości nominalnej 1.000 zł każda, o którym mowa w pkt 2 *Istotne zdarzenia w 2019 roku*. Cena emisyjna akcji równa jest ich wartości nominalnej. Akcje zostały w całości pokryte wkładem pieniężnym.

31 stycznia 2020 r. Bank podpisał aneks do Umowy Kredytowej zawartej z ING Bankiem Śląskim S.A. 31 stycznia 2019 r. zwiększający maksymalną kwotę zaangażowania do 4,2 mld PLN.

W związku z pandemią spowodowaną COVID-19 oraz ogłoszonym stanem zagrożenia epidemicznego Bank na bieżąco monitoruje rozwój sytuacji związanej z utrzymującymi się skutkami rozprzestrzeniania się koronawirusa. Na dzień dzisiejszy Bank nie jest w stanie przewidzieć wpływu ryzyka związanego z COVID-19 i decyzji z nim powiązanych (politycznych, biznesowych czy prywatnych) na sytuację finansową. W dłuższej perspektywie rozpoznawane jest potencjalne ryzyko braku spłat kredytów, jednak wpływ na wyniki finansowe jest na ten moment niemożliwy do oszacowania.

4. Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

Niniejsze roczne sprawozdanie finansowe ING Banku Hipotecznego S.A. za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE.

Sprawozdanie finansowe uwzględnia wymogi zatwierdzonych przez UE standardów oraz interpretacji za wyjątkiem wymienionych w punkcie 1 poniżej standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez UE bądź zostały zatwierdzone przez UE, ale wchodzą w życie po dniu bilansowym.

Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2019 roku wraz z danymi porównywalnymi zostało sporządzone przy zastosowaniu takich samych zasad rachunkowości dla każdego z okresów z wyjątkiem zmian wynikających z wdrożenia MSSF 16 zastępującego MSR 17 *Leasing*. Zmiany dotyczą ujmowania, wyceny, prezentacji i ujawniania leasingu (opis zmian znajduje się w dalszej części sprawozdania w punkcie 4.1.1 *Wpływ zastosowania MSSF 16 leasing na sprawozdanie finansowe*).

4.1. Zmiany w standardach rachunkowości

W niniejszym rocznym sprawozdaniu finansowym ING Bank Hipoteczny S.A. uwzględnił następujące zmiany do standardów i nowe interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską i obowiązujące dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie:

Zmiana	Wpływ na sprawozdanie Bank
MSR 19 „Korekta planu, ograniczenie lub rozliczenie”	Zastosowanie zmiany do standardu nie wywarło istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.
MSR 28 „Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsiębiorstwach	Bank nie posiada udziałów w jednostkach stowarzyszonych ani wspólnych przedsiębiorstwach, w związku z tym zmiana do standardu nie wywarła wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.
MSSF 16 „Leasing”	Zastosowanie nowego standardu ma wpływ na ujmowanie, prezentację, wycenę oraz ujawnienia aktywów będących przedmiotem leasingu w sprawozdaniu finansowym Banku, jako leasingobiorcy oraz zobowiązań z tego tytułu. Implementacja nowego standardu miała wpływ na sumę bilansową Banku, niemniej jednak nie wywarła istotnego wpływu na wyniki finansowe Banku. Bardziej szczegółowe informacje o wpływie zastosowania nowego standardu zostały zaprezentowane poniżej. Opis przyjętych zasad rachunkowości w punkcie 5. <i>Istotne zasady rachunkowości</i> .
MSSF 9 „Opcje przedpłaty z ujemną kompensatą”	Zastosowanie zmiany do standardu nie wywarło istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.
KIMSF 23 „Niepewność co do traktowania podatkowego dochodu”	Zastosowanie interpretacji nie wywarło istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.

Opublikowane standardy i interpretacje, które zostały wydane do dnia 31 grudnia 2019 roku i zatwierdzone przez Unię Europejską, ale nie zostały wcześniej zastosowane przez Bank:

Zmiana	Wpływ na sprawozdanie Bank
Odniesienia do założeń koncepcyjnych MSSF (rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2020)	Z analiz Banku wynika, że implementacja zmian nie będzie wywierała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.
MSR 1 i MSR 8 Definicja materialności (rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2020)	Z analiz Banku wynika, że implementacja zmian nie będzie wywierała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.
MSSF 9, MSR 39 i MSSF 7 Reforma benchmarkowych stóp procentowych (rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2020)	Wpływ zmian na sprawozdanie finansowe Banku zostanie potwierdzony po ustaleniu pełnego kształtu reformy.

Opublikowane standardy i interpretacje, które zostały wydane do dnia 31 grudnia 2019 roku, ale nie zostały zatwierdzone przez Unię Europejską na dzień 31 grudnia 2019 roku i nie zostały wcześniej zastosowane przez Bank:

Zmiana	Wpływ na sprawozdanie Banku
MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe (rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2021)	Z analiz Banku wynika, że implementacja zmian nie będzie wywierała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.
MSSF 3 Definicja przedsięwzięcia (rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2020)	Z analiz Banku wynika, że implementacja zmian nie będzie wywierała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Bank działalność, w zakresie stosowanych przez Bank zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE.

4.1.1. Wpływ zastosowania MSSF 16 Leasing na sprawozdanie finansowe

MSSF 16 "Leasing" został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w styczniu 2016 roku i zatwierdzony do stosowania przez Unię Europejską w październiku 2017 roku. MSSF 16 zastępuje MSR 17 "Leasing" i dotyczy ujmowania, wyceny, prezentacji i ujawniania leasingu. Kluczowe zmiany dotyczą leasingobiorcy.

Bank nie zdecydował się na wcześniejszą implementację standardu, w związku z tym zastosował Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 16 Leasing po raz pierwszy dla okresu sprawozdawczego rozpoczynającego się 1 stycznia 2019 r. Bank zastosował do swoich umów leasingowych zmodyfikowane podejście retrospektywne. W związku z powyższym Bank nie przekształcił danych porównawczych.

Na dzień pierwszego zastosowania standardu Bank dokonał pełnej analizy kontraktów pod kątem oceny, czy umowa jest leasingiem czy zawiera leasing oraz zdecydował o ujmowaniu elementów leasingowych odrębnie od elementów nie leasingowych. Bank nie stosuje postanowień standardu do leasingu aktywów niematerialnych. Bank występuje w roli leasingobiorcy w umowach najmu nieruchomości oraz umowach leasingu samochodów.

Nowa regulacja wdraża jednolite zasady ewidencji umów leasingowych dla leasingobiorcy, z uwzględnieniem wyjątków uwzględnionych w standardzie. Skutkuje to koniecznością ujęcia składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązania leasingowego.

W dniu 01 stycznia 2019 roku Bank ujął składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania w kwocie równej zobowiązaniu z tytułu leasingu, skorygowanej o kwoty wszelkich przedpłat lub naliczonych opłat leasingowych odnoszących się do tego leasingu, ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej bezpośrednio sprzed dnia pierwszego zastosowania.

Na moment pierwszego zastosowania nowej regulacji Bank wycenił zobowiązanie z tytułu leasingu w wartości bieżącej pozostałych opłat leasingowych, zdyskontowanych poprzez zastosowanie krańcowej stopy procentowej leasingobiorcy w dniu pierwszego zastosowania.

Do wyznaczenia bieżącej wartości opłat leasingowych dla wszystkich leasingów Bank zastosował krańcową stopę leasingobiorcy. Bank określił stopę procentową leasingu jako sumę stopy oprocentowania swapów i wewnętrznej ceny transferowej, z uwzględnieniem walut w jakich denominowane są kontrakty leasingowe oraz okresów zapadalności umów. Średnia ważona krańcowa stopa procentowa leasingobiorcy zastosowana do wyceny zobowiązań z tytułu leasingu ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w dniu pierwszego zastosowania wynosiła dla waluty EUR 0,33%, dla PLN 1,94 %.

Okres leasingu ustalony został z uwzględnieniem opcji przedłużenia oraz skrócenia dostępnych w zawartych kontraktach, jeżeli prawdopodobne jest skorzystanie z opcji. W przypadku kontraktów zawartych na czas nieokreślony z opcją wypowiedzenia przysługującą obu stronom kontraktu Bank ocenił, czy występują istotne koszty wyjścia z umowy. Posiadane przez Bank kontrakty na czas nieokreślony to przede wszystkim umowy najmu nieruchomości. Jeżeli nie występują istotne koszty, jako okres leasingu ustalany został okres wypowiedzenia przysługujący obu stronom kontraktu. W przypadku gdy koszty wyjścia z kontraktu są istotne jako okres leasingu Bank przyjął okres 4 lat. Przyjęty okres wynika ze strategii fizycznej obecności w danej lokalizacji, zapewniającej elastyczność i efektywność biznesową. Bank skorzystał z podejścia uproszczonego przewidzianego dla leasingów krótkoterminowych (w tym również leasingów, których okres leasingu kończy się po upływie 12 miesięcy od dnia pierwszego zastosowania standardu) oraz leasingu aktywów niskocennych. W tym przypadku Bank odnosi systematyczne płatności leasingowe w wynik. Umowa może być zaklasyfikowana jako umowa krótkoterminowa, jeżeli okres trwania umowy nie przekracza 12 miesięcy. Aktywa mogą być zaklasyfikowane jako aktywa o niskiej wartości, jeżeli cena nabycia nowego składnika nie przekracza kwoty 5 000 EUR.

Wpływ wdrożenia MSSF 16 na sprawozdanie finansowe na dzień 01.01.2019 (w tys. zł) przedstawia poniższe zestawienie:

	stan na 31.12.2018	wpływ wdrożenia MSSF16	stan na 01.01.2019
Aktywa			
Rzeczowe aktywa trwałe, w tym:	104,1	1 343,3	1 447,4
aktywa z tytułu prawa do użytkowania, w tym:	0,0	1 343,3	1 343,3
najem nieruchomości	0,0	1 242,9	1 242,9
leasing samochodów	0,0	100,4	100,4
Aktywa razem	116 187,7	1 343,3	117 531,0
Zobowiązania			
Inne zobowiązania w tym:	3 494,3	1 343,3	4 837,6
zobowiązania z tytułu leasingu, w tym:	0,0	1 343,3	1 343,3
najem nieruchomości	0,0	1 242,9	1 242,9
leasing samochodów	0,0	100,4	100,4
Zobowiązania razem	3 877,2	1 343,3	5 220,5
Kapitał własny	112 310,5	0,0	112 310,5
Zobowiązania i kapitał własny razem	116 187,7	1 343,3	117 531,0

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie różnicy między kwotami przyszłych opłat, do których Bank był zobowiązany z tytułu leasingu operacyjnego, ujawnionymi zgodnie z MSR 17 wg stanu na 31 grudnia 2018 roku oraz zobowiązaniami z tytułu leasingu wg stanu na 1 stycznia 2019 roku tj. na dzień wdrożenia standardu MSSF 16.

	stan na 31.12.2018	korekty bilansu początkowego	stan na 01.01.2019
Przyszłe zobowiązania leasingowe według MSR 17	1 435,7		
korekty bilansu początkowego w związku z implementacją standardu MSSF 16, w tym:		-92,5	
(-) efekt dyskontowania przy użyciu krańcowej stopy oprocentowania leasingobiorcy z dnia 1.01.2019		-42,5	
(-) zwolnienie z tytułu krótkoterminowych umów leasingu -		-21,9	
(-) nieleasingowe elementy umów		-28,1	
Zobowiązania leasingowe według MSSF 16			1 343,3

4.2. Kontynuacja działalności

Niniejsze roczne sprawozdanie finansowe Banku zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości, tzn. w okresie co najmniej 12 miesięcy od daty publikacji sprawozdania. Zarząd Banku nie stwierdza na dzień podpisania rocznego sprawozdania finansowego istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez Bank w okresie co najmniej 12 miesięcy od daty publikacji na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania, bądź istotnego ograniczenia przez Bank dotychczasowej działalności.

4.3. Działalność zaniechana

W 2019 i 2018 roku w Banku nie wystąpiło zaniechanie istotnej działalności.

4.4. Zakres podmiotowy i waluta sprawozdania

Bank nie jest jednostką dominującą oraz znaczącym inwestorem dla jednostek stowarzyszonych, współzależnych i zależnych. W związku z tym, ING Bank Hipoteczny S.A. nie sporządza skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej, które obejmuje dane finansowe takich jednostek.

Jednostką dominującą ING Banku Hipotecznego S.A. jest ING Bank Śląski S.A., który sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. Natomiast, ING Bank Śląski S.A. jest spółką wchodzącą w skład Grupy Kapitałowej, określanej na potrzeby niniejszego sprawozdania finansowego jako Grupa ING. ING Groep N.V. stanowi jednostkę dominującą najwyższego szczebla w Grupie Kapitałowej.

Niniejsze roczne sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w złotych polskich („PLN”). Dane finansowe, o ile nie wskazano inaczej, prezentowane są po zaokrągleniu do tysiąca złotych. W związku z tym mogą wystąpić przypadki matematycznej niespójności w sumowaniach lub pomiędzy poszczególnymi notami.

4.5. Okres sprawozdania i dane porównawcze

Roczne sprawozdanie finansowe ING Banku Hipotecznego S.A. obejmuje okres od dnia 1 stycznia 2019 roku do dnia 31 grudnia 2019 roku i zawiera dane porównawcze.

W związku z rozpoczęciem działalności w dniu 26 lutego 2018 r. dane porównawcze obejmują okres od 26.02.2018 roku do 31.12.2018 roku

- dla pozycji ze sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2018 roku,
- dla pozycji z rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów, sprawozdania ze zmian w kapitale własnym oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych za okres od 26 lutego 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku.

W związku z wdrożeniem od 1 stycznia 2019 roku MSSF 16 zastępującego MSR 17 Leasing Bank zastosował do swoich umów leasingowych przyjęte w Grupie ING Bank Śląski S.A. zmodyfikowane podejście retrospektywne i nie przekształcił danych porównawczych.

5. Istotne zasady rachunkowości

Polityka rachunkowości Banku zgodna z wymaganiami MSSF została zaprezentowana poniżej.

Zasady rachunkowości oraz metody obliczeniowe zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego są spójne z zasadami obowiązującymi w roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2018 roku.

Z uwagi na zastosowanie przez Bank do swoich umów leasingowych decyzji o braku przekształcenia danych porównawczych w związku z wejściem w życie MSSF 16, znaczące zasady rachunkowości w zakresie dotyczącym MSSF 16 zostały przedstawione w pkt. 5.7. *Leasing* w układzie prezentującym zasady obowiązujące od 1 stycznia 2019 roku.

W sprawozdaniu finansowym aktywa z tytułu prawa do użytkowania zostały zaprezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Rzeczowe aktywa trwałe” natomiast zobowiązanie z tytułu leasingu w pozycji „Inne zobowiązania”. Ponoszone przez Bank koszty prezentowane są w rachunku zysków i strat w pozycjach *Koszty odsetkowe* (odsetki od zobowiązań leasingowych) oraz *Koszty działania* (amortyzacja prawa do użytkowania i inne koszty związane z aktywami przyjętymi w leasing).

5.1. Podstawy sporządzania sprawozdania finansowego

W rocznym sprawozdaniu finansowym zastosowano koncepcję wartości godziwej aktywów finansowych i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej, w tym instrumentów pochodnych, oraz aktywów finansowych klasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, za wyjątkiem tych, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej. Pozostałe składniki aktywów finansowych wykazywane są w wartości zamortyzowanego kosztu pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości lub w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Składniki rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych wykazywane są w cenie nabycia pomniejszonej o skumulowaną amortyzację oraz o odpisy z tytułu utraty wartości.

Bank ujmuje wszystkie istotne pozycje kosztów i przychodów zgodnie z zasadami: memoriału, współmierności przychodów i kosztów, ujmowania i wyceny aktywów i zobowiązań, tworzenia odpisów z tytułu utraty wartości.

5.2. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad rachunkowości wobec zagadnień wskazanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

5.2.1. Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Bank rozpoznaje aktywa z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Założenie to stałoby się nieuzasadnione w sytuacji pogorszenia uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości.

5.2.2. Klasyfikacja aktywów finansowych

Bank klasyfikuje aktywa finansowe na podstawie oceny modelu biznesowego, w ramach którego aktywa są utrzymywane oraz oceny czy z warunków umownych wynikają wyłącznie płatności kapitału i odsetek od kwoty tego kapitału. Szczegółowe informacje o przyjętych założeniach w tym zakresie zaprezentowane zostały w punkcie 5.5.1.

5.3. Zastosowanie szacunków

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania przez Bank pewnych szacunków oraz przyjęcia założeń, które bezpośrednio mają wpływ na kwoty prezentowane w sprawozdaniu finansowym i w notach objaśniających.

Szacunki i założenia, przyjęte do prezentowania wartości aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów, dokonywane są przy wykorzystaniu dostępnych danych historycznych oraz szeregu innych czynników, które są uważane za właściwe w danych okolicznościach. Przyjęte założenia dotyczące przyszłości i dostępne źródła danych tworzą podstawę do dokonywania szacunków odnośnie wartości bilansowych aktywów i zobowiązań, których nie można jednoznacznie określić przy wykorzystaniu innych źródeł. Szacunki uwzględniają przewidywane na dzień bilansowy przyczyny/źródła niepewności. Wyniki rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych.

Szacunki i założenia są poddawane bieżącym przeglądom. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku pod warunkiem, że korekta dotyczy tylko tego danego okresu. Natomiast, jeżeli korekty wpływają zarówno na okres, w którym dokonano zmiany, jak i na przyszłe okresy, są one ujmowane w okresie, w którym dokonano zmiany oraz w okresach przyszłych.

Poniżej opisane zostały najistotniejsze szacunki księgowe dokonane przez Bank.

5.3.1. Utrata wartości

Bank ocenia czy na datę bilansową istnieją obiektywne dowody utraty wartości składników aktywów finansowych (pojedynczych lub grupy aktywów finansowych) i składników aktywów trwałych.

5.3.1.1. Utrata wartości aktywów finansowych

Bank stosuje wymogi standardu MSSF 9 w zakresie utraty wartości w celu ujęcia i wyceny odpisu na oczekiwane straty kredytowe z tytułu aktywów finansowych, które są wyceniane:

- według zamortyzowanego kosztu lub
- w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Strata oczekiwana w portfelu ekspozycji nieistotnych indywidualnie jest kalkulowana kolektywnie jako średnia ważona prawdopodobieństwem z kilku scenariuszy makroekonomicznych o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia. Finalny poziom rezerw na ekspozycjach w Etapie 2 i Etapie 3 wynika z sumy strat oczekiwanych wyliczanych w każdym roku w przyszłości aż do daty zapadalności z uwzględnieniem dyskontowania.

Z uwagi na specyfikę działalności Bank wyróżnia tylko rezerwy kolektywne.

Zgodnie z MSSF 9 rezerwa kolektywna jest tworzona dla indywidualnie nieznaczących aktywów finansowych (rezerwy dla portfela w Etapie 3 podlegającego ocenie kolektywnej) jeśli zaistnieją dowody utraty wartości dla pojedynczego składnika aktywów finansowych lub dla grupy aktywów finansowych, w wyniku jednego lub więcej określonych przypadków niewykonania zobowiązania. Rezerwy dla portfela w Etapie 3 podlegającego ocenie kolektywnej są tworzone dla aktywów finansowych w klasach ryzyka 20, 21, 22. Jeżeli w wyniku oceny stwierdza się, że dla danego składnika aktywów finansowych nie istnieją dowody utraty wartości, składnik ten włączany jest do grup aktywów finansowych o podobnych cechach ryzyka kredytowego, które wskazują na zdolność dłużnika do spłaty całości zobowiązania zgodnie z warunkami umowy. W tak wyznaczonych grupach wyliczane są rezerwy kolektywne i zgodnie z MSSF 9 są definiowane jako rezerwy na aktywach bez rozpoznanej utraty wartości. Rezerwy na aktywach bez rozpoznanej utraty wartości są tworzone dla aktywów finansowych w klasach ryzyka 1-19.

Rezerwy kolektywne są kalkulowane przy pomocy metody kolektywnej tworzenia rezerw, która wykorzystuje dostosowane do wymagań MSSF 9 (i MSR 37) modele szacowania parametrów ryzyka (PD, LGD, EAD/CCF).

Opis przykładowych dowodów i przesłanek identyfikacji utraty wartości aktywów finansowych, metodologia kalkulacji odpisów oraz stosowane zasady ewidencyjne opisane zostały w dalszej części niniejszego sprawozdania.

5.3.1.2. Utrata wartości innych aktywów trwałych

Ocena w przedmiotowym zakresie bazuje na oszacowaniu wartości odzyskiwalnej aktywa trwałego, którą stanowi wartość użytkowa lub wartość sprzedaży netto w zależności od tego, która z wyżej wymienionych wartości na moment przeprowadzania przeglądu jest wyższa.

Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne w sytuacji gdy nie można ustalić wartości odzyskiwalnej pojedynczego składnika aktywów zaliczanego do majątku wspólnego) wiąże się, między innymi, z przyjęciem założeń w zakresie szacunków, co do kwot, terminów przyszłych przepływów pieniężnych, które Bank może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne) oraz innych czynników.

W celu wyznaczenia wartości użytkowej, oszacowane przyszłe przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy użyciu stopy dyskontowej przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżące oczekiwania rynku co do wartości pieniądza oraz specyficznego ryzyka w odniesieniu do danego aktywa. Szacując wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży Bank opiera się na dostępnych danych rynkowych na ten temat lub wycenach sporządzonych przez niezależnych rzeczoznawców, które co do zasady również opierają się na szacunkach.

5.3.1.3. Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe

Bank tworzy rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe zgodnie z MSR 19. Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe przyznane w ramach świadczeń z tytułu regulacji wynikających z Kodeksu Pracy wyliczana jest metodą aktuarialną przez niezależnego aktuarium jako wartość obecna przyszłych, długoterminowych zobowiązań Banku wobec pracowników według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji.

Wyliczenie rezerw jest oparte na szeregu założeń, zarówno co do stóp dyskontowych, prognozowanych podwyżek wynagrodzeń jak i założeń dotyczących rotacji pracowników, ryzyka śmierci i innych. Założenia są weryfikowane na koniec roku obrotowego.

Poniższa tabela prezentuje wrażliwość modelu na przyjęte wartości poszczególnych założeń.

	Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe		
	dolny przedział	wariant bazowy	górnny przedział
Stopa dyskontowa (+1% / wariant bazowy / - 1%)	522,4	585,7	660,4
Wzrost wynagrodzeń (-0,25% / wariant bazowy / +0,25%)	569,0	585,7	603,0

5.3.2. Wycena programów motywacyjnych

5.3.3.1. Wycena wartości świadczeń wynikających z programu zmiennych składników wynagrodzeń

Na dzień bilansowy Bank wykazuje w księgach szacunki dotyczące wartości świadczeń, które będą realizowane w ramach programu zmiennych składników wynagrodzeń. Świadczenia te zostaną przyznane pracownikom objętym programem w oparciu o ocenę ich wyników pracy za dany rok. Program został zainicjowany w 2018 roku.

Podstawą oszacowania wartości świadczeń przyznawanych w formie instrumentów finansowych uprawniających do otrzymania środków pieniężnych jest wartość księgowa aktywów netto ING Banku Hipotecznego S.A. na akcje, skorygowanych o czynniki wpływające na te aktywa, inne niż wynik finansowy.

Wartość odroczonej części świadczenia korygowana jest o współczynnik redukcji, który uwzględnia prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia powodującego konieczność skorygowania wartości przyznanego świadczenia, do którego pracownik na dzień bilansowy nie nabył jeszcze pełnych uprawnień. Katalog zdarzeń ściśle określają założenia programu.

5.3.3. Okres i metoda amortyzacji aktywów niematerialnych

Okres i metoda amortyzacji aktywów niematerialnych są weryfikowane na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie uzyskiwania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów niematerialnych są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Bank stosuje ustalone w Grupie ING Bank Śląski S.A. limity aktywowania wydatków w zakresie nabycia (440 tys. zł) lub wytworzenia we własnym zakresie (10 mln zł) oprogramowania komputerowego. Wydatki w zakresie nabycia składników aktywów niematerialnych poniżej limitu aktywowania, Bank ujmuje bezpośrednio w kosztach w momencie ich poniesienia.

5.4. Waluty obce

5.4.1. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych Banku wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”).

Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich, które są walutą funkcjonalną i walutą prezentacji Banku.

5.4.2. Transakcje w walutach obcych

Transakcje w walutach obcych są przeliczane po kursie obowiązującym w dniu transakcji. Wynikające z tych transakcji aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych, przeliczane są po kursie obowiązującym w danym dniu. Różnice kursowe powstające z rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych rozpoznawane są w rachunku zysków i strat w linii *Wynik z pozycji wymiany*.

5.5. Aktywa i zobowiązania finansowe

5.5.1. Klasyfikacja aktywów finansowych

Bank klasyfikuje aktywa finansowe do jednej z następujących kategorii:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Składnik aktywów finansowych wyceniany jest według zamortyzowanego kosztu, jeżeli spełnione są łącznie oba poniższe warunki oraz nie jest desygnowany do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy:

- aktywo jest utrzymywane w ramach modelu biznesowego, którego celem jest otrzymywanie kontraktowych przepływów pieniężnych oraz
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywa finansowego uprawniają do otrzymywania w określonych datach przepływów pieniężnych, które są wyłącznie spłatą kapitału i odsetek należnych od kapitału pozostałego do spłaty.

Dłużne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Składnik dłużnych aktywów finansowych wyceniany jest w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeżeli spełnione są łącznie oba poniższe warunki oraz nie jest desygnowany do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy:

- aktywo jest utrzymywane w ramach modelu biznesowego, którego celem jest otrzymywanie kontraktowych przepływów pieniężnych lub sprzedaży aktywa finansowego,
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywa finansowego uprawniają do otrzymywania w określonych datach przepływów pieniężnych, które są wyłącznie spłatą kapitału i odsetek należnych od kapitału pozostałego do spłaty.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Wszystkie aktywa finansowe, które nie spełniają warunków klasyfikacji do aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu lub dłużnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, klasyfikowane są do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Dodatkowo, na moment początkowego ujęcia Bank może nieodwołalnie desygnować aktywo finansowe do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat pomimo, że spełnia warunki klasyfikacji do wyceny według zamortyzowanego kosztu lub wyceny w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody. Warunkiem koniecznym jest potwierdzenie, że ta desygnacja ma na celu wyeliminowanie lub istotne ograniczenie niedopasowania księgowego, które wystąpiłoby bez takiej desygnacji.

5.5.2. Ujmowanie

Bank ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, gdy staje się związany postanowieniami umowy tego instrumentu.

Transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu, wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat ujmuje się stosownie z przyjętą dla wszystkich tego typu operacji metodą księgowania w dniu rozliczenia transakcji – dniu, w którym składnik aktywów jest dostarczony jednostce lub dostarczony przez jednostkę.

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wycenia się w wartości godziwej, powiększonej w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego nie klasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy o istotne koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

Nabyte wierzytelności z tytułu kredytów hipotecznych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji¹ na podstawie Umowy przeniesienia wierzytelności w celu emisji listów zastawnych (dalej: „Umowy przeniesienia”).

5.5.3. Ocena modelu biznesowego

Bank ocenia cele modelu biznesowego na poziomie jednostki organizacyjnej Banku, która zarządza i jest tzw. opiekunem merytorycznym danego portfela aktywów finansowych.

Wyróżnia się następujące modele biznesowe utrzymywania aktywów finansowych: tj.: w celu

- otrzymywania kontraktowych przepływów pieniężnych,

¹ Dzień transakcji stanowi przypadający po zawarciu danej Umowy Przeniesienia dzień złożenia pierwszego w kolejności, w odniesieniu do Portfela przenoszonych na podstawie tej Umowy Przeniesienia, wniosku o wpis ING Banku Hipotecznego S.A. jako wierzyciela hipotecznego w księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości obciążonej Hipoteką zabezpieczającą Wierzytelność wchodzącą w skład tego Portfela, lub dzień następujący po tym dniu.

- otrzymywania kontraktowych przepływów pieniężnych lub sprzedaży,
- pozostałych (np.: w celu maksymalizacji zysków ze sprzedaży)

Modele biznesowe określane są na poziomie, który najlepiej odzwierciedla podejście Banku do zarządzania składnikami aktywów finansowych dla osiągnięcia celów biznesowych oraz generowania przepływów pieniężnych.

W trakcie oceny Bank weryfikuje wszelkie obszary działalności jednostki opiekuna merytorycznego wyodrębnionego portfela aktywów finansowych, które mogą mieć wpływ na decyzje dotyczące utrzymywania aktywów w portfelu Banku, w tym w szczególności:

- założenia konstrukcji oferty produktowej,
- strukturę organizacyjną jednostki,
- założenia w zakresie oceny wyników portfela aktywów (np.: podejścia do planowania, założenia w zakresie informacji zarządczej, kluczowych wskaźników oceny),
- podejście do wynagradzania kluczowej kadry zarządzającej w relacji z wynikami portfela i przepływami pieniężnymi wynikającymi z portfela,
- ryzyka generowanego przez portfel aktywów oraz podejścia do zarządzania tym ryzykiem,
- analizę transakcji sprzedaży z portfela aktywów (częstotliwości, wolumen oraz przesłanek podjętych decyzji),
- analizę przewidywań co do przyszłej aktywności sprzedażowej.

Bank dopuszcza realizację transakcji sprzedaży aktywów finansowych utrzymywanych w celu otrzymywania kontraktowych przepływów pieniężnych, która wynika z następujących przesłanek:

- wzrostu ryzyka kredytowego,
- bliskości terminu zapadalności,
- sporadycznej sprzedaży,
- sprzedaży o nieznacznej wartości,
- w odpowiedzi na wymagania regulacyjne/nadzorcze,
- w warunkach kryzysów płynności (sytuacji stresowych),
- zmiany limitu kredytowego względem określonego klienta.

Bank przyjmuje, że:

- sprzedaż blisko terminu zapadalności oznacza sprzedaż aktywów finansowych:
 - z pierwotnym terminem zapadalności dłuższym niż 1 rok, na mniej niż 6 miesięcy przed terminem zapadalności,
 - z pierwotnym terminem zapadalności krótszym niż 1 rok, na mniej niż 3 miesiące przed terminem zapadalności.
- sprzedaż sporadyczna oznacza sprzedaż na poziomie mniejszym niż 10% transakcji sprzedaży w relacji do średniej liczby pozycji w ramach danego modelu biznesowego,
- sprzedaż o nieznacznej wartości oznacza sprzedaż na poziomie mniejszym niż wskaźnik ustalony w oparciu o iloraz stawki 10% i średniego terminu zapadalności portfela w relacji do jednej z poniższych wartości:
 - ilorazu wartości bilansowej sprzedanej pozycji w stosunku do wartości bilansowej całego portfela w ramach danego modelu biznesowego,
 - ilorazu wartości zrealizowanego wyniku w stosunku do marży odsetkowej netto całego portfela utrzymywanego w ramach danego modelu biznesowego.

5.5.4. Ocena charakterystyki przepływów pieniężnych

Dla celów oceny charakterystyki realizowanych przepływów pieniężnych Bank przyjmuje następujące definicje:

- kapitał – definiowany jest jako wartość godziwa aktywa finansowego na moment początkowego ujęcia w księgach Banku,
- odsetki – definiowane są jako zapłata obejmująca wynagrodzenie:
 - za zmianę wartości pieniądza w czasie,
 - za ryzyko kredytowe związane z kwotą kapitału pozostającą do spłaty przez określony okres czasu,
 - za inne podstawowe ryzyka i koszty związane z udzieleniem kredytu (np. ryzyko płynności i koszty administracyjne) oraz
 - marżę zysku.

Ocena ma na celu potwierdzenie czy realizowane przepływy pieniężne są wyłącznie spłatą kapitału i odsetek należnych od tego kapitału pozostającego do spłaty. Bank weryfikuje postanowienia umowne, które mają wpływ zarówno na moment realizacji przepływów jak i wysokość kwot przepływów pieniężnych wynikających z określonych aktywów finansowych.

W szczególności weryfikowane są następujące warunki:

- zdarzenia warunkowe mające wpływ na wysokość kwoty przepływów lub terminy ich realizacji,
- dźwignie,
- warunki przedpłaty lub wydłużenia finansowania,
- warunki ograniczające prawo do dochodzenia roszczeń prawnych do realizowanych przepływów,
- warunki modyfikujące wynagrodzenie za zmianę wartości pieniądza w czasie.

Ocena warunków modyfikujących zmianę wartości pieniądza w czasie jest przeprowadzana w oparciu o analizę jakościową lub ilościową.

W sytuacji, gdy ocena jakościowa nie umożliwi potwierdzenia konkluzji co do charakterystyki realizowanych przepływów pieniężnych, Bank przeprowadza ocenę ilościową. Ocena ilościowa polega na porównaniu:

- niezdyktowanych przepływów pieniężnych wynikających z analizowanej umowy z
- niezdyktowanymi przepływami pieniężnymi wynikającymi z referencyjnego aktywa, który nie zawiera warunków modyfikujących wynagrodzenie za zmianę wartości pieniądza w czasie.

Jeżeli analizowane przepływy znacznie różnią się od siebie, to oceniane aktywo obligatoryjnie klasyfikowane jest do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, ponieważ realizowane przepływy pieniężne nie są wyłącznie spłatą kapitału i odsetek należnych od tego kapitału pozostającego do spłaty.

5.5.5. Klasyfikacja zobowiązań finansowych

Bank klasyfikuje swoje zobowiązania finansowe do kategorii wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu są to zobowiązania finansowe będące wynikiem z umowy obowiązkiem wydania środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych innej jednostce niezakwalifikowane do grupy wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy mające charakter depozytu, pożyczki otrzymanej lub zobowiązania finansowego ujętego w wyniku transakcji sprzedaży aktywa finansowego, która nie klasyfikuje się do usunięcia ze sprawozdania z sytuacji finansowej, z tytułu emisji listów zastawnych i innych papierów wartościowych.

5.5.6. Usunięcie ze sprawozdania z sytuacji finansowej

Składnik aktywów finansowych jest wyłączany ze sprawozdania z sytuacji finansowej Banku w momencie, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub w momencie, gdy Bank przenosi składnik aktywów finansowych a przeniesienie spełnia warunki zaprzestania ujmowania.

Bank przenosi składnik aktywów finansowych wtedy i tylko wtedy, gdy:

- przenosi umowne prawa do otrzymywania przepływów pieniężnych, lub
- zatrzymuje umowne prawa do otrzymywania przepływów pieniężnych ale przyjmuje na siebie zobowiązanie umowne do przekazania przepływów pieniężnych.

W sytuacji gdy Bank zatrzymuje umowne prawa do przepływów pieniężnych, ale przejmuje na siebie zobowiązanie umowne do przekazania tych przepływów pieniężnych, Bank traktuje taką transakcję jako przeniesienie składnika aktywów finansowych tylko wtedy, gdy spełnione są wszystkie trzy następujące warunki:

- Bank nie ma obowiązku wypłaty kwoty ostatecznym odbiorcom dopóki nie otrzyma odpowiadających im kwot, które wynikają z pierwotnego składnika aktywów,
- na mocy umowy przeniesienia Bank nie może sprzedać ani zastawić pierwotnego składnika aktywów, w inny sposób niż jako ustanowione na rzecz ostatecznych odbiorców zabezpieczenie zobowiązania do przekazania przepływów pieniężnych,
- Bank jest zobowiązany do przekazania wszystkich przepływów pieniężnych otrzymanych z pierwotnego aktywa bez istotnej zwłoki.

Przenosząc składnik aktywów finansowych Bank ocenia, w jakim stopniu zachowuje ryzyko i korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych. W tym przypadku:

- jeżeli Bank przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych to wyłącza składnik aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej,
- jeżeli Bank zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to w dalszym ciągu ujmuje składnik aktywów finansowych w ze sprawozdaniu z sytuacji finansowej,
- jeżeli Bank nie przenosi ani nie zachowuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to Bank ustala, czy zachował kontrolę nad tym składnikiem aktywów finansowych. W przypadku zachowania kontroli składnik aktywów finansowych jest nadal ujmowany w bilansie Banku, odpowiednio w przypadku braku kontroli jest ze sprawozdania z sytuacji finansowej wyłączany do wysokości wynikającej z utrzymania zaangażowania (continuing involvement).

Bank wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe (lub jego część), gdy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

Bank usuwa aktywa finansowe lub ich części ze sprawozdania z sytuacji finansowej, jeżeli prawa wynikające z tego aktywa wygasają, Bank zrzeknie się tych praw, dokona sprzedaży wierzytelności, nastąpiło umorzenie lub w wyniku istotnej modyfikacji warunków umowy kredytu lub pożyczki.

Bank obniży wartość bilansową brutto składnika aktywów finansowych w przypadku, gdy nie ma uzasadnionych perspektyw na odzyskanie danego składnika aktywów finansowych w całości lub części.

Kwoty należności spisanych odzyskane w późniejszych okresach pomniejszają wartość odpisów utworzonych z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat.

5.5.7. Modyfikacja przepływów pieniężnych wynikających z umowy

Jeżeli w wyniku renegocjacji warunków umowy kredytu lub pożyczki, przepływy pieniężne związane z danym aktywem finansowym polegają na modyfikacji, Bank przeprowadza ocenę czy przedmiotowa modyfikacja jest istotna i prowadzi do wyłączenia tego składnika aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej Banku.

Bank przyjmuje, że istotna modyfikacja warunków umowy ma miejsce w sytuacji, gdy następuje:

- zmiana dłużnika za zgodą Banku lub
- zmiana formy prawnej/rodzaju instrumentu finansowego lub
- przewalutowanie kredytu o ile nie zostało to z góry określone w warunkach umowy.

W sytuacji, gdy modyfikacja nie jest istotna i tym samym nie prowadzi do wyłączenia składnika aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej Banku, Bank dokonuje ponownego obliczenia wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych oraz ujmuje w wyniku finansowym zysk lub stratę z tytułu modyfikacji.

5.5.8. Wycena

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wycenia się w wartości godziwej, powiększonej w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego nie klasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy o istotne koszty transakcyjne, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego. Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane są według zamortyzowanego kosztu lub w kwocie wymaganej zapłaty.

5.5.9. Utrata wartości

Szacowanie odpisów na utratę wartości opiera się na wycenie oczekiwanej straty kredytowej. Podejście takie stosuje się do dłużnych aktywów finansowych oraz zaangażowań kredytowych.

Na każdy dzień sprawozdawczy Bank dokonuje szacunku odpisu na oczekiwane straty kredytowe aktywa finansowego w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia, jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia. Jeżeli na dzień sprawozdawczy ryzyko kredytowe związane z aktywem finansowym nie wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia, Bank wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe tego aktywa w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym.

Dla celów rachunkowości i regulacyjnych Bank przyjmuje, że pozycje przeterminowane obejmują istotne aktywa finansowe, dla których wystąpiło opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek. Dni zaległości są liczone od dnia wymagalności najstarszej wymagalnej płatności i są określone w umowie z klientem. Bank zdefiniował istotność aktywa finansowego dla należności detalicznych w kwocie 500 zł.

Bank wycenia oczekiwane straty kredytowe w sposób uwzględniający:

- nieobciążoną i ważoną prawdopodobieństwem kwotę, którą ustala się, oceniając szereg możliwych wyników,
- wartość pieniądza w czasie oraz
- racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań na dzień sprawozdawczy, dotyczące przeszłych zdarzeń, obecnych warunków i prognoz dotyczących przyszłych warunków gospodarczych.

Bank klasyfikuje do pozycji o utraconej jakości bilansowe ekspozycje kredytowe, które utraciły wartość, zaś strata z tytułu utraty wartości została poniesiona, gdy spełnione zostały dwa warunki:

- istnieją dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń, mających miejsce po początkowym ujęciu bilansowej ekspozycji kredytowej w księgach rachunkowych,
- zdarzenie (lub zdarzenia) powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne, wynikające z bilansowej ekspozycji kredytowej lub grupy bilansowych ekspozycji kredytowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe.

Zwłoka (w portfelu MTG) w wykonaniu przez klienta wszelkich istotnych zobowiązań kredytowych wobec Banku, jednostki dominującej przekraczająca 90 dni stanowi niewykonanie zobowiązania przez klienta (default). Definicja niewykonania zobowiązania przez klienta jest spójna z definicją utraty wartości.

Podejście oparte na trzech Etapach

Sposób szacowania rezerw stosowany przez Bank zależy od zmiany poziomu ryzyka kredytowego danego zaangażowania w stosunku do jego poziomu ryzyka określonego w dacie udzielenia. Na podstawie zmiany poziomu ryzyka kredytowego ekspozycja jest kwalifikowana do jednego z trzech etapów różniących się sposobem kalkulacji oczekiwanej straty kredytowej:

- **Etap 1** obejmuje ekspozycje pracujące bez rozpoznanego istotnego wzrostu ryzyka kredytowego od daty udzielenia zaangażowania. Każdy kredyt w momencie udzielenia znajduje się w Etapie 1. Rezerwa jest liczona w oparciu o 12-miesięczną stratę oczekiwaną.
- **Etap 2** obejmuje ekspozycje pracujące z rozpoznaniem istotnym wzrostem ryzyka kredytowego od daty udzielenia zaangażowania. Rezerwa jest liczona w oparciu o stratę oczekiwaną w całym okresie życia ekspozycji (lifetime), tj. od daty sprawozdawczej do daty zapadalności (remaining maturity).
- **Etap 3** to ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości, czyli w stanie niewykonania zobowiązania (default). Rezerwa jest liczona w oparciu o stratę oczekiwaną w całym okresie życia aktywa dla wartości PD = 100%.

Bank kwalifikuje ekspozycje do Etapu 1, 2 lub 3 z wykorzystaniem podejścia kaskadowego w następującej kolejności:

1. Identyfikacja ekspozycji z utratą wartości i zakwalifikowanie ich do Etapu 3.
2. Alokacja ekspozycji do Etapu 2 w oparciu o przesłanki istotnego wzrostu ryzyka kredytowego.
3. Przydzielenie pozostałych ekspozycji do Etapu 1.

Definicja znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego

O istotnym wzroście ryzyka kredytowego, skutkującego klasyfikacją do Etapu 2, świadczy wystąpienie co najmniej jednej z poniższych przesłanek, przy czym wiodąca jest pierwsza z nich:

- znaczący wzrost parametru PD w całym okresie życia ekspozycji („lifetime”) określonego na datę sprawozdawczą w stosunku do PD „lifetime” z daty udzielenia ekspozycji w perspektywie okresu pozostałego od daty sprawozdawczej do daty zapadalności,
- fakt nadania udogodnienia (forbearance) klientowi,
- restrukturyzacja bez rozpoznania utraty wartości – ratingi 17/18/19,
- opóźnienie w spłacie zaangażowania powyżej 30 dni,
- klient posiada kredyt hipoteczny w CHF w innym banku.

Przesłanki klasyfikacji aktywa wycenianego według zamortyzowanego kosztu do Etapu 3

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia, czy nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Składnik aktywa finansowego lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość, gdy istnieją dowody utraty wartości, wynikające z jednego lub więcej zdarzeń, mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów (zdarzenie powodujące stratę), a zdarzenie (lub zdarzenia) powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne, wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów

finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe. Bank ujmuje oczekiwane straty kredytowe w oparciu o racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań na dzień sprawozdawczy, dotyczące przeszłych zdarzeń, obecnych warunków i prognoz dotyczących przyszłych warunków gospodarczych.

Bank zdefiniował obiektywne dowody utraty wartości, których wystąpienie wpływa bezpośrednio na szacowanie przyszłych przepływów finansowych związanych z daną należnością kredytową.

Obiektywne dowody utraty wartości detalicznej ekspozycji kredytowej obejmują wystąpienie co najmniej jednej z następujących sytuacji:

- zaprzestanie przez klienta spłat kapitału, odsetek lub prowizji i opóźnienie w spłacie utrzymuje się przez więcej niż 90 dni, pod warunkiem, że kwota zaległości jest wyższa niż próg istotności określony dla danego segmentu klienta lub produktu,
- wystąpienie kolejnego udogodnienia (forbearance) lub wystąpienie przeterminowania przekraczającego 30 dni ze statusem „forbearance”, jednak nie dotyczy ekspozycji, które cały czas od nadania statusu forbearance były klasyfikowane jako obsługiwane (performing) i do chwili obecnej nie zostały przeklasyfikowane jako nie obsługiwane (non-performing),
- ogłoszenie/zatwierdzenie upadłości konsumenckiej – jeśli zakładają one brak pełnej spłaty Banku - sytuacja ta powinna dotyczyć wszystkich dłużników określonej ekspozycji kredytowej oraz wszystkich ekspozycji danego klienta,
- ekspozycja kredytowa staje się wymagalna na skutek wypowiedzenia przez Bank umowy kredytowej,
- umorzenie lub odpisanie przez Bank istotnej kwoty należności klienta skutkującej zmniejszeniem przepływów pieniężnych z danego składnika aktywów finansowych. Dla detalicznych ekspozycji kredytowych:
 - umorzenie salda kapitału lub/i odsetek w kwocie przekraczającej w sumie 200 PLN, przy czym zadłużenie wraz z umorzoną kwotą przekraczają próg istotności,
 - spisanie do ewidencji pozabilansowej (written-off), a kwota salda powiększona o wartość spisaną wraz z odsetkami przekraczają próg istotności,
- wszczęcie egzekucji przez Bank,
- kwestionowanie bilansowej ekspozycji kredytowej przez klienta na drodze postępowania sądowego,
- nieznanne miejsce pobytu klienta skutkujące brakiem reprezentacji w kontaktach z Bankiem,
- znaczące trudności finansowe Klienta, w szczególności restrukturyzacja detalicznej ekspozycji kredytowej typu non-performing,
- w przypadku detalicznych ekspozycji kredytowych uzasadnione podejrzenie wyłudzenia kredytu.

W przypadku gdy na ekspozycji zidentyfikowany zostanie obiektywny dowód utraty wartości przyjmuje się, że na innych ekspozycjach (w portfelu MTF) rozpoznawana jest również utrata wartości.

Identyfikacja obiektywnego dowodu utraty wartości wymaga przeklasyfikowania klienta do najniższej klasy ryzyka. Dla portfela kredytowego Banku prowadzony jest monitoring bieżący terminowości spłat zadłużenia wobec Banku w oparciu o dostępne narzędzia i raporty, co umożliwia wczesną identyfikację zagrożenia pojawienia się w przyszłości przesłanek lub obiektywnych dowodów utraty wartości przed ich zmaterializowaniem się.

Kontrolę pod kątem utraty wartości ekspozycji objęty jest cały portfel kredytowy klientów detalicznych.

Jeżeli w wyniku oceny stwierdza się, że dla danego składnika aktywów finansowych nie istnieją dowody utraty wartości składnik ten włączany jest do grup aktywów finansowych o podobnych cechach ryzyka kredytowego, które wskazują na zdolność dłużnika do spłaty całości zobowiązania zgodnie z warunkami umowy. Odpis aktualizujący w tak wyznaczonych grupach wyliczany jest metodą kolektywną w oparciu o wycenę oczekiwanych strat kredytowych. Jeśli istnieją dowody, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości składnika aktywów

wycenianego według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej danego składnika instrumentu finansowego.

W praktyce oznacza to, że dla portfela w Etapie 3 (aktywa finansowe nieistotne indywidualnie) – strata określana jest przy użyciu metody kolektywnej kalkulacji odpisów z zastosowaniem oczekiwanej straty kredytowej w całym okresie życia aktywa. Podczas szacowania przyszłych przepływów pieniężnych brane są pod uwagę dostępne informacje na temat dłużnika, w szczególności ocenie podlega możliwość spłaty ekspozycji, a w przypadku, gdy ekspozycja kredytowa posiada zabezpieczenie, przy szacowaniu uwzględnia się również oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne z realizacji zabezpieczenia z uwzględnieniem m.in. czasu, kosztów oraz trudności związanych z odzyskaniem płatności w wyniku sprzedaży zabezpieczenia.

Jeżeli istniejące dowody utraty wartości składnika aktywów lub grupy aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu wskazują, że oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające z wyżej wymienionych aktywów finansowych nie wystąpią, wtedy kwota odpisu aktualizującego wartość aktywów równa jest ich wartości bilansowej.

Na dzień 31.12.2019 roku Grupa ING przygotowywała się do wdrożenia nowej definicji utraty wartości (definition of default, DoD), zgodnej z wymogami nadzorczymi określonymi przez EBA (European Banking Authority) w Wytycznych dotyczących stosowania definicji niewykonania zobowiązania określonej w art. 178 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 oraz w RTS (Regulatory Technical Standards) z dnia 19.10.2017 w sprawie jednolitych progów istotności i lokalnym Rozporządzeniu Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju w sprawie poziomu istotności przeterminowanego zobowiązania kredytowego. Wdrożenie nowej definicji utraty wartości nastąpiło w lutym 2020 roku. Dostosowanie do nowej DoD objęło systemy i aplikacje, zasady raportowania i regulacje wewnętrzne. Bank nie spodziewa się istotnego wpływu dostosowania na parametry ryzyka portfela kredytowego.

Wycena oczekiwanej straty kredytowej

Do wyceny oczekiwanej straty kredytowej w podejściu kolektywnym Bank wykorzystuje dostosowane do wymagań MSSF 9 regulacyjne modele szacowania parametrów ryzyka PD, LGD i EAD zbudowane dla potrzeb zaawansowanej metody wewnętrznych ratingów (metoda AIRB). Modele parametrów ryzyka dla potrzeb MSSF 9 zachowują tę samą strukturę co modele regulacyjne, natomiast sposób estymacji konkretnych wartości parametrów (PD, LGD, EAD) jest dostosowany do wymagań MSSF 9, a w szczególności obejmuje racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań na dzień sprawozdawczy, dotyczące przeszłych zdarzeń, obecnych warunków i prognoz dotyczących przyszłych warunków gospodarczych. Parametry modeli zostały skalibrowane według podejścia PIT („point-in-time”) i zaprognozowane w perspektywie 30 lat. W parametrze EAD uwzględniono harmonogramy spłat zgodnie z umowami kredytowymi.

Wycena oczekiwanej straty kredytowej (ozn. EL) według MSSF 9 wymaga prognozowania zmian parametrów ryzyka PD, LGD i EAD ($EL = PD \times LGD \times EAD$) w okresie od daty sprawozdawczej do daty zapadalności, czyli w całym okresie życia ekspozycji. Prognozowanie to opiera się na określonych z danych historycznych funkcyjnych zależnościach zmian parametrów ryzyka od zmian czynników makroekonomicznych. Finalny poziom rezerw na ekspozycjach w Etapie 2 i Etapie 3 wynika z sumy strat oczekiwanych wyliczanych w każdym roku w przyszłości aż do daty zapadalności z uwzględnieniem dyskontowania.

Kwota odpisu aktualizującego wyliczana kolektywnie oparta jest na historii strat dla portfeli aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego.

Bank wycenia oczekiwaną stratę kredytową w całym okresie życia pozostałym do zapadalności (ozn. LEL - Lifetime Expected Loss) na ekspozycji bez rozpoznanej utraty wartości jako zdyskontowaną sumę częściowych strat w okresie życia ekspozycji, odnoszących się do zdarzeń niewykonania zobowiązania w każdym 12-miesięcznym oknie czasowym pozostałym do daty zapadalności ekspozycji.

Bank kalkuluje oczekiwaną stratę kredytową jako średnią ważoną prawdopodobieństwem z kilku scenariuszy makroekonomicznych o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia. Strata oczekiwana jest liczona oddzielnie

dla każdego scenariusza a średnia ważona prawdopodobieństwem wynika z wag (prawdopodobieństw) przypisanych do każdego scenariusza (suma wag = 100%). Takie podejście wypełnia wymóg standardu, aby rezerwa (odpis na utratę wartości) był nieobciążoną i ważoną prawdopodobieństwem kwotą ustaloną w oparciu o szereg możliwych wyników.

Prognoza (wycena) straty oczekiwanej jest dokonywana w każdym punkcie czasu w przyszłości w zależności od oczekiwanych w danym punkcie warunków ekonomicznych. W oparciu o dane historyczne Bank określił relacje pomiędzy obserwowanymi parametrami straty oczekiwanej (PD, LGD), a czynnikami makroekonomicznymi jako funkcje, na podstawie których - przy zadanych prognozach czynników makroekonomicznych - oblicza się przewidywane wartości parametrów straty oczekiwanej w danym roku w przyszłości według podejścia PiT (tzw. forward looking PiT).

Dla potrzeb oszacowania straty oczekiwanej Bank określa poziom ekspozycji EAD tylko dla nieodwołalnych zobowiązań kredytowych poprzez zastosowanie współczynników konwersji CCF (procent wykorzystania wolnej części limitu kredytowego w okresie od daty sprawozdawczej do wystąpienia niewykonania zobowiązania) z regulacyjnych modeli EAD (oszacowanych według podejścia TTC – „through the cycle”). EAD spada z czasem zgodnie z harmonogramem spłat danej ekspozycji.

Dla ekspozycji z określoną datą końcowej spłaty czas do zapadalności został ograniczony do 30 lat.

Parametr LGD, będący funkcją stosowanych technik ograniczania ryzyka kredytowego i wyrażony jako procent EAD, jest szacowany na poziomie produktu i ekspozycji w oparciu o odpowiednio skalibrowane dla potrzeb MSSF 9 parametry z regulacyjnych modeli LGD (oszacowane według podejścia TTC – „through the cycle”).

Poziom parametr LGD, służący do wyliczania kwoty odpisu aktualizującego metodą kolektywną dla ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości (PD = 100%), jest uzależniony od czasu przebywania ekspozycji kredytowej w stanie niewykonania zobowiązania.

Wycena oczekiwanej straty z tytułu innego ryzyka niż kredytowe

W przypadku zidentyfikowania ryzyka utraty wartości wynikającego z powodów innych niż ryzyko kredytowe, np. z tytułu ryzyka prawnego dotyczącego wybranego portfela aktywów, Bank dokonuje dodatkowego odpisu aktualizującego zgodnie z metodologią odzwierciedlającą charakter danego ryzyka. Analogicznie jak w przypadku odpisu z tytułu ryzyka kredytowego, Bank kalkuluje oczekiwaną stratę jako średnią ważoną prawdopodobieństwem z kilku scenariuszy (najczęściej trzech: bazowego, pozytywnego i negatywnego) o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia.

Ujęcie odpisu oczekiwanej straty kredytowej aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu

Utrata wartości wykazywana jest jako zmniejszenie wartości bilansowej składnika aktywów poprzez dokonanie odpisów aktualizujących, zaś kwota straty (utworzonego w okresie odpisu aktualizującego) obciąża rachunek zysków i strat okresu.

Jeżeli w kolejnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wystąpieniu utraty wartości (np. poprawy oceny zdolności kredytowej dłużnika), wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany przez rachunek zysków i strat poprzez dokonanie odpowiedniej korekty odpisów aktualizujących.

Przesłanki klasyfikacji aktywa finansowego wycenianego w wartości godziwej przez inne całkowite dochody do Etapu 3

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia, czy wystąpiły obiektywne dowody utraty wartości dłużnych aktywów finansowych klasyfikowanych do wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Potwierdzenie wystąpienia obiektywnego dowodu utraty wartości jest przesłanką do klasyfikacji aktywa do etapu 3.

Dowody wskazujące, że aktywo finansowe lub grupa aktywów finansowych trwale utraciła wartość mogą wynikać z jednej lub kilku przesłanek, które zaprezentowane zostały poniżej:

- znaczące trudności finansowe emitenta (np.: znaczące ujemne kapitały własne, wysokie ponoszone straty w bieżącym roku przekraczające kapitał własny, wypowiedzenie umowy kredytowej o znaczącej wartości w innym banku),
- niedotrzymanie warunków umowy, w tym w szczególności niespłacenie lub zaleganie ze spłatą wymagalnych zobowiązań (np.: odsetek lub nominału), interpretowane jako materializacja ryzyka kredytowego emitenta,
- przyznanie emitentowi przez jego wierzycieli udogodnień w spłacie zobowiązań, których by nie otrzymał w innych okolicznościach,
- wysokie prawdopodobieństwo upadłości lub innej reorganizacji finansowej emitenta,
- identyfikacja utraty wartości aktywa finansowego w poprzednim okresie,
- zanik aktywnego rynku na aktywo finansowe, który może wynikać z trudności finansowych emitenta,
- opublikowane analizy oraz przewidywania agencji ratingowych lub innych jednostek, które potwierdzają określony (wysoki) profil ryzyka aktywa finansowego,
- inne możliwe do zaobserwowania dane wskazujące na możliwy do ustalenia spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych wynikających z grupy aktywów finansowych, które pojawiły się po dacie ich początkowego ujęcia w księgach Banku. Dane o których mowa powyżej mogą dotyczyć niekorzystnych zmian w sytuacji płatniczej grupy emitentów, kraju lub lokalnych warunków ekonomicznych, które są skorelowane z brakiem spłat z grupy aktywów finansowych.

Ujęcie odpisu oczekiwanej straty kredytowej dłużnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

W sytuacji, gdy występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości dłużnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, to część wyceny odpowiadająca kwocie odpisu wyksięgowuje się z innych całkowitych dochodów i ujmuje się w rachunku zysków i strat, nawet jeśli składnik aktywów finansowych nie został wyłączony ze sprawozdania z sytuacji finansowej.

Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i ujęta w rachunku zysków i strat, stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie straty z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat.

5.5.10. Zyski i straty wynikające z wyceny w terminie późniejszym

Zyski lub straty wynikające ze zmiany wartości godziwej składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, nie stanowiących części powiązania zabezpieczającego, ujmuje się w następujący sposób:

- zyski lub straty wynikające ze składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, zakwalifikowanego jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmuje się w rachunku zysków i strat,
- zyski lub straty wynikające z wyceny do wartości godziwej składnika aktywów finansowych wycenianego przez inne całkowite dochody, ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym, poprzez zestawienie zmian w kapitale własnym.

Rozliczanie odsetek metodą efektywnej stopy procentowej

Przychody z tytułu odsetek oblicza się przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Odpowiednią wartość oblicza się przez zastosowanie efektywnej stopy procentowej do wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych, z wyjątkiem:

- zakupionych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe. W odniesieniu do tych składników aktywów finansowych Bank stosuje efektywną stopę procentową skorygowaną o ryzyko kredytowe do wartości zamortyzowanego kosztu składnika aktywów finansowych od momentu początkowego ujęcia,
- składników aktywów finansowych niebędących zakupionymi lub utworzonymi składnikami aktywów finansowych dotkniętymi utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe, które następnie stały się składnikami aktywów finansowych dotkniętymi utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Etap 3).

W przypadku tych składników aktywów finansowych Bank stosuje efektywną stopę procentową do wartości zamortyzowanego kosztu (netto) składnika aktywów finansowych w późniejszych okresach sprawozdawczych.

Elementy pozaodsetkowe

Różnice kursowe wynikające ze zmian wartości składnika aktywów finansowych wycenianego w wartości godziwej przez inne całkowite dochody wyrażonego w walucie obcej ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym tylko w odniesieniu do aktywów niepieniężnych, natomiast różnice kursowe generowane przez aktywa pieniężne (np. papiery dłużne) zaliczane są do rachunku zysków i strat.

W momencie usunięcia składnika dłużnych aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w kapitale własnym ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Jeżeli występują obiektywne dowody, iż nastąpiła utrata wartości składnika dłużnych aktywów finansowych zaliczonego do wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, Bank rozpoznaje odpis aktualizujący w sposób opisany w punkcie dotyczącym utraty wartości składników aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych kwotowanych na aktywnym rynku (w tym papierów wartościowych) ustalana jest w oparciu o cenę kupna (bid price) dla pozycji długiej i sprzedaży (offer price) dla pozycji krótkiej. W przypadku braku aktywnego rynku dla danego instrumentu lub w przypadku papierów wartościowych, które nie są notowane na aktywnym rynku Bank ustala wartość godziwą przy zastosowaniu technik wyceny, do których zalicza się wykorzystanie ostatnich transakcji rynkowych, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modele wyceny opcji oraz inne techniki wyceny powszechnie używane przez uczestników rynku. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych ustalana jest w oparciu o zasady ostrożnej wyceny

(ang.: prudent valuation). Celem takiego podejścia jest wyznaczenie wartości godziwej na wysokim 90% poziomie ufności, z uwzględnieniem niepewności ceny rynkowej oraz kosztu zamknięcia.

Aktywność rynku ocenia się w oparciu o częstotliwość i wolumen przeprowadzanych transakcji oraz dostępność do informacji o kwotowanych cenach, które co do zasady powinny być dostarczane w sposób ciągły.

Za rynek główny i zarazem najkorzystniejszy uważa się rynek, do którego Bank ma dostęp i na którym w zwykłych warunkach zawarłby transakcje sprzedaży/zakupu składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania.

W oparciu o stosowane metody ustalania wartości godziwej, poszczególne składniki aktywów/ zobowiązań finansowych klasyfikuje się do następujących kategorii:

- poziom 1: aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane bezpośrednio w oparciu o ceny kwotowane na aktywnym rynku,
- poziom 2: aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o techniki wyceny bazujące na założeniach wykorzystujących informacje pochodzące z aktywnego rynku lub obserwacje rynkowe,
- poziom 3: aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o powszechnie stosowane przez uczestników rynku techniki wyceny, których założenia nie bazują na informacji pochodzącej z aktywnego rynku.

W cyklach miesięcznych Bank weryfikuje czy wystąpiły zmiany w jakości danych wejściowych stosowanych do poszczególnych technik wyceny i ustala, jakie były powody tych zmian oraz ich wpływ na kalkulację wartości godziwej składnika aktywów/zobowiązań finansowych. Każdy zidentyfikowany przypadek rozpatrywany jest indywidualnie i w oparciu o szczegółowe analizy Bank podejmuje decyzję, czy jego identyfikacja wiąże się z koniecznością aktualizacji podejścia do ustalania wartości godziwej czy też nie.

W uzasadnionych przypadkach Bank podejmuje decyzję o wprowadzeniu zmian w metodologii ustalania wartości godziwej oraz dacie ich wprowadzenia rozumianej, jako data zmiany okoliczności. Następnie uwzględnia wpływ wprowadzenia zmian na klasyfikację do poszczególnych kategorii hierarchii wyceny w wartości godziwej. Wszelkie zmiany w metodologii wyceny wraz z uzasadnieniem podlegają szczegółowym ujawnieniom w odrębnej nocie do sprawozdania finansowego.

5.6. Aktywa niefinansowe

5.6.1. Rzeczowe aktywa trwałe

5.6.1.1. Własne składniki rzeczowych aktywów trwałych

Rzeczowe aktywa trwałe stanowią kontrolowane środki trwałe oraz nakłady na ich budowę. Do środków trwałych zaliczane są składniki rzeczowych aktywów trwałych o przewidywanym okresie wykorzystywania dłuższym niż rok, które są utrzymywane z uwagi na ich wykorzystanie na własne potrzeby lub w celu oddania ich do użytkowania innym podmiotom na podstawie umowy najmu lub w celach administracyjnych.

Rzeczowe aktywa trwałe, wykazuje się według modelu opartego na cenie nabycia lub koszcie wytworzenia tzn. po początkowym ujęciu wykazuje się według kosztu historycznego pomniejszonego o odpisy amortyzacyjne / umorzeniowe oraz z tytułu utraty wartości.

Na koszt historyczny składają się cena nabycia / koszt wytworzenia i koszty bezpośrednio związane z nabyciem danych aktywów.

Każda część składowa pozycji rzeczowych aktywów trwałych, której cena nabycia lub koszt wytworzenia jest istotny w porównaniu z ceną nabycia lub kosztem wytworzenia całej pozycji jest amortyzowana osobno. Bank alokuje początkową wartość pozycji rzeczowych aktywów trwałych na jej istotne części.

5.6.1.2. Nakłady ponoszone w terminie późniejszym

Bank ujmuje w wartości bilansowej pozycji rzeczowych aktywów trwałych koszty wymiany części tych pozycji w momencie ich poniesienia, jeśli istnieje prawdopodobieństwo, że Bank uzyska przyszłe korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem aktywów, a cenę nabycia lub koszt wytworzenia można wycenić w wiarygodny sposób. Pozostałe koszty są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

5.6.2. Wartości niematerialne

Składnik wartości niematerialnych to możliwy do zidentyfikowania niepieniężny składnik aktywów, który nie posiada postaci fizycznej.

Do wartości niematerialnych klasyfikowane są aktywa spełniające następujące wymagania:

- można je wyodrębnić lub wydzielić z jednostki gospodarczej i sprzedać, przekazać, licencjonować lub oddać do odpłatnego użytkowania osobom trzecim, zarówno indywidualnie, jak też łącznie z powiązanymi z nimi umowami, składnikami aktywów lub zobowiązań,
- wynikają z tytułów umownych lub innych tytułów prawnych, bez względu na to, czy podlegają one przeniesieniu lub wyodrębnieniu z jednostki gospodarczej lub innych praw i obowiązków.

5.6.2.1. Oprogramowanie komputerowe

Nabyte licencje na oprogramowanie komputerowe są aktywowane w wysokości poniesionych kosztów nabycia i jego zaimplementowania. Nakłady związane z utrzymywaniem oprogramowania komputerowego są wykazywane jako koszty w momencie ich poniesienia.

5.6.2.2. Późniejsze nakłady

Nakłady poniesione po początkowym ujęciu nabytego składnika wartości niematerialnych są aktywowane tylko w przypadku, gdy te nakłady zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne danego składnika. W pozostałych przypadkach nakłady te są ujmowane w rachunku zysków i strat jako koszty w momencie ich poniesienia.

5.6.3. Odpisy amortyzacyjne

Odpisy amortyzacyjne od wartości podlegającej amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych dokonywane są metodą liniową zgodnie z ustalonymi stawkami amortyzacji przez przewidywany okres ich użyteczności ekonomicznej. Przez wartość podlegającą amortyzacji rozumie się cenę nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów po pomniejszeniu o wartość końcową (rezydualną) tego składnika. Okres ekonomicznej użyteczności, stawki amortyzacji, a także wartość końcowa rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych podlegających amortyzacji są corocznie weryfikowane. Wnioski z tej weryfikacji stanowią podstawę dla ewentualnej zmiany okresów amortyzacji rozpoznawanej prospektywnie od daty dostosowania (efekt takiej zmiany jest zgodnie z MSR 8 odnoszony do rachunku zysków i strat).

Odpisy amortyzacyjne rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Szacowane okresy użytkowania są następujące:

- urządzenia 3 - 7 lat
- wyposażenie 5 lat
- koszty wytworzenia oprogramowania 3 lata
- oprogramowanie komputerowe 3 lata

5.6.4. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów

Na każdy dzień bilansowy Bank dokonuje oceny aktywów pod względem istnienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki, Bank dokonuje formalnego oszacowania wartości odzyskiwalnej. W przypadku, gdy wartość bilansowa danego składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwaną, uznaje się utratę jego wartości i dokonuje odpisu aktualizującego jego wartość do poziomu wartości odzyskiwalnej.

5.6.5. Ujęcie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości

W przypadku, gdy istnieją przesłanki, że nastąpiła utrata wartości majątku wspólnego, czyli aktywów, które nie wypracowują wpływów pieniężnych niezależnie od innych aktywów lub zespołów aktywów oraz nie można ustalić wartości odzyskiwalnej pojedynczego składnika aktywów zaliczanego do majątku wspólnego, Bank ustala wartość odzyskiwalną na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik należy. Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości jest ujmowany, jeżeli wartość księgową aktywa lub jego ośrodka wypracowującego środki pieniężne przekracza wartość odzyskiwalną.

5.6.6. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w odniesieniu do innych aktywów, podlega odwracaniu, jeżeli nastąpiła zmiana w szacunkach służących do określenia wartości możliwej do uzyskania. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości może być odwrócony tylko do poziomu, przy którym wartość księgową aktywa nie przekracza wartości księgowej, która pomniejszona o kwotę amortyzacji, zostałaaby wyznaczona, jeżeli nie zostałyby ujęte odpisy aktualizujący z tytułu utraty wartości.

5.7. Leasing

Bank jako Leasingoborca (Polityka obowiązująca od dnia 1 stycznia 2019)

Bank jest stroną umów leasingowych, na podstawie których otrzymuje prawo do kontroli i użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Bank stosuje postanowienia MSSF 16 do ewidencji wszystkich umów leasingowych z wyjątkiem kontraktów leasingu aktywów niematerialnych oraz zwolnień przewidzianych w standardzie i opisanych poniżej.

Bank dokonuje identyfikacji elementów leasingowych i nieleasingowych w zawartych umowach.

Opłaty nieleasingowe z tytułu umów ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu. Opłaty leasingowe podlegają ewidencji zgodnie z poniżej opisanymi zasadami.

W dacie rozpoczęcia leasingu Bank ujmuje aktywa z tytułu prawa do użytkowania aktywa oraz zobowiązanie z tytułu leasingu. Początkową wycenę zobowiązania z tytułu leasingu Bank wyznacza w wysokości bieżącej wartości przyszłych opłat leasingowych. Do wyznaczenia zdyskontowanej wartości opłat leasingowych Bank stosuje stopę procentową leasingu, a jeżeli stopa nie jest łatwo dostępna, Bank stosuje krańcową stopę procentową. Bank określa stopę procentową leasingu jako sumę stopy oprocentowania swap-ów i wewnętrznej ceny transferowej, z uwzględnieniem walut, w jakich denominowane są kontrakty leasingowe oraz okresów zapadalności umów. Po dacie rozpoczęcia leasingu, wartość bilansowa zobowiązania:

- powiększana jest o naliczone odsetki leasingowe, które ujmowane są w rachunku zysków i strat jako koszty odsetkowe,
- pomniejszana jest o zapłacone opłaty leasingowe,
- aktualizowana jest w wyniku ponownej oceny, zmiany leasingu lub zmiany zasadniczo stałych opłat leasingowych.

W dacie rozpoczęcia leasingu Bank ujmuje aktywa z tytułu prawa do użytkowania według kosztu, którego podstawą jest kwota początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu. Koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania obejmuje również:

- opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed datą rozpoczęcia leasingu, pomniejszone o otrzymane zachęty leasingowe,
- początkowe koszty bezpośrednio poniesione przez leasingobiorcę,
- koszty, które mają zostać poniesione przez leasingobiorcę w związku z doprowadzeniem aktywa do stanu pierwotnego.

Prawo do użytkowania podlega amortyzacji przez okres trwania leasingu oraz jest pomniejszane o straty z tytułu utraty wartości. Aktualizacja wartości prawa do użytkowania w okresie trwania leasingu następuje w wyniku aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu.

Identyfikacja przyszłych opłat leasingowych wymaga ustalenia okresu leasingu. Określając okres leasingu Bank bierze pod uwagę nieodwołalny okres leasingu wraz z okresami, na które można przedłużyć leasing oraz okresami, w których można wypowiedzieć leasing. W dacie rozpoczęcia umowy leasingowej Bank ocenia, czy można z wystarczającą pewnością założyć, że Bank skorzysta z opcji przedłużenia leasingu, lub że nie skorzysta z opcji wypowiedzenia leasingu. W celu wykonania oceny Bank uwzględni wszystkie istotne fakty i okoliczności, które tworzą zachętę ekonomiczną do skorzystania lub nieskorzystania z tych opcji. Bank dokonuje przeglądu okresu leasingu w celu ponownej oceny istotnych zdarzeń lub okoliczności, które mogą wpływać na oszacowaną długość okresu leasingu. Leasing przestaje być egzekwowalny gdy zarówno leasingobiorca, jak i leasingodawca ma prawo wypowiedzenia leasingu bez konieczności uzyskania zezwolenia drugiej strony, czego konsekwencją jest najwyżej nieznaczna kara. Dla kontraktów leasingowych zawartych na czas nieokreślony, w których występuje obustronna opcja wypowiedzenia oraz potencjalnie wysokie koszty związane z rozwiązaniem kontraktu Bank dokonuje oszacowania okresu leasingu.

Bank korzysta ze zwolnienia dla:

- leasingów krótkoterminowych - umowa może być zaklasyfikowana jako umowa krótkoterminowa, jeżeli okres trwania umowy nie przekracza 12 miesięcy, a w stosunku do przedmiotu umowy nie jest przewidziana opcja zakupu,
- leasingów, w których przedmiot umowy ma niską wartość- aktywa mogą być zaklasyfikowane jako aktywa o niskiej wartości, jeżeli cena brutto nabycia nowego składnika nie przekracza kwoty 5 000 EUR, a przedmiot umowy nie jest i nie będzie oddany w subleasing.

Opłaty leasingowe z tytułu powyżej wskazanych kontraktów Bank ujmuje jako koszty w rachunku zysków i strat w sposób systematyczny przez okres trwania leasingu.

Bank jako Leasingodawca

Bank nie zawiera umów dla których pełni rolę leasingodawcy.

5.8. Pozostałe składniki sprawozdania z sytuacji finansowej

5.8.1. Pozostałe należności handlowe i inne należności

Pozostałe należności handlowe i inne należności są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na oczekiwane straty kredytowe.

Bank zastosował uproszczone podejście w zakresie szacowania odpisu na oczekiwane straty kredytowe i ujmuje odpis w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia należności.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Pozostałe należności handlowe i inne należności obejmują w szczególności rozrachunki z odbiorcami. Należności budżetowe prezentowane są w ramach pozostałych aktywów finansowych, z wyjątkiem należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które stanowią w sprawozdaniu z sytuacji finansowej odrębną pozycję.

5.8.2. Zobowiązania

Pozostałe zobowiązania obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług, rozrachunki z dostawcami oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych. Pozostałe zobowiązania ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

5.8.3. Środki pieniężne i ekwiwalent środków pieniężnych

Środki pieniężne i ekwiwalent środków pieniężnych – z punktu widzenia rachunku przepływów pieniężnych na stan środków pieniężnych składa się gotówka oraz wartość ekwiwalentów gotówki, przy czym ING Bank Hipoteczny S.A. nie utrzymuje gotówki, a jedynie ekwiwalenty środków pieniężnych, które obejmują salda na rachunkach bieżących i rachunkach lokat terminowych w innych bankach.

5.9. Kapitały własne

Na kapitały własne składają się: kapitał akcyjny, kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej, zyski zatrzymane oraz skumulowane inne całkowite dochody. Kapitały te są tworzone przez Bank zgodnie z obowiązującym prawem oraz ze statutem. Wszystkie kwoty kapitałów wykazywane są w wartości nominalnej.

5.9.1. Kapitał akcyjny

Kapitał akcyjny wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru handlowego przedsiębiorców.

5.9.2. Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Tworzony jest z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji, pomniejszonej o poniesione bezpośrednie koszty z nią związane.

5.9.3. Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa. Zyski zatrzymane obejmują wynik finansowy netto. Wynik finansowy netto stanowi wynik brutto z rachunku zysków i strat roku bieżącego skorygowany obciążeniem lub należnością z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

5.9.4. Skumulowane inne całkowite dochody netto

Skumulowane inne całkowite dochody tworzone są w wyniku:

- wyceny instrumentów finansowych zakwalifikowanych do wyceny przez inne całkowite dochody,
- zysków / strat aktuarialnych.

Na skumulowane inne całkowite dochody odnosi się zmiany aktywa lub zobowiązania z tytułu podatku odroczonego wynikające z ujęcia powyższych wycen. Skumulowane inne całkowite dochody nie podlegają dystrybucji.

5.10. Rozliczenia międzyokresowe

5.10.1. Koszty rozliczane w czasie

Koszty rozliczane w czasie dotyczą poszczególnych rodzajów wydatków, których rozliczenie w ciężar rachunku zysków i strat nastąpi stosownie do upływu czasu w przyszłych okresach sprawozdawczych. Składnikami kosztów rozliczanych w czasie są przede wszystkim rezerwy na koszty rzeczowe wynikające ze świadczeń wykonanych na rzecz Banku przez kontrahentów, oraz opłacone z góry koszty prenumeraty, ubezpieczeń oraz usług IT, które zostaną rozliczone w następnych okresach. Koszty rozliczane w czasie prezentuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji Inne aktywa.

5.11. Świadczenia pracownicze

5.11.1. Świadczenia wynikające z Ustawy o pracowniczych programach emerytalnych

Wydatki ponoszone w związku z programem określonych składek są ujmowane jako koszty w rachunku zysków i strat.

5.11.2. Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze Banku (inne niż świadczenia z tytułu rozwiązania umowy o pracę) zawierają wynagrodzenia, premie, płatne urlopy oraz składki na ubezpieczenie społeczne.

Bank ujmuje przewidywaną niezdykontowaną wartość krótkoterminowych świadczeń pracowniczych jako koszty w okresie, w którym pracownicy świadczyli związaną z nimi pracę (bez względu na termin zapłaty) w korespondencji z pozostałymi zobowiązaniami sprawozdania z sytuacji finansowej.

Kwota krótkoterminowych świadczeń pracowniczych z tytułu niewykorzystanych dni urlopowych przysługujących pracownikom Banku jest wyliczana jako suma niewykorzystanych urlopów przysługujących poszczególnym pracownikom Banku.

5.11.3. Długoterminowe świadczenia pracownicze

5.11.3.1. Świadczenia z tytułu regulacji wynikających z Kodeksu Pracy

Rezerwy na odprawy emerytalne przyznane w ramach świadczeń z tytułu regulacji wynikających z Kodeksu Pracy szacowane są na podstawie wyceny aktuarialnej. Rezerwa będąca efektem wyceny aktuarialnej ujmowana i aktualizowana jest w okresach rocznych.

Rezerwy z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych ujmuje się w pozycji Rezerwy sprawozdania z sytuacji finansowej w korespondencji z kosztami wynagrodzeń w rachunku zysków i strat.

Opis założeń metody kalkulacji i prezentacji zysków i strat aktuarialnych zawarty jest w punkcie dotyczącym zastosowanych szacunków w zakresie rezerw na odprawy emerytalne i rentowe.

5.11.3.2. Świadczenia wynikające z programu zmiennych składników wynagrodzeń

Świadczenia przyznawane w ramach programu zmiennych składników wynagrodzeń realizowane są w dwóch częściach:

- części płatnej w gotówce (maksymalnie 50%),
- części przyznanej w formie instrumentów finansowych uprawniających do otrzymania środków

pieniężnych, których wysokość uzależniona jest od wartości księgowej aktywów netto ING Banku Hipotecznego S.A. na akcje, skorygowanych o czynniki wpływające na te aktywa, inne niż wynik finansowy.

Część programu płatna w gotówce wykazywana jest zgodnie z metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych i jest rozliczana w czasie w okresie nabywania przez pracowników uprawnień do tych świadczeń (zarówno w okresie oceny rozumianym jako rok pracy, za który pracownicy otrzymują świadczenie, jak i w okresie odroczenia odpowiednich części tego świadczenia). Wartość świadczenia nieodroczonego ujmowana jest jako zobowiązanie wobec pracowników w korespondencji z rachunkiem wyników, natomiast wartość świadczenia odroczonego ujmowana jest jako rozliczenia międzyokresowe kosztów w korespondencji z rachunkiem wyników. W przypadku świadczeń przyznawanych w formie instrumentów finansowych zastosowanie ma roczny termin przetrzymania instrumentów, który dotyczy zarówno części przyznanej po roku oceny (część nieodroczonej), jak i części odroczonej świadczenia na zasadach analogicznych jak w zakresie części gotówkowej (na okresy roczne, dwuletnie, trzyletnie itd.). Podczas okresu przetrzymania pracownik, któremu przyznano świadczenie nie może wykonać praw związanych z przyznanymi instrumentami. Wartość świadczenia nieodroczonego ujmowana jest jako zobowiązanie wobec pracowników w korespondencji z rachunkiem wyników, natomiast wartość świadczenia odroczonego ujmowana jest jako rozliczenia międzyokresowe kosztów w korespondencji z rachunkiem wyników.

5.12. Rezerwy

Rezerwy są zobowiązaniami, których kwota lub termin zapłaty są niepewne. Rezerwy są tworzone, gdy Bank posiada obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych oraz prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed opodatkowaniem, która odzwierciedla aktualne oceny rynkowe co do wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem.

5.13. Rachunek zysków i strat

5.13.1. Wynik z tytułu odsetek

Przychody i koszty z tytułu odsetek dla wszystkich instrumentów finansowych są ujmowane w rachunku zysków i strat. Przychody z tytułu odsetek od aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmowane są w rachunku zysków i strat w wysokości zamortyzowanego kosztu przy użyciu efektywnej stopy procentowej lub efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą naliczania zamortyzowanego kosztu składnika aktywów lub zobowiązania finansowego (albo grupy aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych) oraz przypisania przychodów lub kosztów odsetkowych do odpowiednich okresów. Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy lub płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach w okresie krótszym, do bilansowej wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego.

Przy wyliczaniu efektywnej stopy procentowej Bank dokonuje oszacowania przepływów pieniężnych, uwzględniając wszelkie postanowienia umowy instrumentu finansowego jednakże nie uwzględnia potencjalnych przyszłych strat związanych z nieściągalnością kredytów. Wyliczenie obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane (zewnętrzne) przez strony umowy prowizje i opłaty stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej, koszty transakcji oraz wszelkie inne premie i dyskonta.

Potencjalne przyszłe straty kredytowe uwzględniane są tylko i wyłącznie w przypadku aktywów finansowych, które na moment początkowego ujęcia dotknięte są utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe. Powyższe ma na celu kalkulację efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje (otrzymane lub należne) ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej z tytułu: kredytów z harmonogramami spłat, lokat międzybankowych.

Główne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej Banku, w przypadku których stosowana jest metoda efektywnej stopy procentowej stanowią kredyty i pożyczki udzielone klientom, a także zobowiązania z tytułu emisji listów zastawnych. Podstawowe koszty transakcyjne dotyczące kredytów i pożyczek udzielonych klientom stanowią koszty nabycia wiarygodności z tytułu kredytów hipotecznych (m.in. koszty wpisów sądowych dotyczących przeniesienia hipoteki oraz koszty inspekcji poszerzonych), natomiast w odniesieniu do zobowiązań z tytułu emisji listów zastawnych wśród przykładowych kosztów transakcyjnych rozliczanych metodą efektywnej stopy procentowej można wymienić np. koszty wpisów sądowych dotyczących wzmianki o wpisaniu kredytu do rejestru zabezpieczeń listów zastawnych.

W przypadku aktywów finansowych lub grupy podobnych aktywów finansowych, dla których dokonano odpisu z tytułu utraty wartości, przychody odsetkowe są naliczane od wartości bieżącej należności (to jest wartości pomniejszonej o odpis aktualizujący wartość) przy zastosowaniu stopy procentowej użytej do zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych dla celów oszacowania straty z tytułu utraty wartości.

5.13.2. Przychody i koszty z tytułu prowizji

Przychody z tytułu prowizji powstają w wyniku świadczenia usług finansowych oferowanych przez Bank i obejmują m.in. opłaty za zaświadczenia o posiadanym/ spłaconym zobowiązaniu kredytowym, prowizje za wcześniejszą spłatę kredytów hipotecznych, opłaty za zleconą inspekcję nieruchomości w związku ze zmianą przez klienta zabezpieczenia.

Opłaty i prowizje (zarówno przychody, jak i koszty) bezpośrednio związane z powstaniem aktywów finansowych posiadających określone harmonogramy spłat są ujmowane w rachunku zysków i strat jako element efektywnej stopy procentowej i stanowią część przychodów odsetkowych.

Bank do prowizji korygujących efektywną stopę procentową zalicza na przykład prowizje za zmiany w umowie kredytowej skutkujące zmianą kwoty lub harmonogramu spłat kredytu.

Prowizje integralnie związane z powstaniem aktywów bez określonych harmonogramów rozliczane są liniowo w okresie trwania kontraktu.

Pozostałe opłaty i prowizje związane z usługami finansowymi oferowanymi przez Bank, są rozpoznawane w rachunku zysków i strat z uwzględnieniem zasady pięciu kroków:

1. identyfikacji umowy z klientem,
2. identyfikacji poszczególnych zobowiązań w umowie,
3. określenie ceny transakcji,
4. przypisanie ceny do poszczególnych zobowiązań umownych,
5. rozpoznanie przychodu w momencie spełnienia poszczególnych zobowiązań.

Na podstawie przeprowadzonych analiz, Bank rozpoznaje przychody z tytułu prowizji i opłat:

- jednorazowo, gdy usługa została dostarczona (również dla opłat pobieranych z góry) tj. w momencie przeniesienia kontroli nad dobrem lub usługą,
- w miarę upływu czasu, jeśli świadczenie usług jest realizowane w określonym okresie czasu,
- w określonym momencie w czasie (point-in-time), gdy Bank wykonuje kluczowe działania,
- w momencie gdy z punktu widzenia klienta występuje rzeczywista korzyść.

Po spełnieniu (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia Bank ujmuje jako przychód kwotę równą cenie transakcyjnej, która została przypisana do tego zobowiązania do wykonania świadczenia.

Przychody z tytułu prowizji, które zostały naliczone i są należne, ale nie zostały zapłacone w terminie, po upływie 90 dni podlegają wyłączeniu z wyniku finansowego Banku.

5.13.3. Wynik z pozycji wymiany

Wynik z pozycji wymiany obejmuje dodatnie i ujemne różnice kursowe, zarówno zrealizowane, jak i niezrealizowane, wynikające z codziennej wyceny aktywów i zobowiązań walutowych według obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski.

5.13.4. Wynik na pozostałej działalności podstawowej

Do wyniku na pozostałej działalności podstawowej zaliczane są koszty i przychody niezwiązane bezpośrednio z działalnością bankową, w tym z tytułu kosztów utworzonej rezerwy na zwroty części kosztu kredytu wynikające z przedpłat kredytów konsumenckich.

5.14. Podatki

5.14.1. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy ujmowany jest jako podatek bieżący oraz podatek odroczony. Podatek dochodowy bieżący ujmowany jest w rachunku zysków i strat. Podatek dochodowy odroczony w zależności od źródła pochodzenia różnic przejściowych ujmowany jest w rachunku zysków i strat lub w kapitale.

Bieżący podatek jest zobowiązaniem podatkowym odnoszącym się do przychodu do opodatkowania przy użyciu stopy podatkowej obowiązującej na dzień bilansowy, wraz ze wszystkimi korektami zobowiązania podatkowego dotyczącego poprzednich lat.

5.14.2. Odroczony podatek dochodowy

Bank tworzy rezerwę na przejściową różnicę z tytułu podatku dochodowego spowodowaną odmiennością momentu uznania przychodów za osiągnięte oraz kosztów za poniesione w myśl przepisów rachunkowych oraz przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych. Dodatnią różnicę netto wykazuje się w zobowiązaniach jako Rezerwy z tytułu podatku odroczonego. Ujemną różnicę netto wykazuje się w pozycji Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest tworzona metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich dodatnich różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym oraz niewykorzystanych strat podatkowych.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są do wysokości, do której jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych, z wyjątkiem sytuacji, gdy składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku podlega weryfikacji na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczone wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) prawnie lub faktycznie obowiązujące na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym.

Bank kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy, gdy posiada tytuł prawny do przeprowadzenia takiej kompensaty.

5.14.3. Inne podatki

Przychody, koszty i aktywa ujmowane są w kwocie pomniejszonej o wartość podatku od towarów i usług, podatku od czynności cywilno-prawnych i innych podatków od sprzedaży, z wyjątkiem, gdy podatek od sprzedaży zapłacony przy zakupie towarów i usług nie jest możliwy do odzyskania od władz podatkowych; wtedy podatek od sprzedaży jest ujmowany odpowiednio jako część kosztów nabycia składnika aktywów lub jako element kosztów. Kwota netto podatku od sprzedaży możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz władz podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

6. Porównywalność danych finansowych

W sporządzonym za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku sprawozdaniu finansowym w stosunku do poprzedniego sprawozdania finansowego za okres od 26 lutego 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku ING Bank Hipoteczny S.A. nie dokonywał zmian w sposobie prezentacji danych finansowych.

7. Noty do sprawozdania finansowego

NOTY DO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT

7.1. Wynik z tytułu odsetek

	okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	okres od 26.02.2018 do 31.12.2018
Przychody odsetkowe, w tym:	54 184,8	947,4
Przychody odsetkowe obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, w tym:	54 184,8	947,4
odsetki od kredytów i innych należności od klientów wycenianych według zamortyzowanego kosztu	49 909,8	0,0
odsetki od należności od banków wycenianych według zamortyzowanego kosztu	2 378,8	947,4
odsetki od papierów wartościowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	1 314,8	0,0
odsetki od papierów wartościowych wycenianych przez inne całkowite dochody	581,4	0,0
Koszty odsetek, w tym:	-29 125,6	0,0
odsetki od zobowiązań wobec innych banków	-26 903,3	0,0
odsetki od zobowiązań z tytułu emisji listów zastawnych	-2 206,1	0,0
odsetki od zobowiązań z leasingowych*	-16,1	nd
Wynik z tytułu odsetek	25 059,2	947,4

*) Począwszy od 1 stycznia 2019 roku Bank wdrożył nowy standard MSSF 16 Leasing. Jak opisano w punkcie 4.1.1 Wpływ zastosowania MSSF 16 Leasing na sprawozdanie finansowe Bank zastosował do swoich umów leasingowych zmodyfikowane podejście retrospektywne i nie przekształcił danych porównawczych

7.2. Wynik z tytułu prowizji

	okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	okres od 26.02.2018 do 31.12.2018
Przychody z tytułu prowizji	211,3	0,0
prowinizje za wcześniejszą spłatę kredytów hipotecznych	224,1	0,0
pozostałe	-12,7	0,0
Koszty prowizji	-326,9	-3,1
prowinizje i opłaty dla pozostałych podmiotów finansowych, w tym za udostępnienie informacji kredytowej	-287,1	0,0
pozostałe	-39,8	-3,1
Wynik z tytułu prowizji	-115,6	-3,1

7.3. Wynik z pozycji wymiany

	okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	okres od 26.02.2018 do 31.12.2018
Wynik z pozycji wymiany	-36,3	-4,6
Wynik z pozycji wymiany	-36,3	-4,6

7.4. Koszty działania

	okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	okres od 26.02.2018 do 31.12.2018
Koszty pracownicze, w tym:	-10 407,2	-4 542,4
wynagrodzenia, w tym:	-8 876,7	-3 895,1
program zmiennych składników wynagrodzeń	-1 659,6	-970,3
świadczenia na rzecz pracowników	-1 530,5	-647,2
Pozostałe koszty działania, w tym:	-13 428,2	-5 345,8
koszty z tytułu czynności wspomagających świadczonych w ramach Umowy o współpracy*	-6 028,8	0,0
amortyzacja	-1 376,8	-188,5
zużycie materiałów oraz składników majątkowych niekwalifikowanych do środków trwałych	-342,7	-717,7
usługi prawne	-531,8	-2 405,2
pozostałe koszty doradztwa i konsultingu	-165,0	-344,9
pozostałe usługi obce	-1 389,5	-293,4
koszty serwisów informacyjnych	-201,7	0,0
koszty IT	-1 526,0	-169,3
koszty reprezentacji	-178,1	-21,5
podatki i opłaty	-883,9	-605,9
Inne	-803,9	-599,5
Koszty działania	-23 835,4	-9 888,2

*) Zakres usług świadczonych przez ING Bank Śląski S.A. na rzecz ING Banku Hipotecznego S.A. wynikający z Umowy o współpracy został opisany w nocie 7.25 *Transakcje z jednostkami powiązanymi*.

7.5. Odpis z tytułu strat oczekiwanych

W związku z faktem, iż ING Bank Hipoteczny S.A. rozpoczął działalność operacyjną w styczniu 2019 r. Bank nie dokonywał odpisów w poprzednich okresach sprawozdawczych. W konsekwencji dane dotyczące odpisów z tytułu strat oczekiwanych na aktywa finansowe dokonanych w 2019 roku są równe danym w przedmiotowym zakresie przedstawionym w nocie 7.10.

7.6. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy ujęty w rachunku zysków i strat

	okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	okres od 26.02.2018 do 31.12.2018
Podatek bieżący	-113,1	0,0
Podatek odroczony, w tym:	-89,6	1 569,1
Powstanie i odwrócenie się różnic przejściowych	-89,6	1 569,1
powstanie i odwrócenie się różnic przejściowych ujemnych z tytułu:	1 201,7	1 627,3
straty podatkowej z 2018 r.	-544,2	1 088,4
kosztów utworzenia rezerw na koszty osobowe, rzeczowe i inne	779,9	534,2
kosztów z tytułu naliczonych, a niezapłaconych odsetek	731,7	0,0
odpisów z tytułu strat oczekiwanych (LLP)	175,6	0,0
przychodów rozliczanych według efektywnej stopy procentowej	56,6	0,0
innych	2,1	4,7
powstanie i odwrócenie się różnic przejściowych dodatnich z tytułu:	-1 291,3	-58,1
przychodów z tytułu naliczonych, a niezapłaconych odsetek	-1 158,0	-22,7
różnicy pomiędzy amortyzacją podatkową i bilansową	-110,5	-35,4
wyceny papierów wartościowych	-22,8	0,0
Razem podatek księgowy ujęty w rachunku zysków i strat	-202,8	1 569,1

Wyliczenie efektywnej stopy podatkowej

	okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	okres od 26.02.2018 do 31.12.2018
A. Zysk brutto	13,8	-8 948,5
B. 19% zysku brutto	2,6	-1 700,2
C. Zwiększenia - 19% kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów, w tym:	200,1	131,2
podatek od czynności cywilnoprawnych	162,8	114,3
inne	37,4	16,8
D. Zmniejszenia - 19% przychodów niepodlegających opodatkowaniu	0,0	0,0
E. Podatek księgowy ujęty w rachunku zysków i strat [-(B+C-D)]	-202,8	1 569,1
Efektywna stopa podatkowa (-E : A)*	1 468,1%	17,5%

*) Na odchylenie efektywnej stawki podatkowej od 19% wpłynął podatek od czynności cywilnoprawnych w wysokości 601,8 tys. zł w 2018 r. zapłacony w związku z założeniem spółki i wniesieniem do niej wkładów pieniężnych na kapitał akcyjny oraz w wysokości 856,7 w 2019 r. zapłacony w związku z podwyższeniem kapitału akcyjnego.

Podatek dochodowy ujęty w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	31.12.2018	Rachunek zysków i strat	31.12.2019
Odsetki naliczone od kredytów i pożyczek udzielonych klientom oraz odsetki naliczone i dyskonto od papierów wartościowych	22,7	1 158,0	1 180,7
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	35,4	110,5	146,0
Wycena papierów wartościowych	0,0	22,8	22,8
Rezerwa brutto z tytułu podatku odroczonego	58,1	1 291,3	1 349,5

Aktywa z tytułu podatku odroczonego	31.12.2018	Rachunek zysków i strat	31.12.2019
Strata podatkowa z 2018 r.	1 088,4	-544,2	544,2
Koszty do zapłacenia	534,2	779,9	1 314,1
Odsetki naliczone od zobowiązań wobec innych banków oraz odsetki naliczone i dyskonto od zobowiązań z tytułu emisji listów zastawnych	0,0	731,7	731,7
Odpisy na straty kredytowe	0,0	175,6	175,6
Koszty rozliczane według efektywnej stopy procentowej	0,0	56,6	56,6
Różnica między amortyzacją aktywa z tytułu prawa do użytkowania oraz kosztu finansowania leasingu (MSSF 16)	0,0	2,1	2,1
Inne	4,7	0,0	4,7
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	1 627,3	1 201,7	2 829,0

Podatek dochodowy ujęty w pozostałych całkowitych dochodach

	okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	okres od 26.02.2018 do 31.12.2018
Podatek odroczone, w tym:	32,8	72,7
Powstanie i odwrócenie się różnic przejściowych	32,8	72,7
w tym powstanie i odwrócenie się różnic przejściowych z tytułu niezrealizowanego wyniku z wyceny papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-11,2	0,0
w tym powstanie i odwrócenie się różnic przejściowych z tytułu strat aktuarialnych	44,1	72,7
Razem podatek księgowy ujęty w pozostałych całkowitych dochodach	32,8	72,7

7.7. Zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję

Wyliczenie podstawowego zysku przypadającego na jedną akcję Banku za 2019 rok oparte było na stracie netto w kwocie -188 941,80 zł oraz liczbie akcji zwykłych występujących na dzień 31.12.2019 r. w liczbie 210.000 sztuk.

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję

W ciągu 2019 roku nie wystąpiły czynniki rozwadniające zysk przypadający na jedną akcję. W opisywanym okresie ING Bank Hipoteczny S.A. nie emitował obligacji zamiennych na akcje ani opcji na akcje. Kapitał zakładowy dzieli się w całości na akcje zwykłe (nie ma akcji uprzywilejowanych). Ze względu na powyższe wartość rozwodnionego zysku przypadającego na jedną akcję pokrywa się z wartością podstawowego zysku przypadającego na jedną akcję.

NOTY DO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

7.8. Należności od banków

	stan na 31.12.2019	stan na 31.12.2018
Rachunki bieżące	316,6	0,0
Lokaty w bankach	5 499,1	111 534,9
Pozostałe	1 433,5	0,0
Razem (brutto)	7 249,2	111 534,9
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	0,0	0,0
Razem (netto)	7 249,2	111 534,9

Należności od banków obejmują w szczególności krótkoterminowe lokaty w ING Banku Śląskim S.A. w PLN.

W Banku nie występują należności od banków z rozpoznaną utratą wartości. Ponieważ Bank zawiera transakcje międzybankowe jedynie z ING Bankiem Śląskim S.A. ocenia się, że ryzyko kredytowe wynikające z tych transakcji jest istotnie ograniczone, w związku z czym Bank nie tworzy z tego tytułu odpisów na oczekiwane straty. W odniesieniu do przedmiotowych należności ING Bank Hipoteczny S.A. nie identyfikuje ryzyka walutowego i ryzyka stopy procentowej.

7.9. Dłużne papiery wartościowe

Dłużne papiery wartościowe

	stan na 31.12.2019	stan na 31.12.2018
Dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w tym:	34 823,5	0,0
obligacje Skarbu Państwa	34 823,5	0,0
Dłużne papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu w portfelu inwestycyjnych papierów wartościowych, w tym:	229 980,4	0,0
bony pieniężne NBP	229 980,4	0,0
Razem	264 803,9	0,00

7.10. Kredyty i inne należności udzielone klientom

Kredyty i inne należności wyceniane według zamortyzowanego kosztu

	stan na 31.12.2019			stan na 31.12.2018		
	brutto	odpis z tyt. strat oczekiwanych	netto	brutto	odpis z tyt. strat oczekiwanych	netto
Bankowość detaliczna (osoby fizyczne)	3 061 815,8	-917,0	3 060 898,9	0,0	0,0	0,0
Kredyty i pożyczki hipoteczne	3 061 815,8	-917,0	3 060 898,9	0,0	0,0	0,0
Razem	3 061 815,8	-917,0	3 060 898,9	0,0	0,0	0,0

Jakość portfela kredytowego

	stan na 31.12.2019			stan na 31.12.2018		
	brutto	odpis z tyt. strat oczekiwanych	netto	brutto	odpis z tyt. strat oczekiwanych	netto
aktywa w Etapie 1	3 042 149,4	-423,8	3 041 725,7	0,0	0,0	0,0
aktywa w Etapie 2	19 181,6	-343,9	18 837,7	0,0	0,0	0,0
aktywa w Etapie 3	484,8	-149,3	335,5	0,0	0,0	0,0
Razem	3 061 815,8	-917,0	3 060 898,9	0,0	0,0	0,0

Zmiana odpisu na oczekiwane straty kredytowe

	okres od 01.01.2019 do 31.12.2019				okres od 26.02.2018 do 31.12.2018			
	Etap 1	Etap 2	Etap 3	Razem	Etap 1	Etap 2	Etap 3	Razem
Odpis na początek okresu	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zmiany w okresie, w tym:	-423,8	-343,9	-149,3	-917,0	0,0	0,0	0,0	0,0
odpisy na kredyty nabyte w okresie	-457,7	0,0	0,0	-457,7	0,0	0,0	0,0	0,0
transfer do etapu 2	30,9	-343,9	0,0	-312,9	0,0	0,0	0,0	0,0
transfer do etapu 3	3,0	0,0	-149,3	-146,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Odpis na koniec okresu	-423,8	-343,9	-149,3	-917,0	0,0	0,0	0,0	0,0

7.11. Rzeczowe aktywa trwałe

	stan na 31.12.2019	stan na 31.12.2018
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania*	851,5	nd
Sprzęt informatyczny	202,7	108,4
Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	16,9	16,9
Razem (brutto)	1 071,1	125,3
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu dot. sprzętu informatycznego	-78,6	-20,3
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu dot. pozostałych rzeczowych aktywów trwałych	-4,2	-0,8
Razem (netto)	988,3	104,1

*) Począwszy od 1 stycznia 2019 roku Bank wdrożył nowy standard MSSF 16 *Leasing*. Jak opisano w punkcie 4.1.1 *Wpływ zastosowania MSSF 16 Leasing na sprawozdanie finansowe* Bank zastosował do swoich umów leasingowych zmodyfikowane podejście retrospektywne i nie przekształcił danych porównawczych.

okres od 01.01.2019 do 31.12.2019

Zmiany w rzeczowych aktywach trwałych z wyłączeniem prawa do użytkowania			
	Sprzęt informatyczny	Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	RAZEM
Wartość brutto na początek okresu	108,4	16,9	125,3
Zwiększenia, w tym:	94,3	0,0	94,3
zakup	94,3	0,0	94,3
Wartość brutto na koniec okresu	202,7	16,9	219,6
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	20,3	0,8	21,1
Zmiany w okresie, w tym:	78,6	4,2	82,8
odpisy amortyzacyjne	78,6	4,2	82,8
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	78,6	4,2	82,8
Wartość netto na koniec okresu	124,1	12,7	136,8

okres od 01.01.2019 do 31.12.2019

Zmiany w aktywach z tytułu prawa do użytkowania

	Aktywa z tytułu prawa do użytkowania		
	Nieruchomości	Środki transportu	RAZEM
Wartość brutto na początek okresu	1 242,9	100,4	1 343,3
Zwiększenia, w tym:	0,0	63,4	63,3
nowe kontrakty	0,0	63,4	63,3
Zmniejszenia, w tym:	231,9	0,0	231,9
zmniejszenie zakresu i przedterminowe zakończenie kontraktu	231,9	0,0	231,9
Wartość brutto na koniec okresu	1 011,0	163,8	1 174,8
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	0,0	0,0	0,0
Zmiany w okresie, w tym:	281,4	41,9	323,3
odpisy amortyzacyjne	281,4	41,9	323,3
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	281,4	41,9	323,3
Wartość netto na koniec okresu	729,6	121,9	851,5

okres od 26.02.2018 do 31.12.2018

	Sprzęt informatyczny	Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	RAZEM
	Wartość brutto na początek okresu	0,0	0,0
Zwiększenia, w tym:	108,4	16,9	125,3
zakup	108,4	16,9	125,3
Wartość brutto na koniec okresu	108,4	16,9	125,3
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	0,0	0,0	0,0
Zmiany w okresie, w tym:	20,3	0,8	21,1
odpisy amortyzacyjne	20,3	0,8	21,1
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	20,3	0,8	21,1
Wartość netto na koniec okresu	88,1	16,1	104,1

Nie występują ograniczenia prawne dotyczące rzeczowych aktywów trwałych na koniec 2019 roku.

Zobowiązania umowne do nabycia rzeczowego majątku trwałego

W roku 2019 Bank nie posiadał umów z kontrahentami skutkującymi w przyszłości przyrostem wartości rzeczowych aktywów trwałych.

7.12. Wartości niematerialne

	stan na 31.12.2019	stan na 31.12.2018
Oprogramowanie*	2 975,8	2 975,8
Razem (brutto)	2 975,8	2 975,8
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu dot. oprogramowania	-1 159,1	-167,3
Razem (netto)	1 816,7	2 808,5

*) W 2019 r. istotnymi wartościami niematerialnymi z punktu widzenia Banku było oddane do użytkowania w 2018 r. oprogramowanie Rejestr Zabezpieczeń Listów Zastawnych, którego wartość bilansowa na koniec 2019 roku wyniosła 742,9 tys. PLN oraz Licencja do oprogramowania SAS (CSS) której wartość bilansowa na koniec 2019 roku wyniosła 770,8 tys. PLN. Szacowany okres użytkowania oprogramowania wynosi 2 lata. W 2019 roku Bank nie ponosił nakładów na wartości niematerialne.

okres od 01.01.2019 do 31.12.2019

	Oprogramowanie	RAZEM
Wartość brutto na początek okresu	2 975,8	2 975,8
Zwiększenia / zmniejszenia	0,0	0,0
Wartość brutto na koniec okresu	2 975,8	2 975,8
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	167,3	167,3
Zmiany w okresie, w tym:	991,8	991,8
odpisy amortyzacyjne	991,8	991,8
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	1 159,1	1 159,1
Wartość netto na koniec okresu	1 816,7	1 816,7

okres od 26.02.2018 do 31.12.2018

	Oprogramowanie	RAZEM
Wartość brutto na początek okresu	0,0	0,0
Zwiększenia, w tym:	2 975,8	2 975,8
zakup	2 975,8	2 975,8
Wartość brutto na koniec okresu	2 975,8	2 975,8
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	0,0	0,0
Zmiany w okresie, w tym:	167,3	167,3
odpisy amortyzacyjne	167,3	167,3
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	167,3	167,3
Wartość netto na koniec okresu	2 808,5	2 808,5

Zobowiązania umowne do nabycia wartości niematerialnych

W roku 2019 Bank nie posiadał umów z kontrahentami na nabycie w przyszłości wartości niematerialnych.

7.13. Inne aktywa

	stan na 31.12.2019	stan na 31.12.2018
Rozliczenia międzyokresowe, w tym:	1 605,8	32,3
koszty działania opłacone z góry	757,9	32,3
Pozostałe aktywa, w tym:	178,9	54,1
rozrachunki publiczno-prawne	173,0	0,0
rozrachunki z odbiorcami	1,7	54,1
inne	4,2	0,0
Razem	1 784,8	86,4

7.14. Zobowiązania wobec banków

	stan na 31.12.2019	stan na 31.12.2018
Kredyty otrzymane	2 168 644,9	0,0
Zobowiązania z tytułu kwoty refinansowania*	319 507,3	0,0
Pozostałe zobowiązania	1,4	0,0
Razem	2 488 153,6	0,0

*ING Bank Hipoteczny S.A. świadczy na rzecz ING Banku Śląskiego S.A. usługi refinansowania portfeli wierzytelności hipotecznych poprzez zapłatę Kwoty Refinansowania, w wysokości ustalonej zgodnie z postanowieniami Umowy ramowej przeniesienia wierzytelności w celu emisji listów zastawnych i Umów Przeniesienia, w zamian za przeniesienie na ING Bank Hipoteczny S.A. tych portfeli.

7.15. Zobowiązania z tytułu emisji listów zastawnych

	stan na 31.12.2019	stan na 31.12.2018
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu, w tym:	400 359,9	0,0
z tytułu emisji hipotecznych listów zastawnych o okresie spłaty:	400 359,9	0,0
od 1 do 5 lat	400 359,9	0,0
Razem	400 359,9	0,0

Wyemitowane listy zastawne wg stanu na 31.12.2019 r.

ISIN	Waluta	Wartość nominalna	Oprocentowanie na 31.12.2019	Stopa + marża / stała stopa	Data emisji	Termin wykupu	Rating	Rynek notowań
XS2063297423	PLN	400 000	2,32%	0,53% + WIBOR6M	10.10.2019	10.10.2024	Aa3	LuxSE, rynek równoległy GPW

Emisja zielonych listów zastawnych

Szczegółowe informacje na temat przeprowadzonej w roku 2019 emisji zielonych listów zastawnych znajdują się w niniejszym sprawozdaniu finansowym w rozdziale 2. *Istotne zdarzenia w 2019 roku.*

Rejestr zabezpieczeń listów zastawnych

Zabezpieczeniem hipotecznych listów zastawnych są wierzytelności Banku z tytułu kredytów hipotecznych zabezpieczone hipoteką z najwyższym pierwszeństwem ustanowioną na rzecz Banku. Podstawę emisji hipotecznych listów zastawnych stanowi również część środków Banku ulokowana w obligacjach skarbowych, o których mowa, w notcie 7.9.

Wartość kapitału niezapadłego wierzytelności z tytułu kredytów hipotecznych wpisanych do rejestru zabezpieczenia hipotecznych listów zastawnych i stanowiących zabezpieczenie emisji hipotecznych listów zastawnych na 31 grudnia 2019 roku wynosiła 631 330,0 tys. zł, natomiast wartość dodatkowego zabezpieczenia w postaci papierów wartościowych wyemitowanych przez Skarb Państwa wynosiła 10 347,3 tys. zł.

7.16. Rezerwy

	stan na 31.12.2019	stan na 31.12.2018
Rezerwy, w tym:	585,7	382,9
dotyczące wyceny wartości zobowiązania z tytułu określonych świadczeń po okresie zatrudnienia	585,7	382,9
krótkoterminowe	2,6	59,4
długoterminowe	583,1	323,4
Razem	585,7	382,9

Rezerwy na odprawy emerytalne szacowane są na podstawie wyceny aktuarialnej z zastosowaniem stopy dyskonta, którą na koniec roku 2019 przyjęto na poziomie 2,1% (3,2% na koniec roku 2018). Rezerwa będąca efektem wyceny aktuarialnej ujmowana jest i aktualizowana w okresach rocznych.

okres od 01.01.2019 do 31.12.2019

	Rezerwa na odprawy emerytalne	Rezerwa na odprawy rentowe	RAZEM
Saldo na początek okresu	367,2	15,6	382,9
koszty bieżącego zatrudnienia	21,9	1,4	23,3
koszty odsetek	9,9	0,4	10,3
świadczenia wypłacone	-62,6	0,0	-62,6
zyski/straty aktuarialne, w tym:	226,6	5,2	231,8
z tytułu zmian założeń finansowych	123,5	3,4	126,9
inne	103,1	1,8	104,9
Saldo na koniec okresu	563,0	22,7	585,7

okres od 26.02.2018 do 31.12.2018

	Rezerwa na odprawy emerytalne	Rezerwa na odprawy rentowe	RAZEM
Saldo na początek okresu	0,0	0,0	0,0
zyski/straty aktuarialne	367,2	15,6	382,9
Saldo na koniec okresu	367,2	15,6	382,9

7.17. Inne zobowiązania

	stan na 31.12.2019	stan na 31.12.2018
Rozliczenia międzyokresowe, w tym:	6 653,9	2 515,6
z tytułu wynagrodzeń i świadczeń pracowniczych, w tym:	2 734,1	715,8
program zmiennych składników wynagrodzeń	2 175,2	475,4
z tytułu Umowy o współpracy*	1 527,4	0,0
z tytułu kosztów IT	720,4	21,4
z tytułu usług prawnych	7,0	1 066,1
z tytułu zakupu licencji i oprogramowania niestanowiących majątku trwałego	0,0	391,9
z tytułu kosztów łączności	13,2	181,6
pozostałe	1 651,8	138,9
Pozostałe zobowiązania, w tym:	1 708,4	978,7
zobowiązania z tytułu leasingu**	857,0	nd
rozrachunki z pracownikami	393,8	651,2
rozrachunki publiczno-prawne	421,3	208,8
rozrachunki z dostawcami	19,3	118,6
pozostałe	16,9	0,0
Razem	8 362,3	3 494,3

*) Zakres usług świadczonych przez ING Bank Śląski S.A. na rzecz ING Banku Hipotecznego S.A. wynikający z Umowy o współpracy został opisany w nocie 7.25 *Transakcje z jednostkami powiązanymi*.

***) Począwszy od 1 stycznia 2019 roku Bank wdrożył nowy standard MSSF 16 Leasing. Jak opisano w punkcie 4.1.1 *Wpływ zastosowania MSSF 16 Leasing na sprawozdanie finansowe* Bank zastosował do swoich umów leasingowych zmodyfikowane podejście retrospektywne i nie przekształcił danych porównawczych

7.18. Kapitał akcyjny

Szczegółowa struktura kapitału akcyjnego według stanu na 31 grudnia 2019 r. zaprezentowana została w punkcie 1.3. *Kapitał akcyjny*.

7.19. Skumulowane inne całkowite dochody

	stan na 31.12.2019	stan na 31.12.2018
Zyski i straty aktuarialne, w tym:	-497,9	-310,1
podatek odroczony	116,8	72,7
Wycena papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w tym:	47,8	0,0
podatek odroczony	-11,2	0,0
Razem	-450,1	-310,1

7.20. Zyski zatrzymane

	stan na 31.12.2019	stan na 31.12.2018
Wynik roku bieżącego	-188,9	-7 379,4
Razem	-188,9	-7 379,4

POZOSTAŁE NOTY**7.21. Informacje dodatkowe do rachunku przepływów pieniężnych****Gotówka i jej ekwiwalenty**

Dla celów sprawozdania z przepływów pieniężnych, gotówka i jej ekwiwalenty obejmują salda rachunków bieżących i lokat krótkoterminowych (zawartych na okres nieprzekraczający 3 miesięcy) w innych bankach.

	stan na 31.12.2019	stan na 31.12.2018
Rachunki bieżące	316,6	0,0
Lokaty w bankach	5 499,1	111 534,9
Razem	5 815,7	111 534,9

Objaśnienie podziału działalności Banku na działalność operacyjną, inwestycyjną i finansową w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych

Działalność operacyjna dotyczy podstawowego obszaru działalności Banku, nie zaliczanej do działalności inwestycyjnej i finansowej.

Działalność inwestycyjna polega na nabywaniu i zbywaniu papierów wartościowych oraz powiązanych wpływów odsetkowych, a także na nabywaniu i zbywaniu wartości niematerialnych i rzeczowych aktywów trwałych.

Działalność finansowa dotyczy długoterminowych (powyżej 1 roku) operacji finansowych, przeprowadzanych z podmiotami finansowymi. Wpływy z działalności finansowej wskazują na źródła finansowania Banku, uzyskiwane m.in. poprzez zaciąganie długoterminowych kredytów i pożyczek od innych banków lub emisję dłużnych papierów wartościowych (listów zastawnych). Wpływy obejmują także zobowiązania z tytułu wpłat na podwyższenie kapitału akcyjnego. Wydatki z działalności finansowej dotyczą głównie spłat przez Bank długoterminowych zobowiązań (m.in.: spłat otrzymanych kredytów wraz z odsetkami, odsetek od wyemitowanych papierów dłużnych oraz spłat zobowiązań leasingowych).

Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami stanu niektórych pozycji wykazanymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych

Przyczyny wystąpienia różnic pomiędzy zmianami stanu wykazanymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych zostały wyjaśnione w poniższej tabeli.

Ponadto, zmiany stanu poszczególnych składników aktywów i zobowiązań zostały skorygowane o odsetki, które prezentowane są w pozycji *Odsetki otrzymane/zapłacone*.

	Zmiana stanu		różnica	objaśnienia
	w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych		
Zmiana stanu należności od banków	104 285,71	-1 433,53	105 719,23	Różnica dotycząca zmiany stanu należności od banków wynika w szczególności z pomniejszenia tej pozycji w <i>przepływach pieniężnych netto z tytułu działalności operacyjnej</i> o zmianę stanu rachunków bieżących i lokat krótkoterminowych o terminie zapadalności mniejszym niż 3 miesiące, które zaprezentowano w pozycji <i>zwiększenie/zmniejszenie środków pieniężnych netto</i> .
Zmiana stanu pozostałych aktywów	-1 698,36	-294,13	-1 404,23	Różnica dotycząca zmiany stanu pozostałych aktywów wynika w szczególności z uwzględnienia w <i>przepływach pieniężnych netto z tytułu działalności operacyjnej</i> nie tylko zmiany stanu innych aktywów lecz również m.in. zmiany stanu aktywów z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego od osób prawnych
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków	2 488 153,62	1 598,06	2 486 555,56	Różnica dotycząca zmiany stanu pozostałych zobowiązań wobec innych banków wynika w szczególności z pomniejszenia tej pozycji w <i>przepływach pieniężnych netto z tytułu działalności operacyjnej</i> o zmianę stanu zobowiązań z tytułu finansowania długoterminowego, które wykazane zostały w <i>przepływach pieniężnych netto z tytułu działalności finansowej</i>
Zmiana stanu zobowiązań z tyt listów zastawnych	400 359,95	359,95	400 000,00	Różnica dotycząca zmiany stanu zobowiązań z tyt. listów zastawnych wynika w szczególności z pomniejszenia tej pozycji w <i>przepływach pieniężnych netto z tytułu działalności operacyjnej</i> o zmianę stanu zobowiązań z tego tytułu, wykazanej w <i>przepływach pieniężnych netto z tytułu działalności finansowej</i> (tj. wartości nominalnej pozyskanego finansowania)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	4 867,95	5 180,09	-312,14	Różnica dotycząca zmiany stanu pozostałych zobowiązań w <i>przepływach pieniężnych netto z tytułu działalności operacyjnej</i> wynika w szczególności z: 1) uwzględnienia w tej pozycji rachunku przepływów pieniężnych zysków/strat aktuarialnych, które w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zostały ujęte w skumulowanych innych całkowitych dochodach, 2) wyłączenia z tej pozycji rachunku przepływów pieniężnych przepływów z tytułu leasingu, które zostały wykazane w <i>przepływach pieniężnych netto z tytułu działalności finansowej</i>
Razem				

7.22. Wartość godziwa

Wartość godziwa to kwota, za jaką składnik aktywów mógłby być wymieniony, lub zobowiązanie wykonane, pomiędzy dobrze poinformowanymi i zainteresowanymi stronami w bezpośrednio zawartej transakcji, innej niż sprzedaż pod przymusem lub likwidacja i jest najlepiej odzwierciedlona przez cenę rynkową, jeśli jest dostępna.

Poniżej zaprezentowano wartości bilansowe aktywów i zobowiązań finansowych w rozbiciu na poszczególne kategorie (poziomy) wyceny.

Aktywa i zobowiązania finansowe, które w sprawozdaniu z sytuacji finansowej są prezentowane w wartości godziwej

stan na 31.12.2019

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	RAZEM
Aktywa finansowe, w tym:	34 823,5	0,0	0,0	34 823,5
Dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w tym:	34 823,5	0,0	0,0	34 823,5
obligacje skarbowe	34 823,5	0,0	0,0	34 823,5

W okresie od 01.01.2019 do 31.12.2019 w ING Banku Hipotecznym S.A. nie wystąpiły zobowiązania finansowe ani aktywa niefinansowe wyceniane według wartości godziwej.

W okresie od 26.02.2018 do 31.12.2018 w ING Banku Hipotecznym S.A. nie wystąpiły aktywa finansowe, zobowiązania finansowe ani aktywa niefinansowe wyceniane według wartości godziwej.

Aktywa i zobowiązania finansowe, które w sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie są prezentowane w wartości godziwej

stan na 31.12.2019

	Wartość bilansowa	metoda wyceny	Wartość godziwa			RAZEM
			Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Aktywa						
Należności od banków	7 249,2	wartość wymaganej zapłaty	0,0	7 249,2	0,0	7 249,2
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	229 980,4	notowania na rynku regulowanym	0,0	229 980,4	0,0	229 980,4
Kredyty i inne należności udzielone klientom	3 060 898,9	zdyskontowane przepływy pieniężne	0,0	0,0	3 037 207,5	3 037 207,5
Zobowiązania						
Zobowiązania wobec innych banków	2 488 153,6	wartość wymaganej zapłaty	0,0	2 488 153,6	0,0	2 488 153,6
Zobowiązania z tytułu emisji listów zastawnych	400 359,9	notowania na rynku regulowanym	0,0	400 359,9	0,0	400 359,9

stan na 31.12.2018

	Wartość bilansowa	metoda wyceny	Wartość godziwa			RAZEM
			Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Aktywa						
Należności od banków	111 534,9	wartość wymaganej zapłaty	0,0	111 534,9	0,0	0,0

7.23. Wskazanie czynników, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w kolejnych kwartałach

Czynniki, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w kolejnych kwartałach zostały opisane w sprawozdaniu Zarządu z działalności ING Banku Hipotecznego S.A. za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku.

7.24. Pozycje pozabilansowe

	stan na 31.12.2019	stan na 31.12.2018
Otrzymane zobowiązania pozabilansowe	333 248,6	94,4
Pozycje pozabilansowe ogółem	333 248,6	94,4

*) Otrzymane zobowiązania pozabilansowe obejmowały według stanu na 31.12.2019 r. 330 000 tys. PLN niewykorzystanej linii kredytowej (revolving credit facility) otrzymanej od ING Banku Śląskiego S.A. oraz 248,6 tys. PLN niewykorzystanej linii kredytowej dotyczącej kart kredytowych do rachunku bieżącego prowadzonego dla Banku w ING Banku Śląskim S.A. Według stanu na 31.12.2018 r. na kwotę otrzymanych zobowiązań pozabilansowych składała się wyłącznie kwota niewykorzystanej linii kredytowej dotyczącej kart kredytowych do rachunku bieżącego prowadzonego dla Banku w ING Banku Śląskim S.A.

7.25. Transakcje z jednostkami powiązаныmi

ING Bank Hipoteczny S.A. jest spółką zależną ING Banku Śląskiego S.A., który według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku posiadał 100% udziału w kapitale zakładowym ING Banku Hipotecznego S.A. oraz 100% udziałów w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu ING Banku Hipotecznego S.A.

Począwszy od 2019 r. ING Bank Hipoteczny S.A. świadczy na rzecz ING Banku Śląskiego S.A. usługi refinansowania portfeli wierzytelności hipotecznych poprzez zapłatę Kwoty Refinansowania, w wysokości ustalonej zgodnie z postanowieniami Umowy ramowej przeniesienia wierzytelności w celu emisji listów zastawnych i Umów Przeniesienia, w zamian za przeniesienie na ING Bank Hipoteczny S.A. tych portfeli.

ING Bank Śląski S.A. prowadzi rachunki bieżące, rachunki lokat krótkoterminowych oraz rachunki papierów wartościowych dla ING Banku Hipotecznego S.A. Dodatkowo, ING Bank Hipoteczny S.A. korzysta z linii kredytowej od ING Banku Śląskiego S.A. na potrzeby finansowania działalności operacyjnej, a także z linii kredytowej udostępnionej pracownikom spółki w związku z korzystaniem z kart bankowych ING Banku Śląskiego S.A.

Począwszy od stycznia 2019 roku ING Bank Śląski S.A. wykonuje na rzecz ING Banku Hipotecznego S.A. czynności o podstawowym znaczeniu w oparciu o Umowę o współpracy pomiędzy tymi bankami. Usługi świadczone są w następujących obszarach: Rachunkowości i Podatków, Controllingu, IT, Ryzyka Kredytowego i Walidacji Modeli, Ryzyka Rynkowego i Płynności, Ryzyka Operacyjnego i Ryzyka Informacji (technologicznego), usług w zakresie Zakupów, usług w zakresie HR, usług w obszarze Biznesu i Operacji, Skarbu, Obsługi Prawnej, Zarządzania Danymi, Ryzyka Braku Zgodności (Compliance) oraz Audytu. Część czynności wykonywanych jest w ramach outsourcingu, zgodnie z przepisami ustawy Prawo bankowe, natomiast wszelkie procesy decyzyjne związane z prowadzoną działalnością wykonywane są przez ING Bank Hipoteczny S.A.

Pomiędzy ING Bankiem Hipotecznym S.A. a ING Bankiem Śląskim S.A. przeprowadzane są również transakcje wynikające z zawartych umów podnajmu pomieszczeń, w których mieści się siedziba Banku, biuro w Warszawie oraz centrum zapasowe, umowy wsparcia w zakresie IT oraz obsługi kadrowo-płacowej.

Ponadto, ING Bank Hipoteczny S.A. korzysta z usług innych podmiotów powiązanych, tj. usług operacyjnych dot. SWIFT świadczonych przez ING Belgium N.V., usług obsługi finansowo-księgowej świadczonych przez ING Usługi dla Biznesu S.A. oraz usług hostingu aplikacji IT świadczonych przez ING Business Shared Services B.V. sp. z o.o. (oddział w Polsce).

Bank korzystał również z usług podmiotów powiązanych ING Bank N.V. oraz ING Banku Śląskiego S.A. w procesie emisji listów zastawnych serii 1, o której mowa w rozdziale 2. *Istotne zdarzenia w 2019 roku.*

Wszystkie wyżej wymienione transakcje odbywają się na zasadach rynkowych.

Koszty i przychody

prezentowane według wartości netto (bez podatku VAT)

okres od 01.01.2019 do 31.12.2019

	ING Bank Śląski S.A.	ING Bank N.V.	ING Belgium N.V.	ING Usługi dla Biznesu S.A.	ING Business Shared Services B.V. sp. z o.o.
Przychody, w tym:	2 378,8	0,0	0,0	0,0	0,0
przychody odsetkowe	2 378,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszty, w tym:	-33 792,4	-12,2	-15,2	-130,5	-381,7
koszty odsetkowe	-26 946,5	-12,2	0,0	0,0	0,0
koszty prowizji	-39,8	0,0	0,0	0,0	0,0
koszty działania	-6 806,1	0,0	-15,2	-130,5	-381,7

okres od 26.02.2018 do 31.12.2018

	ING Bank Śląski S.A.	ING Belgium N.V.	ING Usługi dla Biznesu S.A.	ING Business Shared Services B.V. sp. z o.o.
Przychody, w tym:	944,3	0,0	0,0	0,0
przychody odsetkowe	947,4	0,0	0,0	0,0
koszty prowizji	-3,1	0,0	0,0	0,0
Koszty, w tym:	-312,6	-223,4	-111,3	-82,2
koszty działania	-312,6	-223,4	-111,3	-82,2

Należności i zobowiązania

stan na 31.12.2019

	ING Bank Śląski S.A.	ING Belgium N.V.	ING Business Shared Services B.V. sp. z o.o.
Należności	7 978,9	0,0	0,0
należności od banków	7 249,2	0,0	0,0
rzeczowe aktywa trwałe	729,6	0,0	0,0
Zobowiązania	2 660 959,0	0,0	0,0
zobowiązania wobec innych banków	2 488 153,6	0,0	0,0
zobowiązania z tytułu wpłat na podwyższenie kapitału	170 000,0	0,0	0,0
inne zobowiązania	2 805,4	12,6	48,5
<i>w tym: rozliczenia międzyokresowe kosztów</i>	1 767,6	12,6	48,5
Operacje pozabilansowe	333 248,6	0,0	0,0
otrzymane zobowiązania pozabilansowe	333 248,6	0,0	0,0

stan na 31.12.2018

	ING Bank Śląski S.A.
Należności	111 534,9
należności od banków	111 534,9
inne aktywa	47,5
Operacje pozabilansowe	94,4
otrzymane zobowiązania pozabilansowe	94,4

7.26. Transakcje z personelem zarządzającym i pracownikami**Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych**

Pracownicy mogą korzystać z różnorodnych form pomocy socjalnej w ramach Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Stan Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych na dzień 31.12.2019 roku wynosił 46,3 tys. PLN natomiast na dzień 31.12.2018 roku wynosił 17,4 tys. PLN.

Wynagrodzenie Członków Zarządu ING Banku Hipotecznego S.A.

Na koniec 2019 roku skład Zarządu ING Banku Hipotecznego S.A. przedstawiał się następująco:

- p. Mirosław Boda - Prezes Zarządu Banku,
- p. Jacek Frejlich - Wiceprezes Zarządu Banku,
- p. Roman Telepko - Wiceprezes Zarządu Banku.

	okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	okres od 26.02.2018 do 31.12.2018
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze, w tym:		
wynagrodzenia	1 481,1	845,4*
korzyści	47,6	8,7
Razem	1 481,1	845,4*

* z wyłączeniem programu zmiennych wynagrodzeń

Na krótkoterminowe świadczenia pracownicze składają się: wynagrodzenia zasadnicze, wpłaty na fundusz inwestycyjny, opieka medyczna oraz inne świadczenia przyznane przez Radę Nadzorczą.

Świadczenia za rok 2018 dla członków Zarządu ING Banku Hipotecznego S.A. wynikające z Programu Zmiennych Składników Wynagrodzeń zostały przyznane zgodnie z obowiązującym w Banku systemem wynagrodzeń. Członkom Zarządu Banku przysługuje premia za rok 2018, której część została wypłacona w 2019 roku, a część została odroczone na lata kolejne (2021 – 2026).

Świadczenia za rok 2019 dla członków Zarządu ING Banku Hipotecznego S.A. wynikające z Programu Zmiennych Składników Wynagrodzeń nie zostały jeszcze przyznane. Ostateczną decyzję odnośnie wysokości tego bonusu podejmie Rada Nadzorcza Banku.

W okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r., a także od 26.02.2018 r. do 31.12.2018 r. Członkom Zarządu nie wypłacono świadczeń po okresie zatrudnienia. Członkowie Zarządu mają zawarte umowy o zakazie konkurencji po zaprzestaniu pełnienia funkcji w Zarządzie Banku. W przypadku nie powołania na nową kadencję lub odwołania Członkom Zarządu przysługuje odprawa. Informacja o odprawach przysługujących Członkom Zarządu jest zawarta w ich umowach o pracę i należy się tylko w przypadku rozwiązania umowy o pracę przez Bank z przyczyn innych niż uprawniające do rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia.

Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej ING Banku Hipotecznego S.A.

Na koniec 2019 roku skład Rady Nadzorczej ING Banku Hipotecznego S.A. przedstawiał się następująco:

- p. Brunon Bartkiewicz - Przewodniczący,
- p. Marcin Giżycki - Wiceprzewodniczący,
- p. Jacek Michalski - Sekretarz Rady,
- p. Bożena Graczyk - Członek,
- p. Patrick Roesink - Członek,
- p. Joanna Erdman - Członek,
- p. Krzysztof Gmur - Członek.

	okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	okres od 26.02.2018 do 31.12.2018
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze, w tym:		
wynagrodzenia	120,0	65,7
Razem	120,0	65,7

Członkowie Zarządu oraz inne osoby będące pracownikami ING Banku Hipotecznego S.A. nie otrzymują wynagrodzenia ani nagród z tytułu pełnienia funkcji we władzach jednostek zależnych i stowarzyszonych Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.

Stan posiadania akcji ING Banku Hipotecznego S.A. przez członków Rady Nadzorczej Banku oraz członków Zarządu Banku

Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku na dzień 31 grudnia 2019 roku, a także odpowiednio na dzień 31 grudnia 2018 roku nie posiadali akcji ING Banku Hipotecznego S.A.

7.27. Zobowiązanie z tytułu leasingu

stan na 31.12.2019

	Leasing powierzchni biurowej	Leasing samochodów	RAZEM
Terminy wymagalności zobowiązań z tytułu leasingu			
do 1 miesiąca	20,8	4,7	25,5
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	41,4	7,9	49,3
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	185,3	28,2	213,5
powyżej 1 roku do 5 lat	485,8	82,9	568,7
Razem	733,3	123,7	857,0

7.28. Zatrudnienie

Zatrudnienie w ING Banku Hipotecznym S.A. na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiło 39 etatów, natomiast na dzień 31.12.2018 roku - 30 etatów.

7.29. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

W okresie sprawozdawczym oraz w okresie zakończonym 31 grudnia 2018 roku, ze względu na specyfikę działalności biznesowej, Bank nie analizował wyników działalności w podziale na segmenty.

Bank prowadzi działalność na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

ZARZĄDZANIE RYZYKIEM I KAPITAŁEM

Uwzględniając skalę oraz specyfikę działalności Banku, Bank ujawnia w sprawozdaniu finansowym oraz sprawozdaniu Zarządu z działalności Banku wybrane informacje na temat adekwatności kapitałowej. Informacje dotyczą w szczególności:

- celów i strategii w zakresie zarządzania ryzykiem,
- funduszy własnych dla potrzeb adekwatności kapitałowej,
- wymogów kapitałowych,
- buforów kapitałowych,
- dźwigni finansowej,
- korekt z tytułu ryzyka kredytowego,
- stosowanych technik ograniczenia ryzyka kredytowego,
- ryzyka operacyjnego, zgodnie z wymogami zawartymi w Rekomendacji M,
- systemu zarządzania ryzykiem płynności oraz pozycji płynności, zgodnie z Rekomendacją P,
- wymogów, o których mowa w art. 111a Prawo bankowe oraz w Rekomendacji H,
- polityki w zakresie wynagrodzeń osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku.

Bank każdorazowo dokonuje oceny adekwatności ujawnianych informacji w kontekście dostarczenia uczestnikom rynku kompleksowego obrazu profilu ryzyka Banku.

Bank, działając w Grupie Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A., dostarcza również informacje podmiotowi dominującemu w celu ujęcia ich w danych skonsolidowanych.

Szczegółowe informacje o zakresie ujawnianych informacji, sposobie ich weryfikacji oraz publikacji zawiera dokument: „*Polityka ujawniania informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz innych informacji podlegających ogłaszaniu w ING Banku Hipotecznym S.A.*”

7.30. Cele i zasady zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem w ING Banku Hipotecznym S.A. ma na celu zapewnienie skutecznej kontroli ryzyka i jego utrzymanie w warunkach zmieniającego się otoczenia makroekonomicznego i prawnego w ramach zaakceptowanego przez Bank apetytu na ryzyko, z uwzględnieniem założonego poziomu działalności biznesowej. Zakładany poziom ryzyka stanowi ważny składnik procesu planistycznego.

Bank monitoruje realizację strategii, w tym strategii zarządzania ryzykiem, a cele strategiczne zostały przypisane poszczególnym jednostkom organizacyjnym lub osobom. Ustanowiony został również nadzór Zarządu nad realizacją tych zadań.

Celem systemu zarządzania ryzykiem:

- **kredytowym** jest wspieranie efektywnej realizacji celów biznesowych poprzez proaktywne zarządzanie ryzykiem i działalność na rzecz wzrostu organicznego, przy jednoczesnym utrzymywaniu bezpiecznego poziomu wypłacalności i płynności oraz odpowiedniego poziomu rezerw,
- **operacyjnym** jest ograniczenie ekspozycji Banku na ryzyko niefinansowe oraz minimalizacja konsekwencji z tytułu materializacji ryzyka operacyjnego,
- **płynności i finansowania** jest utrzymanie odpowiedniego poziomu płynności w celu zapewnienia bezpiecznego i stabilnego działania Banku w normalnych warunkach rynkowych oraz w trakcie kryzysu,
- **stopy procentowej** jest utrzymanie zmienności wyniku finansowego oraz bilansowej wartości

zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą,

- **braku zgodności** jest identyfikacja zagrożeń dla działania organizacji wynikających z braku zapewnienia zgodności z przepisami prawa i regulacji wewnętrznych – w szczególności w zakresie produktów i usług bankowych, monitorowanie zaistniałych incydentów, a także podejmowanie działań wspierających oraz naprawczych.

Celem **systemu kontroli wewnętrznej** jest wspomaganie procesów decyzyjnych przyczyniające się do zapewnienia skuteczności i efektywności działania Banku, wiarygodności sprawozdawczości finansowej oraz przestrzegania przepisów prawa i regulacji wewnętrznych. Celem audytu jest przysporzenie wartości i usprawnienie działalności operacyjnej Banku, a także wspomaganie osiągania celów w Banku poprzez zapewnienie skuteczności procesów funkcjonujących w Banku, jak również poprzez doradztwo.

Wszystkie cele kompleksowego systemu zarządzania ryzykiem zostały szczegółowo określone w opracowanej przez Zarząd i zaakceptowanej przez Radę Nadzorczą strategii zarządzania ryzykiem.

Zasady zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem w ING Banku Hipotecznym SA opiera się w szczególności na następujących zasadach:

- proces zarządzania ryzykiem, w tym proces kredytowy, jest określony i regulowany przez strategię, polityki i procedury przyjęte przez Zarząd i Radę Nadzorczą ING Banku Hipotecznego S.A.,
- Bank zarządza wszystkimi zidentyfikowanymi rodzajami ryzyka bankowego i przeprowadza proces ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Proces) przy czym:
 - proces zarządzania ryzykiem jest odpowiedni do skali działalności oraz do istotności, skali i złożoności danego ryzyka oraz na bieżąco dostosowywany do nowych czynników i źródeł ryzyka,
 - metody zarządzania ryzykiem, modele i ich systemy pomiaru ryzyka oraz ich założenia są dostosowane do skali i złożoności ryzyka oraz okresowo weryfikowane i walidowane,
- struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem zapewnia niezależność obszaru ryzyka, w tym niezależność wyceny nieruchomości i podejmowania decyzji kredytowych od działalności biznesowej,
- proces zarządzania ryzykiem jest zintegrowany z procesami planistycznymi i kontrolingowymi oraz wspiera realizację strategii Banku, przy zachowaniu zgodności ze strategią zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie apetytu na ryzyko,
- proces zarządzania ryzykiem jest spójny z zasadami zarządzania ryzykiem Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A., w tym również w zakresie wykorzystania grupowych modeli ryzyka, dostosowanych do specyfiki działania ING Banku Hipotecznego S.A. oraz zatwierdzonych przez właściwe organy ING Banku Hipotecznego S.A.,
- testy warunków skrajnych są przeprowadzane w Banku w oparciu o uprzednio zaakceptowane scenariusze. Wyniki testów warunków skrajnych są dyskutowane na posiedzeniach odpowiednich komitetów (opisanych poniżej) oraz Zarządu Banku. Raportowanie źródeł i czynników ryzyka a także pomiaru poziomu ryzyka i jego kosztów umożliwia podjęcie odpowiednich działań profilaktycznych i naprawczych.

7.31. Organizacja zarządzania ryzykiem

Proces zarządzania ryzykiem jest nadzorowany przez **Radę Nadzorczą Banku**, która regularnie otrzymuje informacje o profilu ryzyka w ING Banku Hipotecznym S.A. oraz najważniejszych działaniach podejmowanych w zakresie zarządzania ryzykiem.

Zarząd Banku odpowiada za zarządzanie ryzykiem, w tym za nadzorowanie i monitorowanie działań podejmowanych przez Bank w tym zakresie. Zarząd Banku podejmuje najważniejsze decyzje mające wpływ na poziom ryzyka Banku oraz uchwała przepisy wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem jest realizowane w trzech, wzajemnie niezależnych liniach obrony:

1) Pierwsza linia obrony

Odpowiada za opracowanie, wdrożenie i wykonywanie mechanizmów kontrolnych mających za zadanie zapewnienie osiągnięcia celów ogólnych i szczegółowych systemu kontroli wewnętrznej. W ramach tej linii wykonywany jest również niezależny monitoring przestrzegania mechanizmów kontrolnych w postaci weryfikacji bieżącej i/lub testowania poziomego.

Pierwsza linia obrony odpowiedzialna jest za przestrzeganie zasad wynikających z zatwierdzonych polityk, regulaminów, instrukcji i procedur. W zakres odpowiedzialności pierwszej linii obrony wchodzi między innymi analiza, kontrola oraz zarządzanie ryzykami w procesach.

Zadania pierwszej linii obrony wykonują jednostki organizacyjne realizujące cele biznesowe oraz bezpośrednio je wspierające.

2) Druga linia obrony

Realizuje zadania wynikające z funkcji kontroli drugiej linii obrony oraz wspiera pierwszą linię obrony w osiągnięciu celów systemu kontroli wewnętrznej.

Odpowiada za:

- wydawanie regulacji oraz zapewnienie metod i narzędzi w ramach systemu kontroli wewnętrznej,
- monitorowanie stosowania przez pierwszą linię obrony regulacji z zakresu systemu kontroli wewnętrznej,
- monitoring przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach drugiej linii obrony,
- monitoring pionowy pierwszej linii obrony w zakresie przestrzegania mechanizmów kontrolnych.

Jednostki drugiej linii obrony w ramach działań kontrolnych dokonują własnej niezależnej oceny efektywności funkcjonowania pierwszej linii obrony poprzez testy, przeglądy i inne formy kontroli.

3) Trzecia linia obrony

Stanowisko Audytora Wewnętrznego, pełni rolę trzeciej linii obrony i dostarcza kierownictwu niezależnego, obiektywnego zapewnienia, co do adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej w pierwszej i drugiej linii obrony.

Role, uprawnienia, zakres i charakter pracy, zakres odpowiedzialności Stanowiska Audytora Wewnętrznego oraz zasady współpracy jednostek organizacyjnych Banku z tym Stanowiskiem są uregulowane w Polityce – Karta Audytu ING Bank Hipoteczny S.A.

Komórki organizacyjne odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem

Za zarządzanie ryzykiem w ING Banku Hipotecznym S.A. odpowiadają następujące komórki organizacyjne Banku:

- **Zespół do spraw Ryzyka** - obejmujący w szczególności Ryzyko Kredytowe, Ryzyko Rynkowe i Płynności oraz Ryzyko Operacyjne,
- **Zespół do spraw Wycen i Decyzji Kredytowych** - obejmujący w szczególności niezależny od funkcji sprzedaży proces ustalania Bankowo-Hipotecznej Wartości Nieruchomości (BHWN),
- **Stanowisko Walidacji Modeli** - obejmujące w szczególności zarządzanie ryzykiem modeli oraz walidację modeli ryzyka i wyceny.

Proces zarządzania ryzykiem jest wspierany przez:

Komitet Audytu i Ryzyka Rady Nadzorczej

Komitet wspiera Radę Nadzorczą w szczególności poprzez:

- monitorowania procesu sprawozdawczości finansowej,
- monitorowania skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej,
- monitorowania wykonywania czynności rewizji finansowej, w szczególności przeprowadzania przez firmę audytorską badania, z uwzględnieniem wszelkich wniosków i ustaleń komisji nadzoru audytowego wynikających z kontroli przeprowadzonej w firmie audytorskiej,
- kontrolowania i monitorowania niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w tym w przypadku świadczenia przez firmę audytorską innych usług niż badanie.

Ponadto, w zakresie ryzyka poprzez :

- opiniowanie całościowej bieżącej i przyszłej gotowości Banku do podejmowania ryzyka,
- opiniowanie opracowanej przez Zarząd Banku strategii zarządzania ryzykiem w działalności Banku oraz przedkładanych przez Zarząd informacji dotyczących realizacji tej strategii,
- nadzorowanie wdrażania strategii zarządzania ryzykiem w działalności Banku przez kadrę kierowniczą wyższego szczebla,
- weryfikację, czy ceny zobowiązań i aktywów oferowanych klientom w pełni uwzględniają model biznesowy Banku i jego strategię w zakresie ryzyka.

Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami

Komitet obejmuje zakresem swojego działania :

- zarządzanie ryzykiem rynkowym i płynności w ING Banku Hipotecznym S.A.,
- zarządzanie bilansem Banku (aktywami i zobowiązaniami),
- zarządzanie kapitałem oraz adekwatnością kapitałową,
- proces wyceny instrumentów finansowych oraz kalkulacji korekt wyceny uwzględniających czynniki nieuwzględnione w wycenie w systemach Banku,
- przedkładanie Zarządowi Banku do ostatecznego zatwierdzenia polityki z obszaru zarządzania ryzykiem rynkowym, ryzykiem płynności oraz wycen instrumentów finansowych,
- dokonywanie przeglądu stanu wewnętrznych aktów prawnych na bieżąco (co najmniej w cyklu rocznym) i dostosowywanie je do profilu ryzyka Banku oraz/lub zmian otoczenia makroekonomicznego i prawnego.

Komitet Polityki Kredytowej

Komitet obejmuje zakresem działania:

- określanie apetytu na ryzyko kredytowe, w zakresie szczegółowych limitów ryzyka oraz limitów koncentracji,
- podejmowanie decyzji w sprawie regulacji dotyczących realizacji Polityki zarządzania ryzykiem kredytowym w ING Banku Hipotecznym S.A.,
- określanie i modyfikowanie zasad dotyczących identyfikacji, oceny i kontroli ryzyka,
- podejmowanie decyzji w zakresie akceptacji wdrożenia nowych lub modyfikacji istniejących produktów obciążonych ryzykiem kredytowym,
- zatwierdzanie regulacji w zakresie budowy, utrzymania oraz stosowania modeli ryzyka, obejmujących:
 - zasady zarządzania modelami ryzyka kredytowego,

- metodykę budowy i monitorowania modeli,
- definicje modeli ryzyka kredytowego,
- zakres stosowania modeli ryzyka kredytowego,
- raporty z wynikami walidacji modeli ryzyka kredytowego,
- monitorowanie poziomu ryzyka kredytowego, zapewnianie przestrzeganie prawa, regulacji nadzorczych oraz omawia i zatwierdza wszelkie inne kwestie związane z ryzykiem kredytowym oraz rozliczeniowym.

Komitet Ryzyka Niefinansowego

Komitet obejmuje zakresem działania :

- zatwierdzanie lub opiniowanie:
 - wewnętrznych dokumentów normatywnych Banku z obszaru ryzyka niefinansowego,
 - strategii, planów, projektów oraz programów związanych z zarządzaniem ryzykiem niefinansowym a także standardów kontrolnych,
 - rocznych planów i wyników testowania kontroli,
 - rocznego Planu identyfikacji i oceny ryzyka oraz wyników Oceny Środowiska Biznesowego oraz analiz scenariuszowych a także wyników Identyfikacji i oceny ryzyka w przypadku zidentyfikowanych ryzyk nieakceptowalnych,
 - harmonogramu realizacji zadań oraz raportu z monitoringu 2 Linii Obrony w ramach testowania kluczowych kontroli,
 - raportów z zakresu ryzyka niefinansowego i rekomendowanie Zarządowi Banku podjęcia decyzji w odniesieniu do istotnych kwestii w zakresie ryzyka niefinansowego,
 - okresowych wyników przeglądu struktury organizacyjnej Banku pod kątem jej zgodności z zasadami zarządzania ryzykiem operacyjnym,
 - modelu wyliczania kapitału z tytułu ryzyka operacyjnego ekonomicznego i regulacyjnego na ryzyko operacyjne,
- nadzorowanie:
 - procesów identyfikacji, oceny, monitorowania i ograniczania ryzyka niefinansowego,
 - procesu zapewnienia jakości w procesach zarządzania ryzykiem niefinansowym,
- monitorowanie wykorzystania limitów określonych w deklaracji apetytu na ryzyko (w tym limitów strat),
- ocenę:
 - raportów związanych z ryzykiem reputacyjnym oraz zagadnień odnoszących się do ryzyka prowadzenia działalności,
 - ryzyk niefinansowych w odniesieniu do istotnych zmian w strukturze zarządzania Banku oraz istotnych elementów procesów outsourcingowych.

7.32. Ryzyko kredytowe

ING Bank Hipoteczny S.A. zarządza ryzykiem kredytowym zgodnie z zasadami określonymi w normach polskiego prawa, regulacjami Komisji Nadzoru Finansowego oraz innych uprawnionych organów, a także zgodnie ze standardami określonymi przez Grupę ING w stopniu, który nie prowadzi do naruszenia wspomnianych wcześniej regulacji oraz dokumentów z zakresu najlepszych praktyk.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym portfela ekspozycji kredytowych jest realizowane poprzez:

- określanie strategii zarządzania ryzykiem kredytowym,

- określanie poziomu apetytu na ryzyko,
- określenie polityki kredytowej,
- budowę oraz rozwój narzędzi wspomagających pomiar i ocenę ryzyka,
- raportowanie i analizy jakości portfela kredytowego oraz wartości i jakość zabezpieczeń,
- określenie limitów koncentracji oraz limitów ryzyka kredytowego dla wybranych pod-portfeli,
- kalkulowanie adekwatnego poziomu rezerw i wymogów kapitałowych,
- przeprowadzanie i analizę testów warunków skrajnych,
- szkolenia pracowników uczestniczących w realizacji procesu kredytowego,
- tworzenie i utrzymywanie systemu motywacyjnego pracowników ukierunkowanego na przestrzeganie wewnętrznych standardów kredytowych,
- ustalanie w uzgodnieniu z jednostkami biznesowymi cech i parametrów wiarygodności, które Bank nabywa.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym indywidualnych ekspozycji kredytowych obejmuje w szczególności:

- ocenę ryzyka klienta i transakcji,
- monitorowanie klienta oraz transakcji kredytowej,
- ustalanie BHWN oraz monitorowanie wartości zabezpieczeń.

W ramach ograniczania ryzyka kredytowego Bank wykorzystuje zabezpieczenia hipoteczne z uzyskanym wpisem hipotecznym dla celów klasyfikacji ekspozycji do klas ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomości oraz stosowania preferencyjnej wagi ryzyka.

W ramach systemu zarządzania ryzykiem Bank:

- stosuje sformalizowane zasady służące określaniu wielkości podejmowanego ryzyka i zasady zarządzania ryzykiem,
- stosuje sformalizowane procedury mające na celu identyfikację, pomiar lub szacowanie oraz monitorowanie ryzyka, uwzględniające również przewidywany poziom ryzyka w przyszłości,
- stosuje sformalizowane limity ograniczające ryzyko i zasady postępowania w przypadku przekroczenia limitów,
- stosuje przyjęty system sprawozdawczości zarządczej umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka,
- posiada strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego przez Bank ryzyka,
- posiada odpowiednio zdefiniowany proces oceny i pomiaru ryzyka kredytowego, niezależny od funkcji biznesowych, obejmujący:
 - skuteczny proces pozyskiwania odpowiednich informacji, w tym prognoz, wykorzystywanych do wyceny oczekiwanych strat kredytowych,
 - politykę oceny, która zapewnia, że wycena oczekiwanych strat kredytowych odbywa się metodą kolektywną,
 - skuteczny proces walidacji modeli, który zapewnia, że modele generują na bieżąco dokładne, spójne i obiektywne prognozy i szacunki,
 - jasno sformułowaną, formalną komunikację i koordynację działania wszystkich pracowników zaangażowanych w proces oceny ryzyka i wyceny oczekiwanych strat kredytowych.

Cele zarządzania ryzykiem kredytowym są realizowane poprzez:

- wspieranie inicjatyw biznesowych poprzez wprowadzanie mechanizmów kontroli ryzyka kredytowego,
- utrzymywanie strat kredytowych na założonym poziomie,

- ciągłą weryfikację, ocenę adekwatności oraz rozwój stosowanych procedur, modeli i innych elementów systemu zarządzania ryzykiem,
- dostosowywanie działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych,
- utrzymywanie na adekwatnym poziomie wymogów kapitałowych na ryzyko kredytowe oraz rezerw,
- zapewnienie zgodności z wymogami regulatora.

Bank zarządza ryzykiem kredytowym w sposób zintegrowany, w oparciu o planowanie strategiczne, spójny system polityk i procedur oraz narzędzi służących do zarządzania ryzykiem, w tym do identyfikacji, pomiaru i kontroli ryzyka. Struktura organizacyjna Banku zapewnia rozdzielenie na poziomie Zarządu funkcji kontroli ryzyka kredytowego od funkcji komercyjnej, związanej z generowaniem ryzyka kredytowego. Zarządzanie ryzykiem kredytowym w Banku odbywa się w ramach trzech niezależnych organizacyjnie i funkcjonalnie linii obrony.

Wszystkie jednostki i osoby realizujące zadania w ramach procesu kredytowego ściśle współpracują ze sobą w celu zwiększenia efektywności zarządzania ryzykiem oraz utrzymania ryzyka na poziomie zgodnym ze strategią, apetytem na ryzyko i planami finansowymi Banku.

System raportowy, składający się z szeregu raportów, umożliwia skuteczną identyfikację źródeł i czynników ryzyka, pomiar poziomu ryzyka, pomiar kosztów ryzyka, wspiera inicjatywy biznesowe oraz pozwala na skuteczne zarządzanie ryzykiem kredytowym przy utrzymaniu przyjętego poziomu Apetytu na Ryzyko.

Celem raportowania ryzyka kredytowego jest:

- przedstawienie niezbędnej informacji pozwalającej na ocenę ryzyka ekspozycji kredytowych w celu zapewnienia zgodności rozwoju portfela ze strategią i polityką zarządzania ryzykiem w Banku,
- pomiar i ocena poziomu ryzyka w relacji do założonego apetytu na ryzyko,
- identyfikacja ekspozycji dotkniętych utratą wartości (zagrożonych) dla tworzenia odpisów (rezerw) na pokrycie strat,
- ocena adekwatności poziomu odpisów (rezerw),
- identyfikacja słabych stron w zakresie procesu zarządzania ryzykiem w celu podjęcia działań naprawczych.

Zakres raportowania obejmuje w szczególności między innymi:

- jakość ekspozycji kredytowych (np. wielkość opóźnień oraz poziom migracji między klasami opóźnień, itp.),
- poziom odpisów (rezerw) i parametrów ryzyka (PD/LGD/EAD),
- wykorzystanie i przestrzeganie przyjętych limitów,
- skuteczność procesu monitorowania ekspozycji i dochodzenia roszczeń,
- kwoty nieodzyskane (straty kredytowe),
- poziom pokrycia ekspozycji zabezpieczeniami (w szczególności hipotecznymi).

Raporty mogą być przygotowywane dziennie, miesięcznie, kwartalnie lub półrocznie.

Limity Apetytu na ryzyko kredytowe (RAS) ustalone są w cyklach rocznych w formie:

- kluczowych limitów ryzyka – zatwierdzanych przez Zarząd i/lub Radę Nadzorczą Banku,
- szczegółowych limitów na ryzyko kredytowe – zatwierdzanych przez Komitet Polityki Kredytowej (w tym limitów koncentracji).

Wykorzystanie limitów ryzyka kredytowego badane jest z częstotliwością nie mniejszą niż raz w miesiącu a informacja o wykorzystaniu limitów przekazywana jest co najmniej do organu, który zatwierdził limit.

Mając na uwadze wysoki stopień rozproszenia portfela Banku pod względem ekspozycji pojedynczych klientów, Bank identyfikuje i ocenia ryzyko koncentracji analizując strukturę portfela względem czynników ryzyka (cech ekspozycji) istotnych z punktu widzenia ryzyka kredytowego i na tej podstawie wyodrębnił grupy ekspozycji, których nadmierna koncentracja jest niepożądana i w skrajnych warunkach może generować straty przewyższające apetyt na ryzyko kredytowe Banku.

Pomiar i kontrola ryzyka koncentracji jest dokonywany przez ustalenie wielkości zaangażowania, które generuje ryzyko koncentracji oraz odniesienie tej wielkości do ustalonych limitów wynikających z przepisów prawa oraz limitów wewnętrznych. Zgodnie z zaleceniami ustawowymi oraz uchwałami i rekomendacjami Komisji Nadzoru Finansowego, Bank ustala i kontroluje wewnętrzne limity rozważając ryzyko koncentracji wobec:

- poszczególnych klientów i grup powiązanych,
- klientów z tego samego regionu geograficznego.

Na koniec 2019 roku wszystkie limity ujęte w RAS były na akceptowalnym poziomie - żaden z kluczowych ani szczegółowych limitów ryzyka kredytowego nie został przekroczony.

Kredyty i pożyczki od klientów detalicznych

Bank stosuje odpisy z tytułu utraty wartości aktywów zgodnie z Rozporządzeniem CRR oraz przepisami wykonawczymi do Rozporządzenia. Portfel kredytowy charakteryzuje się bardzo dobrą jakością. Według stanu na 31 grudnia 2019 roku rozpoznano 2 ekspozycje z utratą wartości na kwotę ok. 484 tys. zł. Wartość zabezpieczeń (według Bankowo-Hipotecznej Wartości Nieruchomości) dla tych 2 przypadków wyniosła 659,1 tys. zł.

	stan na 31.12.2019
Saldo kapitałowe kredytów	
Etap 1, bez rozpoznanej utraty wartości	3 029 863,0
Etap 2, bez rozpoznanej utraty wartości	19 104,1
Etap 3 z rozpoznaną utratą wartości	483,7
Razem	3 049 450,8
Odpis z tytułu straty oczekiwanej	
Etap 1, bez rozpoznanej utraty wartości	-423,8
Etap 2, bez rozpoznanej utraty wartości	-343,9
Etap 3 z rozpoznaną utratą wartości	-149,3
Razem	917,0

Kredyty i pożyczki wobec klientów detalicznych bez rozpoznanej utraty wartości – według okresów przeterminowania

	stan na 31.12.2019
Saldo kapitałowe kredytów, według okresów przeterminowania	
do 30 dni	3 049 378,8
od 31 do 60 dni	0,0
od 61 do 90 dni	72,0
Razem	3 049 450,8
do 30 dni	99,998%
od 31 do 60 dni	0,0%
od 61 do 90 dni	0,002%
Razem	100%

Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego

W ramach ograniczania ryzyka kredytowego Bank wykorzystuje zabezpieczenia hipoteczne z uzyskanym wpisem hipotecznym dla celów klasyfikacji ekspozycji do klas ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomości oraz stosowania preferencyjnej wagi ryzyka.

Ustanowione zabezpieczenia spełniają następującą rolę:

- finansową:
 - mają ograniczyć straty na ekspozycji kredytowej w przypadku materializacji ryzyka kredytowego tzn. zaprzestania regulowania umownych zobowiązań przez dłużnika,
 - mogą być uwzględniane w procesie szacowania wymogów kapitałowych na ryzyko kredytowe oraz szacowania rezerw kolektywnych dla portfela kredytowego z tytułu utraty wartości aktywów, jeśli spełniają warunki określone w regulacjach bankowych dotyczących zabezpieczeń. Przypisane poszczególnym kategoriom zabezpieczeń stopy odzysku, zostały wyznaczone na podstawie odpowiedniego modelu LGD,
- pozafinansową:
 - zwiększają uprawnienia kontrolne Banku jako wierzyciela przez ograniczenie możliwości dysponowania przez dostawcę zabezpieczenia majątkiem obciążonym na rzecz Banku,
 - wzmacniają pozycję negocjacyjną Banku w stosunku do dłużnika (klienta), innych wierzycieli dłużnika i dostawcy zabezpieczenia.

Bank stosuje technikę ograniczania ryzyka kredytowego w postaci ochrony kredytowej rzeczywistej związanej z zabezpieczeniami rzeczowymi, umożliwiającymi odzyskanie wierzytelności przez Bank, w przypadku niewykonania zobowiązania przez klienta.

Regulacje Banku w zakresie zabezpieczeń zawierają m.in.:

- wskazanie kryteriów dotyczących uznawania zabezpieczeń w procesie kalkulacji wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe,
- określenie generalnych zasad, którymi Bank kieruje się przy wyborze zabezpieczeń, z uwzględnieniem poziomu akceptowalnego ryzyka kredytowego,

- określenie szczegółowych zasad dla poszczególnych rodzajów zabezpieczeń rzeczowych uczestniczących w szacowaniu odzysków (m.in. w zakresie ustalania wartości zabezpieczenia, wymogów w zakresie ubezpieczenia przedmiotu zabezpieczenia rzeczowego).

Ponadto regulacje Banku w zakresie zabezpieczeń uwzględniają szczególnie te aspekty Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r., które dotyczą kwestii stosowania modeli LGD, pewności prawnej zabezpieczeń i ich monitorowania.

Przed przyjęciem zaangażowania dla każdej nieruchomości będącej zabezpieczeniem ekspozycji kredytowej musi być ustalona Bankowo-Hipoteczna Wartość Nieruchomości (BHWN).

Akceptowane formy wycen zabezpieczeń:

- Wartość nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie wiarytelności Banku określa się w formie ekspertyzy BHWN,
- Ekspertyzy BHWN muszą być wykonane zgodnie z zasadami opisanymi w Ustawie o bankach hipotecznych i listach zastawnych, Rekomendacji „F” Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) i Regulaminu ustalania Bankowo-Hipotecznej Wartości Nieruchomości, zatwierdzonego przez KNF.

Akceptowane są ekspertyzy BHWN wykonane przez upoważnionego pracownika Banku.

Szczegółowe zasady ustalania BHWN zawiera Regulamin ustalania Bankowo-Hipotecznej Wartości Nieruchomości oraz Instrukcja ustalania Bankowo-Hipotecznej Wartości Nieruchomości.

Procesowi monitoringu i aktualizacji wartości podlegają nieruchomości mieszkalne stanowiące zabezpieczenie kredytów. Zgodnie z treścią art. 208 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r warunkiem uznania zabezpieczenia na nieruchomości mieszkalnej jest regularne, nie rzadziej niż co trzy lata monitorowanie wartości nieruchomości.

Informacje ilościowe w zakresie ryzyka kredytowego

Korekty z tytułu ryzyka kredytowego

Poniższe tabele prezentują szczegółowe informacje ilościowe w zakresie korekt z tytułu ryzyka kredytowego, zgodnie z wymaganiami zawartymi w art. 442 Rozporządzenia 575/2013 i Wytycznych EBA/GL/2016/11:

- EU CR1-A: Jakość kredytowa ekspozycji wg kategorii ekspozycji i instrumentów;
- EU CR1-B: Jakość kredytowa ekspozycji wg rodzaju branży lub kontrahenta;
- EU CR1-C: Jakość kredytowa ekspozycji wg rozmieszczenia geograficznego – wszystkie ekspozycje ING Banku Hipotecznego S.A. stanowią ekspozycje krajowe (Polska), dlatego odstąpiono od przygotowania zestawienia tabelarycznego, zawierającego analogiczną informację;
- EU CR1-D: Struktura czasowa ekspozycji przeterminowanych;
- EU CR1-E: Ekspozycje niepracujące i zaniechane;
- EU CR2-A: Zmiany stanu korekt z tytułu ogólnego i szczególnego ryzyka kredytowego;
- EU CR3: Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego;
- EU CR4: Metoda standardowa – skutki ekspozycji na ryzyko kredytowe i ograniczenia ryzyka kredytowego (CRM);
- EU CR5: Metoda standardowa.

Jakość kredytowa ekspozycji według kategorii ekspozycji i instrumentów

	a)		b)		c)		d)		e)		f)		g)	
	Wartości bilansowe brutto				Korekta z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego	Korekta z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego	Skumulowane umorzenia	Narzutów wynikające z korekt z tytułu ryzyka kredytowego w okresie	Wartości netto					
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	Ekspozycje, których nie dotyczy niewykonanie zobowiązania			(a+b-c-d)										
Rządy centralne lub banki centralne	0	266 396,71	0	0	0	0	0	0	266 396,71					
Instytucje	0	7 249,23	0	0	0	0	0	7 249,23						
Detaliczne	0	1 157 667,70	0	0	0	0	0	1 157 667,70						
Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	0	1 903 662,90	0	0	0	0	0	1 903 662,90						
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	484,9	0	0	0	0	0	0	484,9						
Inne ekspozycje	0	3 296,70	0	0	0	0	0	3 296,70						
Metoda standardowa ogółem	484,9	3 338 273,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3 338 758,1						
Łącznie	484,9	3 338 273,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3 338 758,1						
W tym: Pożyczki	484,9	3 071 358,80	0	0	0	0	0	3 071 843,70						
W tym: Dłużne papiery wartościowe	0	264 811,60	0	0	0	0	0	264 811,60						

Jakość kredytowa ekspozycji według rodzaju kontrahenta lub branży

	a)		b)		c)		d)		e)		f)		g)	
	Wartości bilansowe brutto				Korekta z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego	Korekta z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego	Skumulowane umorzenia	Narzutów wynikające z korekt z tytułu ryzyka kredytowego	Wartości netto					
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	Ekspozycje, których nie dotyczy niewykonanie zobowiązania			(a+b-c-d)										
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0,0	7 249,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7 249,2						
Administracja publiczna i obrony; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne	0,0	264 811,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	264 811,6						
Klienci detaliczni (osoby fizyczne)	484,9	3 061 330,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3 061 815,5						
Inne	0,0	4 881,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4 881,8						
Łącznie	484,9	3 338 273,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3 338 758,1						

Struktura czasowa ekspozycji przeterminowanych

	Wartość bilansowa						
	Należności bez utraty wartości, bez znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Etap 1)			Należności bez utraty wartości, istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Etap 2)/			Należności ze stwierdzoną utratą wartości (Etap 3)
	<= 30 dni	> 30 dni <= 90 dni	> 90 dni	<= 30 dni	> 30 dni <= 90 dni	> 90 dni	
Kredyty i zaliczki	3 169,0	0,0	0,0	1 387,1	69,4	0,0	0,0
Sektor niefinansowy	3 169,0	0,0	0,0	1 387,1	69,4	0,0	0,0
Gospodarstwa domowe	3 169,0	0,0	0,0	1 387,1	69,4	0,0	0,0
Aktywa finansowe podlegające utracie wartości	3 169,0	0,0	0,0	1 387,1	69,4	0,0	0,0
Kredyty i zaliczki - podział według produktu, zabezpieczenia i podporządkowania							
Inne kredyty terminowe	3 169,0	0,0	0,0	1 387,1	69,4	0,0	0,0
w tym: kredyty zabezpieczone nieruchomościami	3 169,0	0,0	0,0	1 387,1	69,4	0,0	0,0
w tym: kredyty na zakup nieruchomości mieszkaniowych	3 169,0	0,0	0,0	1 387,1	69,4	0,0	0,0

Ekspozycje niepracujące i zaniechane

	Wartość bilansowa brutto								Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw			
	Obsługiwane				Nieobsługiwane				Ekspozycje obsługiwane - Skumulowana utrata wartości i rezerwy	Ekspozycje nieobsługiwane - Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw	Istnieje małe prawdopodobieństwo wywiązania się z zobowiązania, ale jest przeterminowane <= 90 dni	
	Nieprzeterminowane lub przeterminowane <= 30 dni	Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni	Istnieje małe prawdopodobieństwo wywiązania się z zobowiązania, ale zobowiązanie nie jest przeterminowane albo jest przeterminowane <= 90 dni	w tym: z utratą wartości								
Instrumenty dłużne	229 981,1	229 981,1	229 981,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,4	0,0	0,0	
Sektor finansowy	229 981,1	229 981,1	229 981,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,4	0,0	0,0	
Monetarne instytucje finansowe	229 981,1	229 981,1	229 981,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,4	0,0	0,0	
Banki centralne	229 981,1	229 981,1	229 981,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,4	0,0	0,0	
Kredyty i zaliczki	3 069 064,8	3 068 580,0	3 067 073,7	1 506,3	484,8	484,8	484,8	917,0	767,7	149,3	149,3	
Sektor finansowy	7 249,2	7 249,2	5 815,7	1 433,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Monetarne instytucje finansowe	7 249,2	7 249,2	5 815,7	1 433,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Pozostałe monetarne instytucje finansowe	7 249,2	7 249,2	5 815,7	1 433,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Banki i oddziały instytucji kredytowych	7 249,2	7 249,2	5 815,7	1 433,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Sektor niefinansowy	3 061 815,6	3 061 330,8	3 061 258,0	72,8	484,8	484,8	484,8	917,0	767,7	149,3	149,3	
Gospodarstwa domowe	3 061 815,6	3 061 330,8	3 061 258,0	72,8	484,8	484,8	484,8	917,0	767,7	149,3	149,3	
Osoby prywatne	3 061 815,6	3 061 330,8	3 061 258,0	72,8	484,8	484,8	484,8	917,0	767,7	149,3	149,3	
w tym: kredyty zabezpieczone nieruchomościami mieszkaniowymi	3 061 815,6	3 061 330,8	3 061 258,0	72,8	484,8	484,8	484,8	917,0	767,7	149,3	149,3	

	Wartość bilansowa brutto								Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw			
	Obsługiwane				Nieobsługiwane				Ekspozycje obsługiwane - Skumulowana utrata wartości i rezerwy	Ekspozycje nieobsługiwane - Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		
	Nieprzeterninowane lub przeterminowane <= 30 dni	Przeterninowane > 30 dni <= 90 dni			Istnieje małe prawdopodobieństwo wywiązania się z zobowiązania, ale zobowiązanie nie jest przeterminowane albo jest przeterminowane <= 90 dni			w tym: z utratą wartości			Istnieje małe prawdopodobieństwo wywiązania się z zobowiązania, ale zobowiązanie nie jest przeterminowane albo jest przeterminowane <= 90 dni	
Ekspozycje wyceniane według ceny nabycia lub zamortyzowanego kosztu	3 299 045,9	3 298 561,1	3 297 054,8	1 506,3	484,8	484,8	484,8	484,8	917,4	768,1	149,3	149,3
Instrumenty dłużne	34 830,6	34 830,6	34 830,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,0	7,0	0,0	0,0
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	34 830,6	34 830,6	34 830,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,0	7,0	0,0	0,0
Instytucje rządowe szczebla centralnego	34 830,6	34 830,6	34 830,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,0	7,0	0,0	0,0
Ekspozycje wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody - podlegające utracie wartości	34 830,6	34 830,6	34 830,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,0	7,0	0,0	0,0
Ekspozycje inne niż przeznaczone do obrotu	3 333 876,4	3 333 391,6	3 331 885,3	1 506,3	484,8	484,8	484,8	484,8	924,4	775,1	149,3	149,3

Zmiany stanu korekt z tytułu ogólnego i szczególnego ryzyka kredytowego

	a) Skumulowana korekta z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego	b) Skumulowana korekta z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego
Saldo początkowe	0,0	0,0
Zwiększenia wynikające z kwot odpisanych z tytułu szacowanych strat kredytowych w danym okresie	-924,4	0,0
Saldo końcowe*	-924,4	0,0

*) Saldo na 31.12.2019 zawiera zmiany stanu korekt za 2019 r. Kalkulacja RWA uwzględnia stan rezerw na 31.12.2018, w którym ING Bank Hipoteczny S.A. nie prowadził działalności operacyjnej.

Stosowanie technik ograniczania ryzyka kredytowegoPodział zabezpieczeń i gwarancji przyjętych jako zabezpieczenie kredytów i zaliczek innych niż przeznaczone do obrotu

	Kredyty zabezpieczone nieruchomościami		Inne kredyty zabezpieczone		Otrzymane gwarancje finansowe
	Mieszkaniowe	Komercyjne	Środki pieniężne (wyemitowane instrumenty dłużne)	Pozostałe	
Kredyty i zaliczki	3 060 898,6	0,0	0,0	0,0	0,0
w tym: gospodarstwa domowe	3 060 898,6	0,0	0,0	0,0	0,0
w tym: kredyty na zakup nieruchomości mieszkaniowych	3 060 898,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Łącznie	3 060 898,6	0,0	0,0	0,0	0,0

Podział kredytów i zaliczek nieklasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu według produktów

	Wartość bilansowa brutto	Wartość bilansowa				
		Sektor finansowy		Sektor niefinansowy		Sektor instytucji rządowych i samorządowych
		Razem	Pozostałe monetarne instytucje finansowe	Razem	Gospodarstwa domowe	
Według produktów						
	Na ządanie i w krótkim terminie (rach. bieżący)	1 115,4	1 115,4	1 115,4	0,0	0,0
	Inne kredyty terminowe	3 067 032,5	6 133,8	6 133,8	3 060 898,6	3 060 898,6
	Kredyty i zaliczki	3 068 147,8	7 249,2	7 249,2	3 060 898,6	3 060 898,6
Według zabezpieczeń	w tym: kredyty zabezpieczone nieruchomościami	3 061 815,6	0,0	0,0	3 060 898,6	3 060 898,6
Według celów	w tym: kredyty na zakup nieruchomości mieszkaniowych	3 061 815,6			3 060 898,6	3 060 898,6
Według podporządkowania	w tym: kredyty "project finance"	0,0			0,0	

Metoda standardowa – ekspozycja na ryzyko kredytowe i efekty ograniczania ryzyka kredytowego

Kategorie ekspozycji	a)	b)	c)	d)	e)	f)
	Ekspozycje przed zastosowaniem współczynników konwersji kredytowej i ograniczeniem ryzyka kredytowego	Ekspozycje po zastosowaniu współczynników konwersji kredytowej i ograniczeniu ryzyka kredytowego	Ekspozycje przed zastosowaniem współczynników konwersji kredytowej i ograniczeniem ryzyka kredytowego	Ekspozycje po zastosowaniu współczynników konwersji kredytowej i ograniczeniu ryzyka kredytowego	Aktywa ważone ryzykiem i ich zagęszczenie	Zagęszczenie aktywów ważonych ryzykiem
	Kwota bilansowa	Kwota pozabilansowa	Kwota bilansowa	Kwota pozabilansowa	Aktywa ważone ryzykiem	Zagęszczenie aktywów ważonych ryzykiem
Rządy centralne lub banki centralne	266 396,7	0,0	266 396,7	0,0	3 962,7	1%
Institucje	7 249,2	0,0	7 249,2	0,0	0,0	0%
Detaliczne	1 157 667,7	0,0	1 157 667,7	0,0	868 250,8	75%
Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	1 903 662,9	0,0	1 903 662,9	0,0	667 290,6	35%
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	484,9	0,0	484,9	0,0	488,2	101%
Inne pozycje	3 296,7	0,0	3 296,7	0,0	3 296,7	100%
Łącznie	3 338 758,1	0,0	3 338 758,1	0,0	1 543 289,0	46%

Metoda standardowa – wagi ryzyka

Kategorie ekspozycji	Waga ryzyka						Łącznie	W tym bez ratingu
	0%	35%	75%	100%	150%	250%		
Rządy centralne lub banki centralne	264 811,6	0,0	0,0	0,0	0,0	1 585,1	266 396,7	266 396,7
Institucje	7 249,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7 249,2	7 249,2
Detaliczne	0,0	0,0	1 157 667,7	0,0	0,0	0,0	1 157 667,7	1 157 667,7
Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	0,0	1 902 785,9	0,0	0,0	877,0	0,0	1 903 662,9	1 903 662,9
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	0,0	0,0	0,0	478,3	6,6	0,0	484,9	484,9
Inne pozycje	0,0	0,0	0,0	3 296,7	0,0	0,0	3 296,7	3 296,7
Łącznie	272 060,8	1 902 785,9	1 157 667,7	3 775,0	883,6	1 585,1	3 338 758,1	3 338 758,1

7.33. Ryzyko płynności i finansowania

Ryzyko płynności i finansowania jest rozumiane przez Bank jako ryzyko polegające na niemożności spełnienia, przy racjonalnej cenie, zobowiązań pieniężnych wynikających z pozycji bilansowych i pozabilansowych. Bank utrzymuje płynność w taki sposób, aby zobowiązania pieniężne Banku mogły być zawsze realizowane przy pomocy dostępnych środków, wpływów z zapadających transakcji, dostępnych źródeł finansowania po cenach rynkowych lub z likwidacji zbywalnych aktywów. Ryzyko płynności jest dla Banku ryzykiem istotnym.

Rada Nadzorcza Banku pełni nadzór nad zarządzaniem ryzykiem płynności poprzez akceptację ogólnego poziomu apetytu na ryzyko oraz kwartalną analizę raportów w zakresie ryzyka płynności Banku.

Zarząd Banku odpowiada za:

- ustanowienie strategii w zakresie ryzyka płynności i finansowania, docelowej pozycji płynnościowej, metod jej finansowania oraz profilu ryzyka płynności,
- ustanowienie akceptowanego poziomu ryzyka (apetytu na ryzyko), tolerancji ryzyka płynności i przedstawienie go do zatwierdzenia Radzie Nadzorczej,

- akceptacja polityki zarządzania ryzykiem płynności i finansowania i istotnych zmian w polityce, w tym w szczególności limitów dostosowanych do ogólnego poziomu akceptowalnego ryzyka zatwierzonego przez Radę Nadzorczą,
- zapewnianie alokacji odpowiednich zasobów ludzkich oraz zasobów teleinformatycznych w celu realizacji procesu zarządzania ryzykiem płynności.

Ryzyko płynności strukturalnej jest transferowane do jednostki Skarbu i tam zarządzane. Jednostka Skarbu odpowiada za operacyjne zarządzanie płynnością krótkoterminową.

Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO) nadzoruje i monitoruje poziom ryzyka płynności jak również strukturę finansowania Banku. ALCO zarządza buforem płynności w ramach odpowiednich limitów zatwierdzonych przez Zarząd; działania operacyjne w tym zakresie są delegowane do jednostki Skarbu.

W Banku wykorzystywane są następujące miary ryzyka płynności:

- nadzorcze normy płynności NBP (M3, M4),
- wskaźnik pokrycia płynności krótkoterminowej (LCR),
- wskaźnik stabilnego finansowania (NSFR),
- luka płynności strukturalnej,
- okres przetrwania w sytuacji stresowej.

W 2019 roku Bank nie odnotował przekroczeń limitów na ryzyko płynności. Podstawowe miary płynności na dzień 31 grudnia 2019 roku kształtowały się na następujących poziomach:

Miara ryzyka	stan na 31.12.2019	Limit nadzorczy
M3	61,3	>1
M4	1,03	>1
LCR	20 581%	>100%

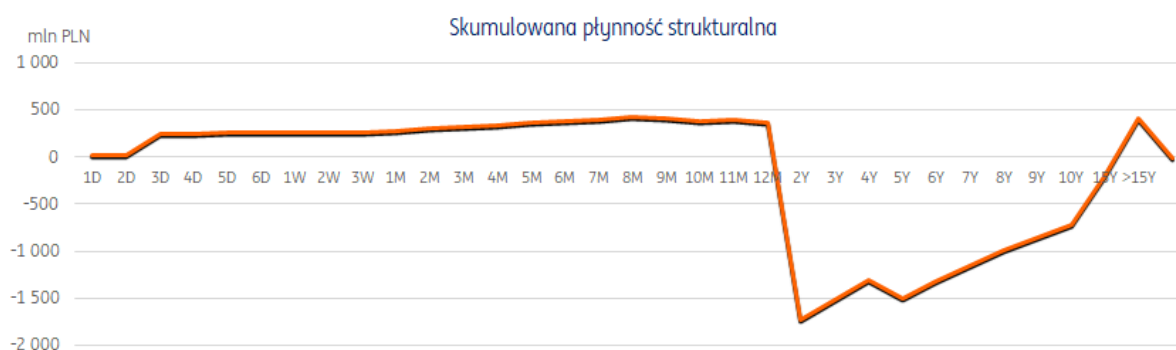
Bank okresowo przeprowadza prognozy głównych miar ryzyka płynności, w szczególności każdorazowo przed nabyciem portfela wierzytelności hipotecznych.

Struktura terminowa kredytów hipotecznych według terminów kontraktowych jest następująca:

- zaangażowania powyżej 10 lat stanowią 54% zaangażowań detalicznych kredytów hipotecznych, przy czym zaangażowania powyżej 15 lat stanowią 33%,
- zaangażowania do 2 lat stanowią 9% zaangażowań hipotecznych.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku nabywanie portfela wierzytelności jest finansowane głównie kredytem z podmiotu dominującego. W październiku 2019 Bank przeprowadził pierwszą emisję listów zastawnych na kwotę 400 mln PLN z terminem pierwotnym 5 lat.

Skumulowana urealniona luka płynności strukturalnej na dzień 31 grudnia 2019 roku została zaprezentowana na poniższym wykresie:

Luka wykazuje wartości dodatnie w okresie do roku oraz wartości ujemne powyżej roku. Wynika to z faktu, iż znaczną część aktywów Banku stanowią długoterminowe kredyty hipoteczne, które są finansowane zobowiązaniami z krótszymi terminami wymagalności.

W Banku opracowywane są raporty dotyczące ryzyka płynności w trybie dziennym, tygodniowym, miesięcznym oraz kwartalnym. Raporty tygodniowe, miesięczne oraz kwartalne są prezentowane na posiedzeniach Zarządu. Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami otrzymuje odpowiednie informacje w trybie miesięcznym, a Rada Nadzorcza w trybie kwartalnym.

7.34. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe jest rozumiane w Banku szeroko i uwzględnia wrażliwość pozycji Banku na zmiany parametrów rynkowych oraz zachowania klientów. Wrażliwość obejmuje zarówno zmiany wyników ekonomicznych oraz przedstawianych, we właściwych sprawozdaniach, wyników finansowych jak również zmiany poziomów pokrycia wymogów regulacyjnych i kapitału ekonomicznego. Stopy rynkowe obejmują stopy procentowe, kursy wymiany walutowej oraz ceny papierów wartościowych. Zachowanie klientów dotyczą możliwych przedpłat, spłat po terminie lub braku spłat kredytów hipotecznych w portfelu Banku.

Limity na ryzyko rynkowe są akceptowane przez Zarząd Banku i są zgodne z ogólnym poziomem apetytu na ryzyko akceptowanym przez Radę Nadzorczą Banku. Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami realizuje strategię zarządzania ryzykiem rynkowym oraz nadzoruje i monitoruje poziom ryzyka rynkowego w Banku.

Ryzyko rynkowe jest transferowane do jednostki Skarbu, gdzie jest zarządzane w ramach przyjętych limitów.

Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej jest uznawane za ryzyko istotne. Bank wykorzystuje następujące miary ryzyka stopy procentowej:

- miara wrażliwości (BPV),
- dochód narażony na ryzyko (NIIaR),
- wartość ekonomiczna kapitału narażona na ryzyko (EVEaR),
- miary wrażliwości portfela papierów wartościowych.

W 2019 roku Bank nie odnotował przekroczeń limitów na ryzyko stopy procentowej. Podstawowe miary na dzień 31 grudnia 2019 roku kształtowały się na następujących poziomach:

Miara ryzyka	stan na 31.12.2019
BPV (tys. PLN)	22,5
NIIaR (tys. PLN)	79,8
EVEaR do funduszy własnych	1,68%

Ryzyko walutowe

Bank nie utrzymuje znaczących pozycji w walutach obcych. Na dzień 31 grudnia 2019 roku ryzyko walutowe jest uznawane za nieistotne. Bank wykorzystuje następujące miary ryzyka walutowego:

- miara pozycji w poszczególnych walutach,
- wartość narażona na ryzyko walutowe (VaR).

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Bank utrzymywał pozycję walutową w EUR w kwocie 44 tys. EUR (pozycja krótka). Pozycja ta wynikała z gospodarki własnej i generowała VaR w wysokości 700 złotych.

7.35. Zarządzanie Ryzykiem Modeli

Zgodnie z definicją ryzyka modeli przyjętą przez Bank ryzyko modeli to potencjalna strata, jaką może ponieść Bank, w wyniku decyzji, które mogły zasadniczo opierać się na danych uzyskanych przy zastosowaniu modeli wykorzystywanych przez Bank w procesach wewnętrznych, z powodu błędów w opracowaniu, wdrażaniu lub stosowaniu takich modeli.

Proces zarządzania ryzykiem modeli w ING Banku Hipotecznym S.A. jest zgodny z rozwiązaniami stosowanymi w ramach Grupy ING z uwzględnieniem skali i profilu prowadzonej przez Bank działalności.

Wykorzystywane w Banku modele podlegały kwartalnym przeglądom i ocenie stopnia narażenia na ryzyko modeli, a także przeglądowi istotności modeli. Walidacja modeli była prowadzona zgodnie z planem, a raporty walidacyjne prezentowane były odpowiednim Komitetom dedykowanym poszczególnym modelom. Na posiedzeniach Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku prezentowane były cyklicznie raporty podsumowujące z obszaru walidacji.

W 2019 roku ryzyko modeli w ujęciu zagregowanym pozostawało poniżej przyjętego w Banku poziomu tolerancji na ten rodzaj ryzyka.

7.36. Ryzyko Operacyjne

ING Bank Hipoteczny S.A. zarządza ryzykiem operacyjnym kierując się wymogami wynikającymi z przepisów prawa, rekomendacjami i uchwałami Komisji Nadzoru Finansowego i innych regulatorów.

System zarządzania ryzykiem operacyjnym został opracowany zgodnie z zasadą proporcjonalności tzn. z uwzględnieniem charakteru, skali i złożoności działalności, a także istotności procesów oraz profilu ryzyka operacyjnego Banku. Dotyczy on wszystkich sfer działalności Banku i stanowi spójną, stałą praktykę obejmującą następujące elementy:

- identyfikację i ocenę ryzyka,
- ograniczanie ryzyka,
- wykonywanie kontroli,
- monitorowanie i zapewnienie jakości.

Nadzór nad zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w Banku sprawuje Rada Nadzorcza Banku, która na podstawie okresowej informacji zarządczej, dokonuje oceny efektywności działań w tym zakresie.

Zarząd Banku po uzyskaniu zgody Rady Nadzorczej określa strategię zarządzania ryzykiem operacyjnym, wprowadzając spójny pakiet wewnętrznych dokumentów normatywnych regulujących zakres, zasady i obowiązki pracowników Banku w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Pomiar ryzyka operacyjnego w ING Banku Hipotecznym S.A. ma na celu określenie skali oraz profilu zagrożeń związanych z występowaniem ryzyka operacyjnego przy wykorzystaniu ustalonych miar ryzyka.

W 2019 roku ryzyko niefinansowe kształtowało się na akceptowalnym poziomie. W tym okresie ING Bank Hipoteczny S.A. nie odnotował również żadnych strat z tytułu ryzyka operacyjnego.

Poziom ryzyka operacyjnego jest raportowany regularnie co miesiąc w ramach cyklicznej informacji zarządczej za pomocą Raportu o stanie ryzyka (NFRD) na posiedzeniach Komitetu Ryzyka Niefinansowego (NFRC), w skład którego wchodzi wszyscy członkowie Zarządu ING Banku Hipotecznego.

Na potrzeby wymogu kapitału regulacyjnego na ryzyko operacyjne ING Bank Hipoteczny SA stosuje aktualnie metodologię BIA.

Przewidziany Deklaracją apetytu na ryzyko (RAS) w 2019 roku limit oczekiwanych strat z tytułu ryzyka niefinansowego (ELT) do końca 2019 roku nie został przekroczony. W Banku przeprowadzono identyfikację i ocenę ryzyka dla procesów istotnych. W wypadku zidentyfikowanych luk odpowiednie działania naprawcze zostały zaplanowane i obecnie są wdrażane.

W 2019 roku nie odnotowano strat z tytułu wystąpienia zdarzeń ryzyka operacyjnego (incydentów).

Działania zarządcze podejmowane są w przypadku, gdy poziom ryzyka operacyjnego w ING Banku Hipotecznym S.A. osiągnie stan wysoki albo krytyczny.

Podnosząc dojrzałość organizacyjną doskonalone są rozwiązania i systemy pozwalające zapewnić w ING Banku Hipotecznym S.A. szeroko rozumiane bezpieczeństwo.

Program działalności ING Banku Hipotecznego S.A. obejmuje również powierzenie czynności zleczanych do realizacji podmiotom trzecim na zasadach outsourcingu.

Istotnym przykładem są tutaj czynności zlecone do ING Banku Śląskiego S.A., która to relacja jest przedmiotem szczególnego monitorowania pod kątem jakości świadczonej usługi oraz ryzyk z tym związanych.

Zlecenie działalności na zewnątrz umożliwia redukcję ryzyka poprzez transfer niektórych czynności związanych z działalnością bankową do innej instytucji, posiadającej większe doświadczenie i lepszą infrastrukturę do prowadzenia danej działalności z uwagi na skalę, w jakiej prowadzi tę działalność. ING Bank Hipoteczny S.A. odpowiada za czynności zlecone tak, jakby sam je wykonywał, a decyzje co do faktu oraz sposobu ich realizacji podejmowane są w ING Banku Hipotecznym S.A.

Aktualnie ING Bank Hipoteczny S.A. jest w procesie przygotowania do zapewnienia zgodności z nowymi wytycznymi EBA (European Banking Authority) w zakresie outsourcingu (EBA Draft Guidelines on outsourcing arrangements).

7.37. Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności (ryzyko compliance) w ING Banku Hipotecznym S.A. rozumiane jest jako ryzyko skutków nieprzestrzegania w procesach funkcjonujących w Banku: przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych, obejmujące w szczególności:

- brak zgodności wynikający z braku wdrożenia w regulacjach wewnętrznych wymogów regulacji zewnętrznych dotyczących instytucji finansowych: przepisów prawa powszechnie obowiązującego,

rekomendacji organów nadzoru, orzeczeń i decyzji wiążących Bank na podstawie prawa, zaakceptowanych kodeksów postępowania,

- brak zgodności wynikający z nieefektywności mechanizmów kontrolnych zdefiniowanych w politykach i procedurach bankowych w kluczowych obszarach ryzyka braku zgodności, w tym w obszarze działań Komórki ds. Zgodności,
- inne zidentyfikowane niezgodności z zakresu prawa powszechnie obowiązującego dotyczącego instytucji finansowych.

Konsekwencjami zmaterializowania się ryzyka compliance mogą być: pogorszenie reputacji lub straty wynikające z roszczeń prawnych, kar finansowych lub innego rodzaju sankcji nałożonych przez regulatorów.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności jest zorganizowane w sposób zapewniający zarządzanie nim na trzech niezależnych poziomach (liniach obrony).

Jednostki I linii obrony odpowiedzialne są za zapewnienie zgodności realizowanych zadań z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi, w tym za identyfikację i ocenę - przy wsparciu jednostek organizacyjnych II linii obrony - ryzyka braku zgodności dla swoich procesów, jak również kontrolę oraz zarządzanie tym ryzykiem obejmujące projektowanie, wdrażanie i realizację mechanizmów kontrolnych.

Rolą Komórki ds. Zgodności jako wiodącej jednostki II linii obrony w obszarze ryzyka braku zgodności jest w szczególności wsparcie jednostek I linii obrony w procesie identyfikacji i oceny ryzyka braku zgodności (niezależna analiza / polemika) oraz zatwierdzanie ich wyników, kontrola, niezależne monitorowanie jak również kompleksowe raportowanie wyników dotyczących identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania ryzyka braku zgodności, w oparciu o wyniki realizacji własnych działań oraz informacje otrzymywane od pozostałych jednostek I i II linii obrony.

Stanowisko Audytora Wewnętrznego (III linia obrony) zapewnia niezależną i obiektywną ocenę skuteczności wewnętrznych mechanizmów kontroli.

W związku z uruchomieniem działalności operacyjnej Banku w styczniu 2019 r., działania podejmowane celem ograniczania ryzyka braku zgodności w Banku koncentrowały się w szczególności na identyfikacji i ocenie ryzyka generowanego w ramach kluczowych procesów Banku, w tym, ocenie adekwatności przyjętych mechanizmów kontrolnych, z uwzględnieniem zmian zachodzących w otoczeniu biznesowym i regulacyjno-prawnym, uruchomieniu programów uświadamiających i szkoleniowych, jak również raportowaniu w zakresie zidentyfikowanych luk (w tym, w ramach czynności weryfikacji bieżącej) i podjętych w związku z nimi działań.

7.38. Ryzyko biznesowe

W ramach ryzyka biznesowego jako istotne Bank identyfikuje ryzyko makroekonomiczne. Identyfikacja ryzyka makroekonomicznego ma na celu zabezpieczenie Banku przed niekorzystną zmianą czynników makroekonomicznych. Bank stale monitoruje otoczenie makroekonomiczne odpowiednio dostosowując strategię działania. Zmieniające się parametry rynkowe są uwzględniane w prognozach finansowych. W celu określenia wrażliwości na zmianę parametrów makroekonomicznych Bank stosuje testy warunków skrajnych.

7.39. Zarządzanie kapitałem

Proces zarządzania kapitałem prowadzony jest w Banku w oparciu o zaimplementowaną Politykę Zarządzania Kapitałem w ING Banku Hipotecznym S.A., która powstała na bazie obowiązujących przepisów.

Zarządzanie kapitałem w ING Banku Hipotecznym S.A. ma na celu umożliwić i ułatwić rozwój Banku zgodnie z przyjętą strategią i modelem biznesowym, przy zachowaniu w sposób ciągły funduszy własnych na poziomie

adekwatnym do skali oraz profilu ryzyka działalności Banku, z uwzględnieniem wymogów nadzorczych. Ponadto pozwala aktywnie zarządzać kapitałem mając na uwadze wielkość jak i dynamiki zmian, zarówno obecnie jak i w przyszłości.

Nadrzędnym celem tego procesu jest posiadanie wystarczającej i efektywnej kapitalizacji Banku do spełnienia strategii biznesowej i planów rozwojowych sformułowanych w planach finansowych, przy jednoczesnym spełnianiu wszystkich wewnętrznych i zewnętrznych wymogów kapitałowych. Oznacza to elastyczność finansową w obecnym i przyszłym otoczeniu w celu dostosowania do zmieniających się warunków rynkowych i regulacyjnych. W tym względzie działania z zakresu zarządzania kapitałem wykorzystują dostępne kapitałowe instrumenty i transakcje zarówno w scenariuszu bazowym jak również w scenariuszu szokowym.

Zachowanie odpowiedniego poziomu adekwatności kapitałowej regulują przepisy zewnętrzne. Główne ograniczenia kapitałowe wynikają z wewnętrznej odporności na ryzyko ocenianej m.in. w testach warunków skrajnych, wymagań nadzorczych (SREP), regulacyjnych minimalnych poziomów współczynników kapitałowych i dźwigni oraz wewnętrznej apetytu na ryzyko.

Zarządzanie to obejmuje:

- **Filar I:** minimalne wymogi kapitałowe określone w przepisach,
- **Filar II:** kapitał wewnętrzny, wyznaczony za pomocą modeli własnych Banku, dla rodzajów ryzyka uznanych za istotne oraz trwale istotne.

W ramach zarządzania kapitałem Bank:

- planuje kapitał wewnętrzny i wymóg kapitałowy oraz fundusze własne,
- ustala limity wewnętrzne w celu ograniczania generowanych wymogów kapitałowych oraz kapitału wewnętrznego,
- monitoruje potencjalne zagrożenia dla adekwatności kapitałowej,
- prowadzi identyfikację i ocenę istotności rodzajów ryzyka występujących w jego działalności,
- prowadzi działania mające na celu szacowanie i monitorowanie kapitału wewnętrznego, wymogu kapitałowego oraz funduszy własnych,
- dokonuje alokacji kapitału wewnętrznego,
- prowadzi politykę dywidendową wynikającą z długoterminowego celu kapitałowego oraz preferowanej struktury kapitału,
- przygotowuje awaryjne plany kapitałowe definiujące kroki postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia spadku adekwatności kapitałowej poniżej poziomów „niedopuszczalnych”,
- prowadzi analizy wpływu czynników makroekonomicznych na adekwatność kapitałową zgodnie z „Polityką przeprowadzania testów warunków skrajnych w ING Banku Hipotecznym S.A.”.

Na 31 grudnia 2019 roku łączny współczynnik kapitałowy Banku wyniósł 17,03%.

Ujawnienia dotyczące Filara II (kapitał wewnętrzny) zaprezentowane zostały w Sprawozdaniu Zarządu z działalności ING Banku Hipotecznego S.A.

7.40. Łączny współczynnik kapitałowy

Fundusze własne Banku na potrzeby adekwatności kapitałowej składają się wyłącznie z funduszy podstawowych Tier I (CET 1) i zostały wyznaczone zgodnie z przepisami ustawy Prawo bankowe oraz postanowieniami Rozporządzenia CRR oraz powiązаныmi regulacjami.

Równocześnie, zgodnie z Rozporządzeniem CRR Bank wylicza wymogi w zakresie funduszy własnych dla następujących rodzajów ryzyka:

- z tytułu ryzyka kredytowego – metodą standardową,
- z tytułu ryzyka związanego z korektą wyceny kredytowej (CVA) – metodą standardową,
- z tytułu ryzyka rozliczenia i dostawy – metodą standardową,
- z tytułu ryzyka operacyjnego – metodą wskaźnika bazowego (BIA),
- z tytułu ryzyka rynkowego (ryzyko walutowe) – metodą podstawową.

Bank uzyskał zgodę KNF na prowadzenie działalności w styczniu 2019 roku. W związku z faktem, iż w 2018 r. ING Bank Hipoteczny S.A. nie prowadził działalności bankowej, a w konsekwencji nie podlegał obowiązkom wynikającym z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. oraz powiązanych regulacji, m.in. dotyczących ujawnień w zakresie adekwatności kapitałowej, poniższe zestawienia nie pokazują wartości porównawczych dla okresów wcześniejszych.

Na 31 grudnia 2019 roku Bank wykazuje zerowe wartości dla wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka związanego z korektą wyceny kredytowej, rozliczenia i dostawy oraz rynkowego. W związku z powyższym na łączny wymóg w zakresie funduszy własnych na datę przedmiotowego sprawozdania składał się wymóg z tytułu ryzyka kredytowego oraz operacyjnego.

Łączny współczynnik kapitałowy

	stan na 31.12.2019
Fundusze własne	269 700,9
A. Kapitały własne ze sprawozdania z sytuacji finansowej, w tym:	271 552,1
Kapitały własne ujęte w funduszach własnych, w tym:	271 552,1
Kapitał akcyjny	210 000,0
Kapitał zapasowy - agio	69 570,5
Kapitał zapasowy - wynik z lat ubiegłych	-7 379,4
Wynik bieżącego okresu	-188,9
Skumulowane inne całkowite dochody - papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	47,8
Skumulowane inne całkowite dochody - zyski i straty aktuarialne	-497,9
B. Pozostałe składniki (pomniejszenia i zwiększenia) funduszy własnych, w tym:	-1 851,2
Wartości niematerialne	-1 816,7
Skumulowane inne całkowite dochody - korekta wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny*	-34,6
Fundusze własne przyjęte do kalkulacji łącznego współczynnika kapitałowego (A.I. + B), w tym:	269 700,9
Kapitał podstawowy Tier I	269 700,9
Aktywa wazone ryzykiem, w tym:	1 583 319,0
z tytułu ryzyka kredytowego	1 543 289,0
z tytułu ryzyka operacyjnego	40 030,0
Łączne wymogi kapitałowe	126 665,5
Łączny współczynnik kapitałowy (TCR)	17,03%
minimalny wymagany poziom	13,5%
nadwyżka wskaźnika TCR	55 952,8
Współczynnik kapitału Tier I (T1)	17,03%
minimalny wymagany poziom	11,5%
nadwyżka wskaźnika T1	87 619,2
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (CET1)	17,03%
minimalny wymagany poziom	10,0%
nadwyżka wskaźnika T1	111 368,97

*) Począwszy od niniejszego sprawozdania finansowego Bank zaprzestał ujmowania korekty AVA w skumulowanych innych całkowitych dochodach, przedmiotowa korekta została ujęta wyłącznie jako korekta sprawozdawcza na potrzeby spełnienia wymogów wynikających z Rozporządzenia PE i Rady (UE) wskazanego powyżej.

Poniżej Bank prezentuje wartości aktywów ważonych ryzykiem (RWA – Risk Weighted Assets) wraz z wymogami w zakresie funduszy własnych oraz podziałem na poszczególne klasy ekspozycji:

	Wartość ekspozycji brutto	Wartość ekspozycji netto**	Aktywa ważone ryzykiem (RWA)	Wymóg w zakresie funduszy własnych
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	266 396,7	266 396,7	3 962,7	317,0
Ekspozycje wobec instytucji	7 249,2	7 249,2	0,0	0,0
Ekspozycje detaliczne*	1 157 667,7	1 157 667,7	868 250,8	69 460,1
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	1 903 662,9	1 903 662,9	667 290,6	53 383,2
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	484,9	484,9	488,2	39,1
Inne ekspozycje	3 296,7	3 296,7	3 296,7	263,7
Razem	3 338 758,1	3 338 758,1	1 543 289,0	123 463,1

*) Wynikają z części ekspozycji dotyczących nabytych wierzytelności z tytułu kredytów hipotecznych, która nie jest w pełni i całkowicie zabezpieczona tzn. takiej która jest w okresie przejściowym tj. do czasu ustanowienia zabezpieczenia lub przekracza 80% BHWN.

***) Wartość ekspozycji bilansowych i ekwiwalentu bilansowego zobowiązań i transakcji warunkowych, po uwzględnieniu korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego oraz CCF (Credit Conversion Factor - współczynnik konwersji kredytowej).

7.41. Bufory kapitałowe

Zgodnie z Ustawą o nadzorze makroostrożnościowym transponującą przepisy Dyrektywy CRD oraz Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z 1 września 2017 r. w sprawie bufora ryzyka systemowego (Dz. U. z 2017, poz. 1776) Bank zobowiązany jest do utrzymywania współczynników kapitałowych uwzględniających bufory kapitałowe w wysokości:

- łączny współczynnik kapitałowy (TCR) = 8% + wymóg połączonego bufora,
- współczynnik kapitału Tier I (T1) = 6% + wymóg połączonego bufora,
- współczynnik kapitału podstawowego Tier I (CET1) = 4,5% + wymóg połączonego bufora,

gdzie wymóg połączonego bufora stanowi sumę obowiązujących buforów, tj.:

- bufora zabezpieczającego w wysokości 2,5%,
- bufora antycyklicznego w wysokości 0% dla ekspozycji kredytowych na terytorium RP,
- bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym określanego w drodze indywidualnej decyzji KNF. ING Bank Hipoteczny S.A. nie został przez KNF uznany za inną instytucję o znaczeniu systemowym, w związku z czym nie ma obowiązku utrzymywania dodatkowych wymogów kapitałowych z tego tytułu,
- bufora ryzyka systemowego w wysokości 3%.

Jednocześnie zgodnie z przepisami wynikającymi z art. 138 ust. 1 pkt. 2a ustawy Prawo bankowe Komisja Nadzoru Finansowego może w ramach nadzoru nałożyć na Bank wymóg utrzymywania dodatkowych funduszy własnych (add-on), w szczególności w przypadkach określonych w wyżej wskazanych przepisach.

Bank nie jest zobowiązany do utrzymywania dodatkowych wymogów.

7.42. Dźwignia finansowa

Proces Zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej prowadzony jest w Banku w oparciu o Politykę zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej w ING Banku Hipotecznym S.A. wdrażającą w szczególności wymogi wynikające z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE (CRR). Polityka reguluje zarządzanie ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej (ang. Leverage Ratio - LR) w ING Banku Hipotecznym S.A.

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej rozumiane jest jako ryzyko wynikające z podatności instytucji na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących jej plan biznesowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny jej pozostałych aktywów.

Dźwignia finansowa (LR) oznacza względną – w stosunku do funduszy własnych – wielkość posiadanych przez Bank aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji Banku.

Bank kalkuluje poziom dźwigni finansowej zgodnie z Rozporządzeniem CRR.

Poziom wskaźnika dźwigni finansowej podlega bieżącemu monitorowaniu. Bank przyjmuje za bezpieczny i nie wymagający podejmowania dodatkowych działań poziom wskaźnika przewyższający poziom 5%.

Na 31 grudnia 2019 r. współczynnik dźwigni finansowej kształtował się powyżej rekomendowanego przez Komitet Bazylejski poziomu 3% dla banków oraz wewnętrznie wyznaczonego limitu.

Dźwignia finansowa

stan na 31.12.2019	
Współczynnik dźwigni finansowej (LR)	8,1%

Niniejsze roczne sprawozdanie finansowe ING Banku Hipotecznego S.A. za okres od 01 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku liczy 89 kolejno ponumerowanych stron.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU ING BANKU HIPOTECZNEGO S.A.

2020-03-23 **Mirosław Boda**
Prezes Zarządu

2020-03-23 **Jacek Frejlich**
Wiceprezes Zarządu

2020-03-23 **Roman Telepko**
Wiceprezes Zarządu

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

2020-03-23 **Agnieszka Kukuczka**
Główny Księgowy